

FLORA I VEGETACIÓ DE LA SELVA

Lluís Vilar i Sais

Dep. Biologia Animal, Biologia Vegetal i Ecologia

Fac. de Ciències

Universitat Autònoma de Barcelona

Novembre de 1.987

2. ELS RECURSOS FORESTALS.- La Comarca de la Selva és una de les zones més boscoses del Principat, amb extenses boscúries tant al sector muntanyós de les Guilleries, com a la plana o al sector de vora mar. Dos són els trets característics i diferencials des del punt de vista forestal a la comarca: la gran diversitat d'espècies existents i l'alta privatització dels boscos, tal com es pot veure en la taula següent:

Superfície arbrada segons pertinences (%)

	Espanya	Catalunya	La Selva
Boscos de l'estat	4	2.8	1.45
Boscos consorciats	11.3	4	0.73 *
Boscos d'utilitat pública			
no consorciats	18.4	10.1	4.53
Boscos de règim privat	66.3	83.1	93.3

Font: Cambra de Comerç i Indústria de Girona, 1.980 (1), i Estad. Agr. de les Com. Giron., 1.981 (2).

Des de fa anys, diversos propietaris associats en el sindicat "Consorti Forestal" intenten modernitzar i reestructurar llurs explotacions forestals. D'altra banda, la recent creada "Escola Forestal", amb seu a Sta. Coloma, intenta donar una formació professional adequada a les persones encarregades de menar els boscos, un dels sectors professional dels que el país n'està més mancat.

Les dades de què disposem sobre la superfície ocupada pel bosc, brolla, conreus... així com per cada espècie, no són gaire de fiar, ja que no han estat preses amb el rigor suficient com per donar-les per bones. La confusió d'espècies i la manca de concordança entre estudis semblants i a vegades dins d'un mateix, fan desconfiar de les xifres. Malgrat tot, creiem interessant donar-les a conèixer en un treball sobre la vegetació de la Selva i, en tot cas, fer-ne un comentari crític. Des d'aquí voldríem fer palès el gran error que suposa fer treballs d'aquest tipus sense la deguda informació, comptant només amb el treball de laboratori i sense consultar

-----
 (*).- Les ha actuals deuen ser més nombroses, ja que en els darrers anys s'han fet diversos consorcis a les zones de Vidreres i Sta. Coloma.

cap tècnic i també volem fer avinent la impossibilitat de dur a terme una política forestal clara i concreta si, en primer lloc, ni tan sols es sap la superfície que ocupen els diferents boscos del país.

D'entrada i ni que només sigui pel diferent concepte dels termes, les valors ja són sorprenents i/o contradictòries. Vegem per exemple, les de la superfície de massa:

Superfície per forma de massa (%)

	La Selva (% i ha)		Catalunya (%)	Espanya (%)
Bosc alt	24,2	---	44,3	36,6
Bosc medi	20,1	---	16,4	5,0
Bosc per a fusta	---	34.199 ha	---	---
B. de ribera	5,0	---	3,3	1,4
Bosc obert	---	14.912 ha	0,02	13,8
Bosc per a llenya	---	14.644 ha	---	---
Bosc baix	40,7		14,5	20,5

Font: 1 + 2 + 3 (Institut Català de Crèdit Agrari: L'Agricultura a les Comarques de Catalunya: superfícies i produccions, 1984.

Del quadre en destaca la gran importància del bosc baix a la comarca (un 40 %) que cal interpretar com l'extensa brolla i terrenys desforestats per incendis i urbanitzacions, brolla, que d'altra banda, caldria qualificar en tot cas d'arbrada. El que no podem imaginar és el que entenen els autors per bosc medi ! . Altres informacions, en comptes de fer tantes divisions, parlen de bosc i de brolla bé que amb dades gens coincidents.

Estadístiques recents no donen pas més llum al tema, sinó que ho confirmen més, tal com es pot apreciar a la segona columna.

Agafant un sentit més ampli veiem que de les 103.069 ha* de la Comarca un 67.25 % són boscos o superfície forestal en potència, distribuint-se la resta en Superfície Agrícola Útil (S.A.U.), 20.25 % i altres superfícies, 12.3 % (Segons com. verb. membres del Consorci forestal).

(*).- La Font n 3 només dóna un superfície de 99.550 ha, ja que exclou el municipi d'Espinelves.

Superfícies totals per espècies.- En una visió global, la taula següent ens mostra el paper important de les espècies caducifòlies a la comarca, comparada amb la resta del país:

Superfície arbrada (%)

	Espanya	Catalunya	Girona (Província)	La Selva
Coníferes	45,5	69,5	46,	33 50,48
Planifolis	52,2	30,5	54,	67 49,52
Mixtes	2,31	--	--	--
Boscositat	23,4	36,4	54,1	--

Font: 1 + 2 + Eloy González (1984) + 3

En una visió global per espècies i tot comparant amb els de la província, les ha es distribueixen de la següent manera:

	La Selva	Girona(Província)
<u>Quercus ilex</u>	17.039 5.949	61.287
<u>Q. suber</u>	12.591 8.856	38.011
<u>Castanea sativa</u>	10.448 13.039	12.193
<u>Fagus sylvatica</u>	2.080* 657	11.362
Arbredes (<u>Populus,Platanus,</u> <u>Ulmus...</u>)	1.280 (+ 1.260 r) 2.339	--
Roures (<u>Quercus sect.Quercus</u>	1.235 361	4.655
<u>Pinus halepensis</u>	-- 5	16.145
<u>P. pinea</u>	10.518 (+ 828 r) 29.549	8.808
<u>P. pinaster</u>	3.470 (+ 307 r) 3.433	4.924
<u>P. sylvestris</u>	825 105	33.587
<u>P. nigra ssp. salzmannii</u> . .	1.650 (+ 660 r) 7	--
<u>Eucalyptus</u>	1.220	700
Altres coníferes	3.300** 972	3.000
Altres planifolis	-- 2.235	--

* = ha als municipis fora de l'àrea d'estudi

r = ha de repoblació

** = com. verb., membres Consorci Forestal

Font: 1 + 2 + 3

Les dades de la Font n 3 s'han extret del "Mapa de cultivos y aprovechamientos", inèdits pel que fa als fulls catalans. Qualsevol persona que els hagi consultat sap, però, que aquests mapes donen una informació molt

general sobre la superfície que hi ocupen les diferents espècies, per això el resum global que figura en la publicació de l'Istitut Català de Crèdit Agrari (cf. pàg. 196) no s'avé amb les dades de l'altra font.

Cal destacar, també, el fet que les dades sobre els roures es refeixen, bàsicament, als roures de fulla gran (Quercus petraea), el més explotat, bé que fora de l'àrea de l'estudi, però no es tenen en compte els nombrosos roures que creixen a la plana. A les diferents fonts consultades fluctuen unes ha, assenyalades ja com a bosc arbustiu, ja com a brolla o bosc baix i que certes informacions li donen una xifra de 14.033 Ha per a tota la Comarca (Font: Mapa Ramader de les Com. Gironines, (4).

La tendència actual és, en línies generals, de mantenir la superfície de la fageda i de l'alzinar: la primera perquè és una fusta de qualitat i la de l'alzinar perquè el preu de la fusta per llenya és alt. També s'està repoblant tots els camps de vinyes abandonats, parts culminals de les muntanyes i artigues antigues, on s'obtenen bons resultats, per la qual cosa creiem que les ha de repoblació deuen ser més nombroses que les que donem.

Les Repoblacions.- Quant a les repoblacions forestals, es dona una xifra global d'un 10 % total a la Comarca, amb especial importància a la zona muntanyenca fora de l'àrea d'estudi. En dades del Consorci Forestal s'apunta la xifra de 5.455 Ha repoblades en un període de quatre anys (1974-77) que representarien el 35 % del Principat. Pels autors de l'Estadística Agrària de les Comarques Gironines (1981) però, les xifres són més baixes, fet que fa pensar també, en una sobrevaloració de les anteriors. Sigui com sigui, les repoblacions de coníferes són ben esteses arreu, sovint barrejades amb arbres caducifolis (castanyers) i suros. Pel que fa als eucaliptus, seu d'una massiva repoblació a la dècada dels setanta, tant en terrenys de conreu abandonats com al bosc, cremat o no, i prèviament aterrassat, han caigut en desgràcia a conseqüència dels danys soferts per les glaçades del gener de 1.985; les fortes temperatures per sota zero graus persistents diversos dies (en alguns indrets s'arribà a -13 C), mataren la majoria dels troncs dels arbres i, malgrat la rebrotada posterior no sembla que els propietaris vulguin continuar plantant-ne, perquè a més a més la fusta dels eucaliptus, per si fos poc, no té un preu de mercat sinó el que posen les papereres que els aconsellaren de plantarlos.

Distribució de les espècies per municipis.- Fins ara s'han comentat els aspectes generals dels boscos selvatans englobant tota la comarca. Una ullada a les xifres que s'han publicat en els últims anys de cada municipi per separat, però, revela el gran desconeixement que es té, encara avui dia, de la veritable superfície de les diferents menes de bosc a casa nostra: confusió d'espècies, sobrevaloració de les Ha assignades a un tipus de bosc per tal que quadrin les del municipi o simplement, manca de xifres per desconeixement, són alguns dels problemes que ens hem trobat en analitzar les taules. Cal pensar, doncs, que si municipi a municipi no s'obtenen uns resultats fiables, agafant tota la comarca tampoc ho deuen ser i que les Ha totals de bosc són unes dades antigues de ben poca fiabilitat.

Un parell d'exemples els tenim en les Ha assignades per l'Estadística Agrària de les Comarques Gironines (1981) a Vilobí, on només hi hauria eucaliptus i pinassa, o a Riudarenes, un dels municipis més extensos i boscosos de la Selva, on només hi figuren eucaliptus, pinastre i castanyer; en el primer cas no hi trobem cap explicació i, en el segon, els possibles incendis que hi ha hagut darrerament en el terme, que haurien comportat la no assignació de bosc a la zona cremada, però que en qualsevol cas no corresponen a la realitat. Per aquest motiu hem recollit dades d'una altra font (Mapa Ramader de les Comarques Gironines, 1.983), tampoc gens fiables ja que, per exemple en el cas mateix de Riudarenes li assigna 1.079 Ha d'alzinar quan en aquest municipi l'alzinar es limita a uns pocs afloraments volcànics i com alzinar muntanyenc en algunes carenes: es tracta, doncs, d'una confusió amb la sureda.

Tot seguit es fa un comentari per cada espècie de caire eminentment forestal i que completa el del llistat de la flora, on remetem per ampliar-ne la informació. Seguint la classificació que fan els forestals de la comarca hem diferenciat les espècies en natural i de repoblació.

BOSC NATURAL. S'engloba en aquest apartat les espècies pròpies de la Comarca o que hi han estat plantades des de fa molt de temps.

Pinus halepensis. El pi blanc, poc amant de substrats granítics i argilosos, no és un arbre propi de la Selva. A la franja costanera, però, creix als penyassegats, on arriba a fer pinedes importants, estenent-se terra endins, això sí, sempre en exposicions assolellades i amb poc gruix

LÀM. 13 DISTRIBUCIÓ DE LA SUPERFÍCIE MUNICIPAL (hes.)

	S.A.U.*	BOSC	Altres superf...	Total municipi
Blanes	1.599	298	887	1.784
Breda	334	110	65	509
Brunyola	1.340	2.179	142	3.661
Caldes de Malavella	1.898	3.521	300	5.719
Hostalric	136	82	121	339
Lloret de Mar	380	3.174	1.233	4.787
Maçanes	585	1.897	86	2.568
Maçanet de la Selva	1.506	2.619	396	4.521
Riudarenes	1.126	3.229	318	4.673
Riudellots de la Selva	859	317	162	1.338
Sta. Coloma de Farners	1.662	4.515	954	7.131
St. Feliu de Buixalleu	2.128	4.569	449	6.146
Sils	1.235	1.516	281	3.022
Tossa de Mar	243	2.796	779	3.818
Vidreres	1.377	2.664	820	4.861
Vilobí d'Onyar	1.636	1.237	411	3.284
Totals	24.219	66.613	12.237	103.069

 (*).- S.A.U.= Superfície agrícola útil (cultius més prats i pastures)

de sòl. Es tracta, doncs, de l'ocupació de terrenys poc favorables a d'altres espècies i que no figuren en cap taula de dades de les consultades, segurament per no ser prou explotables. Curiosament tampoc és assenyalat als mapes d'usos del sòl del Ministeri d'Agricultura, on s'ha confós amb P. pinea, del qual, en la fotografia aèria, és molt difícil de diferenciar. Rarament és plantat a l'interior ja que el seu creixement és molt dolent, com ho demostren uns pocs exemplars de Vidreres i Caldes.

Pinus pinea. El pi pinyer (o pi de llei) és la conífera més estesa a tota la Comarca, des de ran de mar fins a les primeres estribacions de les Guillerries (400-600 m). A la plana creix amb el roure martinenc, tot fent boscos d'un mosaic cromàtic tardoral molt característic quan s'assequen les fulles del roure. També és molt nombrós al domini de la sureda, malgrat no figurar com Ha explotables en molts municipis. Sembla ser que P. pinea és un arbre corrent a la Selva des de molt antic (vegeu pàg.)

El pi pinyer es comporta com un arbre resistent que dóna creixements bons si es planta en indrets favorables. De les Ha de repoblació que hi ha a Sta. Coloma, una Ha cremada en un foc de l'any 1.983 donà 240 Tones de fusta. Malgrat que el pinyó no germina bé i que actualment no és una espècie apreciada pels forestals de la comarca, a tos els boscos es veuen plançons d'aquest pi barrejats amb les altres espècies.

Quercus suber. El suro és l'arbre propi de la Comarca de la Selva en esguard dels substrats silícics que fan possible el seu creixement des de ran de mar fins als vessants més assolellats de les Guillerries. Fins i tot a la plana, sobre sòls sedimentaris, és ben corrent arreu. Les xifres de la taula adjunta són parcials com moltes altres i la manca de Ha de sureda a Riudarenes i Vilobí ens va portar a cercar dades en una altra font que són les que figuren i en la qual les Ha de sureda a la Selva eren molt més extenses. Cal tenir en compte, però, que de suredes denses n'hi ha ben poques i que sovint àmplies zones no són res més que brolles arbrades, a voltes amb els arbres escadussers i regruats, per focs i/o estassades massa freqüents.

Les poblacions de suro de la Selva i de les comarques veïnes són afectades actualment per la malaltia de l'escaldat del suro, una infecció fúngica poc coneguda que afecta la planta, la debilita i en causa la mort en molts casos (vegeu publicacions d'Oliva-Molíns). L'extensió de l'escaldat del suro és molt gran i afecta a grans àrees de Vidreres, Maçanet, Riudarenes... i també les veïnes Gavarres. Pels forestals i propietaris de

SUPERFÍCIES DE BOSC NATURAL (Ha)

	<u>Pinus pinea</u>																			
	<u>P. halepensis</u>																			
	<u>P. nigra ssp. salzmannii</u>																			
	<u>P. sylvestris</u>																			
	<u>P. pinaster</u>																			
	Altres coníferes																			
	<u>Quercus ilex</u>																			
	<u>Q. suber</u>																			
	Roures (<u>Quercus</u> sect. <u>quercus</u>)																			
	<u>Castanea sativa</u>																			
	<u>Populus sp.</u>																			
Blanes	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Breda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brunyola	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Caldes de Malavella	3.004	0	0	105	0	0	155	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hostalric	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lloret de Mar	2.275	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maçanes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maçanet de la S.	345	0	0	0	0	0	0	0	605	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Riudarenes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Riudellots de la S.	245	0	0	0	0	0	0	0	878	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
St. Feliu de Buixalieu	739	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sta. Coloma de Farners	792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sils	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tossa de Mar	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vidreres	620	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Villobi d'Onyar	0	0	0	775	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total de tots els municipis de la Comarca	10.518	0	1.650	825	3.470	1.315	17.039	12.591	1.235	10.448	1.280									

FONT: Estadística Agrària de les Comarques Gironines. 1.981

(Números en cursiva: Mapa Ramader de les Comarques Gironines. Diputació de Girona. 1.983.

la comarca aquesta malaltia és molt greu i creuen que portarà a la desaparició de l'espècie d'aquí a vint anys ! . Una altra visió del problema, un xic menys exagerada assenyala, però, que els arbres més afectats són els situats en indrets més frescals, com les fondalades i no pas els situats als llocs més secs, carenes... Això corroboraria la idea que les suredes ocuparien els solells i que a les fondalades i obagues hi creixerien altres espècies, així com que els ambients massa humits afavoririen l'extensió del fong. Per acabar-ho d'adobar la forma com es fa actualment la pela és del tot desfavorable per els arbres i constitueix un focus d'infecció constant en no prendre's cap mesura per a la desinfecció de les eines i en realitzar-la peladors poc experts que treballen de pressa, danyant l'arbre i debilitant-lo.

L'estat actual del problema és, doncs, que els propietaris no volen boscos de suro ja que no són gens productius i que l'administració no dóna permís per tallar-los i plantar altres espècies si no són molt afectats per la malaltia. Però amb l'excusa de l'escaldat, s'han tallat moltes Ha de sureda per dedicar-les a l'explotació de pins amb resultats a vegades molt dolents, com per exemple a la zona de Can Mundet.

Les informacions que ens arriben de les altres suredes de la zona mediterrània (Sicília, Portugal...) parlen d'uns boscos extensos, ben conservats i amb arbres ufanosos i si bé el suro té una qualitat més baixa, l'explotació és més rentable que no pas a casa nostra. Caldrà doncs investigar a fons per superar els problemes del suro a les Comarques Gironines.

Quercus ilex. Mentre que l'alzina apareix regularment a tots els tipus de bosc que es fan a la comarca, l'alzinar típic, entès com un bosc dens d'alzines només creix a la zones volcàniques, a Vidreres, entre Caulès i Sta. Ceclina i com alzinar muntanyenc a les primeres estribacions de les Guillerries de Maçanes, Riudarenes i sobretot, Santa Coloma i Sant Feliu de Buixalleu. El bosc es tracta com a baix i irregular, però la fusta ja no es fa servir com abans per fer carbó d'alzina o per fer els pals de les rodes de carro, els quals es repartien a tota la península, sinó que s'explota només per a llenya. A la zona, el règim d'explotació comporta neteges periòdiques tot deixant el brançam a terra per protegir el sòl de l'erosió.

Quercus sect. quercus. Diverses són les rouredes que es troben a la

Selva, bé que cap és explotada actualment amb regularitat, tret de poques excepcions.

A la plana hi ha rouredes mixtes amb alzines i pi pinyer, tractades com a bosc baix irregular; són abundoses, per exemple a Caldes i Riudellots. A les fondalades i obagues dels turons de Maçanet, Maçanes, Riudarenes, Fogars..., creixen les rouredes de roure africà (r. glaner) i roure martinenc, no explotades actualment i molt malmeses darrerament pels focs i les repoblacions amb pins i/o eucaliptus. I, finalment tenim les rouredes de roure de fulla gran (Q. petraea) per damunt (500) 600 m, pràcticament desaparegudes avui dia per les tals abusives del segle passat; en el seu lloc hi trobem castanyedes o repoblacions de diferents coníferes. Efectivament en obligar l'Armada Espanyola que es tallessin els roures quan el tronc arribés a un diàmetre determinat, es provocà la degradació del bosc i la substitució conseqüent per castanyers. Per això les xifres que figuren a la taula són tan baixes. Només alguns propietaris de St. Hilari i Osor han conservat trossos d'aquesta roureda, abans tan extensa, com a mostra del bosc original. Per fer-se una idea del creixement tan lent d'aquest arbres, cal tenir en compte que un bosc de roure de fulla gran només admet una tala cada 200-300 anys.

Castanea sativa. Les castanyedes, tractades com a bosc baix regular, són importants als municipis muntanyencs ; actualment, però, estan de baixa per la depreciació de la fusta de castanyer i per les malalties que pateixen i es van substituint per coníferes.

La tinta del castanyer i el xancre són les dues malalties que més els afecten, esteses pels ramats i segurament, també, pels llenyataires. Això ha provocat la tala dels arbres grossos i l'explotació com a perxada que es talla cada 4-5 anys fins a 7-10 vegades. Les extenses plantacions que es van fer responien a la bona sortida de la fusta per a les bótes; actualment, però, només s'empra per a pals de tota mena i mobles de fusta de baixa qualitat.

EL BOSC DE REPOBLACIÓ. Nombroses són les espècies que es planten actualment a la Selva, tot repoblant les zones cremades i/o desforestades, antics conreus (artigues) o simplement com a substitució del bosc natural per considerar-lo poc productiu. Com a més importats assenyalem:

Pinus nigra ssp. salzmannii. Malgrat que és assenyalat com a bosc natural en les taules adjuntes, la pinassa només apareix rarament a la

Selva i sempre en repoblacions de poca superfície; les Ha assignades a a Tossa deuen tractar-se d'una confusió amb P. pinaster, en canvi si que hi ha pinedes a Vidreres i Vilobí, així com a St. Martí Sapresa. Sembla ser que el creixement és bo i els forestals de la comarca aconsellen plantarlo per damunt de 600 m als solells i amb sòl pedregós, on hi creix bé. La manca de sortida de la fusta, però en limita la seva extensió.

Pinus sylvestris. El pi roig o pi rajolet, com diuen els forestals, tampoc és un arbre propi de la Selva i només apareix plantat a la zona de Brunyola i Vallcanera, amb creixements força bons.

Pinus pinaster. Fou introduït a la Selva els anys 20 (almenys a gran escala) i actualment és estès arreu per plantacions i repoblacions massives de forma que les Ha que figuren a la taula haurien de ser, a ben segur, més nombroses. Malgrat la distinció que fan els forestals entre les diferents subespècies i varietats d'aquesta conífera, no sembla pas que sistemàticament parlant, se'n pugui fer una separació clara (Vegeu Flora Ibérica, I: 169 (1986)). La subespècie atlantica no creix bé a la Selva ja que li manca humitat (és la que es planta al nord de la Península); pel clima mediterrani de la Selva és millor plantar l'anomenada var. iberica (P. pinaster ssp. maritima var. iberica, P. mesogensis). D'aquesta varietat els forestals en diferencien la var. iberica i la var. cortesterel, ambdues plantades a la comarca; la primera creixeria més vigorosament, amb un tronc recte i les branques horitzontals que fan una capçada molt desenvolupada i que es veu afectada fàcilment per la neu, mentre que la segona, tindria troncs rectes i branques horitzontals més flexibles, que no donarien una capçada tan desenvolupada i doncs la neu no li faria tan de mal. Al camp, però, la distinció de les dues varietats no és gens fàcil i ni els mateixos propietaris les distingeixen bé: es guien, només, per l'indret geogràfic on saben que han plantat una o l'altra. A la Selva es repobla majoritàriament amb una varietat que s'ha anomenat "esterel" que dona bons creixements, però de la qual no es sap amb exactitud quina és la procedència dels pinyons (Vegeu també E. González, 1.983).

La fusta es ven per embalatge, taulons i mobles de fusta de baixa qualitat. A l'igual que es fa amb el pi insigne, les plantacions fetes en antigues castanyedes es realitzen de manera que es deixen els castanyers per que millorin la virosta del sòl. A les repoblacions fetes en els llocs on ja hi havia hagut pinastre, els calen adobs per suplir l'empobriment del sòl que han produït els pins. D'altra banda a les plantacions mé ben portades fins i tot es fa un tractament manual contra la processionària

(Thaumatococcus pinnatifidus), consistent en treure a mà, una per una, les bosses dels arbres petits de 5-6 metres.

Altres coníferes. A la Comarca, bé que no figurin en cap estadística es planten moltes altres coníferes. En tenim notícies de les següents:

. Pinus radiata. Introduït a la Comarca per primer cop l'any 1.910 al bosc de Can Buscatell, a Martorell. Ara és molt plantat als obacs i fondalades, vores de cursos fluvials... on sobre sòls profunds i relativament humits donen creixements molt bons i no es veuen, per tant, tan afectats per la processionària; plantats als solells i indrets secs creixen molt malament.

. Pseudotsuga menziesii (P. douglasii). Molt plantat darrerament a totes les Guílleries en antics terrenys de castanyers, en els quals creixen conjuntament coníferes i caducifolis. Els castanyers es tallen cada 1-2 anys fins que els avets creixen més alts i l'ombra impedeix el creixement dels castanyers. També n'hem vist a Vidreres, entre Caulès i Santa Ceclina.

. Cedrus sp. Els cedres creix bé en sòls profunds, bé que els cal molta llum els primers anys de vida; n'hem vist de plantats a Sta.Coloma i St.F.de Buixalleu (principalment C. deodara, i també C. libani).

Menys importants són encara el pi groc (Pinus ponderosa), els Larix (Larix cf x eurolepis), Abies nordmanniana, A. grandis i P. canariensis; d'aquest últim se'n feu una plantació experimental prop de Can Mundet (entre Vidreres i Tossa), que resultà greument danyada pel fred del gener de l'any 1.984, el qual obligà als arbres a rebrotar de nou des de la soca.

Els pollancre i els eucaliptus .-

. Populus ssp. .- Diverses són les varietats que es planten als camps i vores de cursos fluvials, generalment varietats de l'híbrid Populus x canadensis, que els forestals anomenen P. x euramericana (P. nigra x P. deltoides), com per exemple la var. I-214, de creixement ràpid i amb un tronc recte. A l'igual que passava amb els pinastres, els experts reconeixen al camp, per la forma de massa de la plantació, les diferents varietats.

tats de pollancre, però a la pràctica molts caràcters són confusos. També és planta darrerament P. trichocarpa, a les rieres de muntanya, ja que és resistent a les baixes temperatures i té un bon creixement.

Eucaliptus ssp. .- Plantats extensament als anys setanta en base a una campanya endegada i fomentada per la Diputació de Girona i la paperera Torras Hostench, la qual donava tota mena de facilitats als propietaris que en vulguessin plantar, actualment estan en plena davallada per ser poc resistents a les baixes temperatures i perquè no tenen un preu de mercat estable si no el que posen les papereres, ja que és l'única sortida de la fusta. El fred de l'any 1.984 va afectar la majoria de les plantacions i els arbres van haver de rebrotar de la soca. Les Ha que figuren a la taula són, doncs, només indicatives de les plantacions anteriors a aquest fred.

Entre les espècies que es van plantar hi ha E. dalinripleana, E. viminalis, els més resistents al fred i E. gunnii, a més de E. globulus, afectat per les baixes temperatures fins i tot a la costa. Com a idea de les Ha que es van plantar en l'eufòria repobladora suara esmentada, donem la següent taula, les xifres de la qual, com es pot comprovar, tampoc coincideix amb les donades anteriorment:

Riudarenes	373.14 Ha
Maçanes	227.68
Caldes	32.12
Fogars de Tordera	9.16
Maçanet	45.82

Font: Informe (Grup de Defensa del Medi Ambient de Girona, 1.978).

3. APUNTS PER A UNA HISTÒRIA FORESTAL

Aquest apartat l'hem confeccionat a partir de les dades que molt amablement ens ha cedit l'Isidre Prades de la Cellera. L'Isidre està treballant actualment en una Tesi Doctoral sobre la història forestal de les Comarques Gironines; repetides i interessants xerrades amb ell ens han permès, no sols donar aquestes dades, creiem que de gran valor històric, sinó també anar forjant les idees sobre vegetació potencial amb les quals hem confeccionat el mapa de vegetació i són el fil conductor del treball. De ben segur que l'avenç en aquests tipus d'estudis ajudaran en gran manera l'estudi de la vegetació actual.

De totes les informacions de què disposem, tres idees bàsiques es van repetint: que l'explotació de les suredes ve de molt antic, que els pins són assenyalats des de fa temps, també, a la Comarca, i que la presència de roures a la plana selvatana i indrets propers era majoritària enfront de les altres espècies.

La informació més extensa prové del s. XVIII, durant el qual es feren diversos censos i es menà una política forestal tendent a augmentar la superfície forestal. En aquest sentit s'estengueren les plantacions de les pollancredes, tan comunes avui dia. Amb les arbredes es disposava de fusta de baixa qualitat per a usos diversos (els més corrents) i quedava la fusta de més qualitat per a la construcció de vaixells, cas de necessitat. En alguns documents es pot llegir que per cada dues alzines tallades calia plantar cinc pollancredes.

En aquest temps es féu, també, l'expansió del castanyer lligada, òbviament, a l'extensió del cultiu de la vinya i a la necessitat de fer botes per emmagatzemar i transportar el vi; tot el segle, però, fou deficitari en fusta de castanyer i va caldre importar-ne, la qual cosa demostraria que si bé el castanyer és una espècie introduïda de fa temps a casa nostra, la seva expansió és força recent.

De més antic provénen les informacions sobre l'explotació de les suredes: es sap que pel port de Tossa sortien nombrosos carregaments de fusta i suro, entre d'altres llocs, cap a València, tal com assenyalen uns documents de l'Arxiu del port de la ciutat del s. XVI. De fet tots els petits poblets costaners tenien un negoci important en la comercialització de la fusta, en base a uns ports poc importants construïts a les cales més arrecerades. Més endavant es van construir drassanes importants a Lloret i sobretot a Blanes on en 80 anys (1790-1870), es van construir 150 velers (Zucchitello, 1982, Parès, 1981).

De totes les dades cosultades per I. Prades se'n despren la gran explotació a què eren sotmesos els nostres boscos; ell dedueix d'aquest fet que hi havia més superfície forestal que no pas ara, però de ben segur que el nombre d'arbres era molt inferior a l'actual. Fets com la política de plantació de les arbredes per a la fusta de baixa qualitat per tal de deixar créixer les espècies que donen fusta millor i la notícia (també al s. XVIII) que un propietari de Caulès (Vidreres) demanà protecció a les autoritats per tal que els pescadors de Lloret no li tallessin els suros, assenyalarien, si més no, que la superfície arbrada no era suficient.

	<u>Alnus glutinosa</u>	<u>Fraxinus angustifolia</u>	<u>Populus cf. nigra</u>	<u>P. cf. alba</u>	"xopo" <u>P. cf. x canadensis</u>	<u>Celtis australis</u>	<u>Juglans regia</u>	<u>Pinus sp.</u>	<u>Quercus ilex</u>	<u>Quercus suber</u>	Roures <u>Quercus sect. quercus</u>
BRUNYOLA											
CALDES DE M.	100-200	1000-2000	1-25	25-100	1000-3000	1-15	75-200	1000-10000	2000-10000	50-500	10000-50000
RIUDELLOTS		300-1000	500-1000	100-500	1000-3000	75-300	25-75	10000-30000	2000-10000	5000-25000	10000-50000
S. COLOMA DE F.			100-500	25-100	300-1000			1000-10000	100-500	50-500	10000-50000
VIDRERES			1-25	100-500	1000-3000	15-75	500-1000	10000-30000	10000-20000	50-500	10000-50000
VIDRERES			100-500	100-500	1000-3000	75-300	25-75	10000-30000	20000-30000	5000-25000	10000-50000
VILLOBÍ			100-500	25-100	1000-3000	15-75	25-75	1000-10000	2000-10000		10000-50000
Aiguaviva					300-1000			1000-10000	30000-50000		
Begur								30000-50000			
Bescanó						300-500	75-200	1000-10000	2000-30000	25000-100000	2000-10000
Calonge								1000-10000	20000-30000	25000-100000	
Campllong		30-300	100-500								
Cassà de la S.		1000-2000	500-1000	100-500	1000-3000		25-75	1000-10000	2000-10000	5000-25000	10000-50000
Castelló d'Empúries			1000-2500								
Castelló d'Aro	100-200		100-500	100-500	3000-10000	300-500	200-500	30000-50000	20000-30000	100000-200000	
Cruïlles			100-500	100-500	300-1000	500-1000	75-200	1000-10000	10000-20000	5000-25000	
Estanyol			100-500	100-500	100-1000			100-1000	20000-30000		
Forneills de la S.			100-500	100-500	1000-3000			1000-10000	2000-10000		10000-50000
Girona					3000-10000	500-1000					
La Bisbal d'Emp.				500-1000							
Llagostera			100-500	500-1000	3000-10000		75-200	1000-10000	20000-30000	25000-100000	10000-50000
Palamós									20000-30000	5000-25000	
Palau Salort			1000-25000								
Quart	15-50			100-500				100-1000			
S. Andreu Salou		300-1000						1000-10000	20000-30000	25000-100000	
St. Dalmaç	15-50		10-25			300-1000	1-15	1000-10000	100-500	50-500	
St. Gregori								100-1000			2000-10000
Torreella de M.					3000-10000				30000-50000		
Ullastret											
Vilablareix			1000-25000					10-100	20000-30000		

(1 = Municipis del Gironès, 2 = del Baix Empordà i 3 = de l'Alt Empordà)

La idea que es tenia sobre el fet que la superfície de la sureda hauria oscil·lat segons la superfície de conreu dedicada a la vinya no sembla massa correcta. Conreu de la vinya i explotació de suredes devien anar per camins diferents, tal com ho demostren les constants sortides de suro pels ports i l'absència de sureres en molts indrets de la costa, restes d'antigues feixes de vinyes, avui tan sols amb pinedes de pi blanc o pinyer.

És molt interessant també el fet de trobar nombrosos testimonis indicadors de la importància que tenien les avellanoses, especialment als municipis de les Guillerries, menades com un cultiu més. Per l'I. Prades serien uns arbres afavorits i fins i tot introduïts per l'home, a l'igual que els castanyers; des d'un punt de vista botànic, però, hem de considerar-les només com a comunitats explotades, ja sigui pels fruits ja per la fusta, però sempre pròpies de la comarca.

Quant als pins, bé que en cap document se n'especifica l'espècie, deuen ser Pinus pinea a l'interior i P. halepensis a la costa; en un cens del s. XVIII, que donem tot seguit, es pot observar com són més abundosos als municipis de la costa, disminuint progressivament cap a l'interior. A Osor, per exemple, segons un cens del mateix segle que no comentem per ser fora de l'àrea d'estudi, els pins no arribaven al 2 % de la superfície forestal; en canvi, sí que hi ha notícia de 1.600 pins tallats a mitjans de segle a Sta. Coloma per fer antenes de vaixell. També s'assenyalen pins en viatges d'historiadors francesos de pas per la comarca i en gravats de l'època Napoleònica (setge al castell d'Hostalric).

La presència de roures a la plana, un fet ben evident avui dia, en esguard de substrats sedimentaris (quaternari i pliocè), de poc pendent i sòl gruixut i amb una certa inversió tèrmica hivernal, amb temperatures baixes i boires freqüents, és reflectit també en el cens, fet que obliga a pensar que els pins i suros existents actualment deuen ser plantats.

Un cens forestal del s. XVIII.— Aquest cens s'enmarca en la campanya que comentàvem anteriorment de protecció i augment de la superfície forestal endegada pel govern borbònic de Madrid. Per fer-lo vingueren especialistes de fora del país que anaven classificant els arbres en "nous, malalts i vells", la xifra total dels quals és la que reflexen les taules. Bé que no se li pot donar massa fiabilitat, especialment pel que fa al valor numèric final, sí que ens sembla molt important per comparar les

espècies i els boscos dels diferents municipis ja que, de ben segur, el mètode per dur-lo a terme fou semblant en tots ells.

Els arbres de ribera. Cinc espècies pròpies del bosc de ribera (vern, freixe, poll negre, poll blanc i "xopo") figuren en aquest cens. Suposem que el "poll blanc" deu ser l'arbre blanc (Populus alba), que el "poll negre" el pollancre europeu (P. nigra) i que el mot de "xopo" el van reservar per l'híbrid amb l'espècie americana Populus x deltoides, segurament una varietat precursora del pollancre "bordilenc", que es plantà profusament a les Comarques Gironines fins als anys 60.

De verns, bé que només es tenen dades de Caldes, comparant amb el municipi veí de Quart, a igual superfície, a la localitat selvatana hi són molt més nombrosos, ja que també ho són les rieres i recs que circulen pel terme. Quant als freixes, es pot observar com són més nombrosos als municipis de la plana, a l'igual que el que succeeix avui dia. El pollancre negre i blanc ho són més als municipis empordanesos que no pas als selvatans, tal com passa avui dia, que els cursos fluvials selvatans no solen portar pollancre naturals. En canvi els valors donats al "xopo" són semblants a totes les contrades, fet que fa pensar que deuen correspondre a Ha de d'arbredes plantades, ja en plena expansió a l'època que es feu el cens.

Altres arbres caducifolis. En aquest cens també s'hi inclouen arbres com el lledoner (Celtis australis) i el noguer (Juglans regia), espècies que devien tenir més importància que no pas avui dia en l'obtenció de fusta per usos diversos. Suposem que devien ser plantats a les vores de les cases i conreus. Només el noguer és, actualment, un xic nombrós a St. Coloma, a les vores de les rieres.

Arbres perennifolis i roures. Pel que fa als pins no se n'especifica mai l'espècie, però suposem que es deu tractar de Pinus pinea; a la taula es pot observar com són presents a tots els municipis, especialment als de la costa, així com a St. Coloma, Caldes i Vidreres, però molt menys a Brunyola, Aiguaviva, Estanyol o St. Dalmai, pobles amb gran part del substrat calcari o volcànic on ho són més els alzinars.

L'alzina (Quercus ilex) és assenyalada en totes les poblacions, especialment aquelles que tenen substrat basàltic (Aiguaviva, Estanyol, St. Gregori...), on lògicament s'hi assenyalen pocs suros. Si ens en fiem dels autors del cens i acceptem que no confongueren alzines i sureres, resultaria que les alzines eren més nombroses als boscos selvatans que no pas

actualment.

El suro és abundant als municipis de la costa, però va disminuint cap a la plana a favor, segurament, de l'alzinar.

Finalment pel que fa als roures, el nombre és similar a tots el municipis de la Selva, fet que vindria a demostrar la presència general dels roures als boscos de la comarca.

Un resum d'aquest cens es pot trobar a les obres de E. Bauer. A l'anomenada "província marítima de St. Feliu de Guíxols", a l'any 1.783 el cens global donà les següent xifres (1980:141):

	arbres	%
Roures (<u>Quercus</u> sp.)	412.411	15,9
Alzines (<u>Quercus ilex</u>)	1.154.371	44,5
Noguers (<u>Juglans regia</u>)	13.225	0,5
Arbre blanc (<u>Populus alba</u>)	58.144	2,2
Pollancre (<u>Populus nigra</u>)	44.244	1,7
"xopo" (<u>Populus x canadensis</u>)	116.422	4,5
Freixes (<u>Fraxinus</u> sp.)	11.804	0,5
Suros (<u>Quercus suber</u>)	445.033	17,1
Lledoner (<u>Celtis australis</u>)	12.231	0,5
Verns (<u>Alnus glutinosa</u>)	580	
Faig (<u>Fagus sylvatica</u>)	5.350	0,2
Pins (<u>Pinus</u> sp.)	321.402	12,4

4. ELS CONREUS

La confusió numèrica quant al nombre d'hectàrees totals i les de cada municipi dedicades a la superfície forestal es repeteixen quan hom consulta les diferents fonts que parlen de conreus i superfícies agrícoles, bé que en aquest punt, almenys pel que fa a superfícies globals, les xifres són més coincidents; no així, però, per les de cada municipi, per la qual cosa hem refusat donar les dades concretes de cada tipus de conreu, que es podran consultar a la bibliografia, i tan sols en donem les generals.

Al contrari del que hem comentat per les superfícies forestals, les estadístiques recents semblen més acurades, especialment la de 1984 de l'Institut Català del Crèdit Agrari (3) i no pas fortament diferents a les

anteriors.

Com es veu a la taula, la superfície agrícola a la Selva no és pas gaire important, fet lògic ja que si que ho és la massa forestal. Hem de dir però, que la plana és extensament conreada, a l'igual que el delta de la Tordera, a la zona de Blanes.

	Selva	Catalunya	Espanya
Sup. agrícola	20.45 (18.95*)	56.5	24
Sup. Forestal	67.25 (64.75*)	36.5	--
Altres	10.2 (16.28*)	6.4	--
Aigua	2.1	0.6	--

Font: 1 + 2 + 3* (en tots els casos a la totalitat de municipis de la comarca).

El cultiu més estès és el de secà, bé que les hortes són importants a Blanes i a Lloret i els fruiterars a Riudellots, Vilobí i Riudarenes.

<u>Secà</u>	<u>Regat</u>	<u>Bosc</u>	<u>Prat de secà</u>	<u>Prat regat</u>	<u>Pastures d'estiu</u>
8.809	3.242	73.327	1.337	165	379
<u>Erm</u>	<u>Terr.no productiu</u>	<u>Terreny no agrícola</u>	<u>Camps en guaret</u>	<u>Rius</u>	
2.076	3.190	7.909	348	2.296	

Total: 103.069 Ha, Font: 2.

5. LA RAMADERIA

Unes quantes dades sobre caps de bestiar i aviram permeten fer-se una idea de la importància i evolució de la ramaderia a la Comarca de la Selva. Per a la vegetació, l'efecte més important el tenen els ramats de bestiar oví, responsables del manteniment dels prats secs, tan abundosos en algunes zones com ara a Maçanet, bé que també són freqüents a St. Martí Sapresa, Brunyola, Riudellots...

Nombre de caps de bestiar

	porcí	boví	oví	cabrum	cavalls	mules	ases
1.970	34.622	16.401	7.252	206	939	267	99
1.974	30.893	12.959	7.922	168	588	144	175
1.978	34.512	14.828	9.532	482	237	97	35

	gallines	pollastres	ànecs	oques	altres	conills	ruscs
1.970	62.210		1.847	164	159	12.890	199
1.974	53.074		1.074	30		20.776	165
1.978	124.940	107.220	901	68	43	33.981	146

Font: Cambra Agrària Provincial, 1.981

6. ALTRES ACTIVITATS IMPORTANTS

6.1) LA INDÚSTRIA. La Selva no és pas una Comarca industrialitzada, si fem excepció d'alguns municipis com ara Blanes, on hi ha la gran empresa tèxtil SAFA; a la costa, però, el paper important el té el turisme, amb instal·lacions hoteleres arreu i que han envaït totes les cales i platges del litorals. A l'interior, en canvi, predominen els tallers i petites indústries, com ara els d'Hostalric, Santa Coloma, Caldes i Vilobí, així com a Maçanet i Sils, on hi ha Polígons Industrials, avui per avui encara poc ocupats. Les Indústries Serradores tenen un paper important amb 50 centres que representen l'11 % del Catalunya.

Malgrat no haver-hi ni grans indústries ni grans poblacions, com que tampoc hi ha grans cursos fluvials, aquests acusen fortament la contaminació; és el cas de la riera de St. Coloma i del riu Tordera, que circulen amb aigües molt brutes sobretot a l'estiu, mentre que el riu Onyar, en aquest tram de la zona d'estudi passa força net. La conca de la Tordera té punts de contaminació per diversos cantons: per la riera de Sils, la qual recull les deixalles que hi aboquen les empreses embotelladores de Caldes i una paperera de paper reciclat de Sils, les rieres de Vidreres i la de St. Coloma; tot plegat s'aboca a la Tordera que encara no s'ha recuperat de la contaminació que n'ha fet la indústria química de St. Celoni, la qual cosa fa que a Blanes, a la desembocadura, aquest riu sigui una clavaguera a cel obert, fet que no priva que a l'estiu milers de

banyistes i campistes s'instal·lin al llarg de la veïna platja de s'Abanell.

Finalment voldríem fer esment de la indústria d'extracció d'àrids, molt important a la riera d'Arbúcies, prop d'Hostalric i a la de St. Coloma, entre Maçanet i Maçanes. És precisament en aquest darrer punt on l'extracció s'ha desviat cap als turons granítics dels voltants, aplanant el terreny i eliminant les fondalades humides seu de les rouredes amb roure africà. Es una llàstima que un racó tan interessant del país s'hagi de fer malbé per una extracció de roca que podria tenir lloc en molts altres indrets. Aquesta pràctica, juntament amb els intents de dessecar els darrers aiguamoxos de Sils, són els dos punts que estant creant més polèmica entre sectors proteccionistes i els ajuntaments afectats (els de Sils i Maçanet).

6.2. ELS FOCS. La Selva no s'escapà de l'onada de focs que es produí als anys setanta a les comarques gironines, amb la qual s'inicià una dinàmica que ha continuat fins aquests darrers anys, d'obertura de vials per a la construcció d'urbanitzacions i l'extensió de les plantacions d'eucaliptus, prèvi aterrossament en alguns indrets. D'aquesta forma, la brolla, arbrada o no, ha continuat tan comuna com abans, quan els boscos eren fortament explotats. La visió aèria de algunes zones mostra la gran extensió de la brolla, no sols deguda als focs, sinó també a l'obertura de vials per a unes urbanitzacions que mai s'han arribat a construir. Precisament es dona la paradoxa que en mapes d'usos del sòl de Ministeri d'Agricultura i fins i tot als mapes topogràfics, s'assenyalen terres improductives o zones urbanitzades en llocs on només hi ha camins intran-sitables coberts de vegetació arbustiva.

Unes xifres prou indicatives indiquen la quantitat de 245 focs en el període 1.974-77 a la província ! i que l'any 1.961 es van cremar 7.577 Ha (2.367 de bosc alt), que van representar el 18.5 % de Catalunya. Als anys vuitanta la tònica ha estat semblant (podeu ampliar la informació sobre la superfície cremada al país a la bibliografia), així com l'estiu del 1.986, en què el gran nombre d'Ha cremades arreu del país revifà la polèmica sobre culpabilitats i solucions als incendis forestals. Pel que fa al tema i extensió del nostre treball només voldríem comentar la relació que hem vist entre urbanitzacions, focs i freqüentació forestal.

En els darrers anys la construcció d'habitatges al bell mig del bosc, fins i tot a una bona colla de quilòmetres fora del nucli més proper de

població, ha estat una pràctica normal, fet que ha comportat que nombroses persones poc coneixedores de la natura i, sobretot, amb poca cura envers els boscos, hi tinguessin accés i els produïssin greus danys: abocaments de runa i brossa, tala de plançons... i, lògicament, incendis. La regularització de l'accés al bosc, doncs, es presenta com una de les poques solucions per combatre l'excés de focs forestals als nostres boscos, tal com també opinen els bombers del país.

Les urbanitzacions allunyades dels centre urbans i edificades dins el bosc, haurien de ser desallotjades i s'haurien d'habilitar zones d'esbarjo vigilades, coincidint amb els indrets més interessants, com monestirs, ermites, cims i bons miradors... i, així, evitar la circulació pel bosc pròpiament dit, llevat dels propietaris, treballadors forestals i estudiosos de la natura.

Els dos fulls de propaganda reproduïts ací són una mostra dels reclams que es feien servir per enganyar al pobre habitant de la ciutat, desconegedor del tipus de vida rural. El producte que es venia, vist actualment, era tan fals que sembla impossible que algú s'hi pogués interessar: llacs inexistents que no passen de ser pures basses fangoses i poc profundes i paisatges idíl·lics que en res s'assemblen a la vegetació selvatana. Totes aquestes urbanitzacions foren fetes en antics boscos cremats feia 3-4 anys i que el propietari vengué a baix preu; la manca d'equipaments i la llunyania del poble respectiu, fan d'aquestes construccions veritables intrusions en ple bosc que només han causat problemes als municipis i ben pocs beneficis.

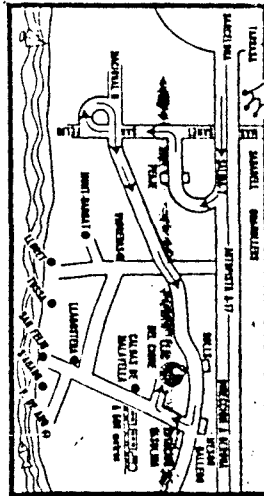
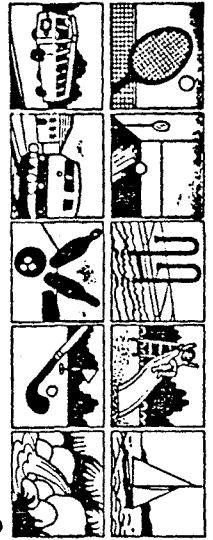
Tornant als incendis, hem d'afegir que no en tenim una visió demagògica ni exagerada, ans tot el contrari. Els focs al bosc nos són una cosa dels darrers temps: a l'any 1950 hi hagué un foc a la zona de Cadiretes que cremà més de cinc dies seguits, i més darrerament, als anys 1967, també a Tossa, el de 1.979 a Lloret, on moriren 22 persones d'urbanitzacions construïdes dins el bosc, el de 1.981 a Vidreres en terrenys consorciats, que cremà tots els pins plantats... Val a dir també que l'extensió de la brolla no cal atribuir-la, almenys com a causa principal, a l'acció del foc, ja que després de l'incendi té lloc un retorn a l'estadi anterior, més que una successió. (Sobre el tema de successió podeu consultar Quaderns d'Ecologia Aplicada, n 10, així com l'obra Bases Ecològiques per a la Gestió Ambiental (pàg. 52), ambdues editades per Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona).

zona residencial LLAC DEL CIGNE

Parcelas de LA BUENA TIERRA a 500 m. de Caldas de Malavella. Vivir frente a un lago y en la Costa Brava, es una maravillosa experiencia. **LLAC DEL CIGNE.** Una urbanización diferente.

¡ VISITENOS !

Deseo recibir amplia información sin compromiso

Nombre y Apellidos: _____

Dirección (Calle y núm.): _____

Teléfono: _____

Población: _____

ENVÍE ESTE COUPON DEBIDAMENTE RELLENADO A:
THEMATA MONT VILL, S.A. - Plaza Miravet, 11, 2º B - Barcelona 18

zona residencial **LLAC DEL CIGNE** CALDAS DE MALAVELLA

otra promoción **MONT-VALLIA**

LA BUENA TIERRA, 500 m. de CALDAS DE MALAVELLA y a 15 min. de San Feliu de Guixols y Zona de Aro.

INFORMACION:
 Todos los días laborables y festivos en finca, o en Barcelona:
 URFI, S.A. Rda. Gral. Mitre, 179/181-dpto 5 - Tel: 212 59 94 y 212 59 98.

Ruego me envíen información sin compromiso.

Nombre _____
 Domicilio _____
 Población _____
 Telefono _____

La copiaré para la casa.

ZONA RESIDENCIAL **MAS-RAIG** MONTAÑA Y MAR

1288.000\$

1940.690

RESTAURANTE
 PISTAS DE TENIS
 PISCINAS

A 6 Km. LORET

APROBADA POR COMISION PROVINCIAL DE URBANISMO 30-11-19

7. LA DESSECACIÓ DE L'ESTANY DE SILS

L'extensió i la intensificació de la producció agrícola que tingué lloc durant el segle XVIII, comportà entre altres aspectes, la conquesta d'illes i al·luvions o dipòsits fluvials i la dessecació d'estanys i aiguamolls, entre els quals hi havia l'estany de Sils. La dessecació del de Sils s'emmarca dins els projectes privats que sorgiren a principis de segle (1739-1742), que permeteren buidar els estanys de prop de Barcelona: St. Martí de Provençals, Sants, St. Adrià de Besòs, l'Hospitalet i l'estany a l'oest de Montjuïc (M. Moli 1.980).

Des del segle XIV, l'estany estava sota la protecció del vescomtat de Cabrera ; aquest vescomte juntament amb el Marquès d'Aitona i el francès Martí Mariscal signaren davant del notari Francesc Bonaventura i Torras, un acord per a la dessecació de l'estany el vint-i-vuit de març de 1.703, argumentant el clima insalubre que patia la zona amb constants boires i nombroses epidèmies de febre. La Guerra de Successió però, impedí el projecte, el qual no es va reempendre fins al 1.768.

Aquest any, doncs, i sota el patrocini del Duc de Medinaceli, començà la dessecació mitjançant una sèquia (l'actual riera de Sils) que anava a desguassar a la riera de St. Coloma, més avall de l'Hostal de la Rupit, terme de Riudarenes, ignorant-se si aquest projecte definitiu té alguna relació amb l'anterior d'en Martí Mariscal. La canalització de les aigües de sortida de l'estany comportà, no sols la modificació del curs de la riera de St. Coloma, sinó també, la construcció d'un mur de contenció (visible encara avui dia) perquè no es barregessin i que els fa anar un tram paral·lels.

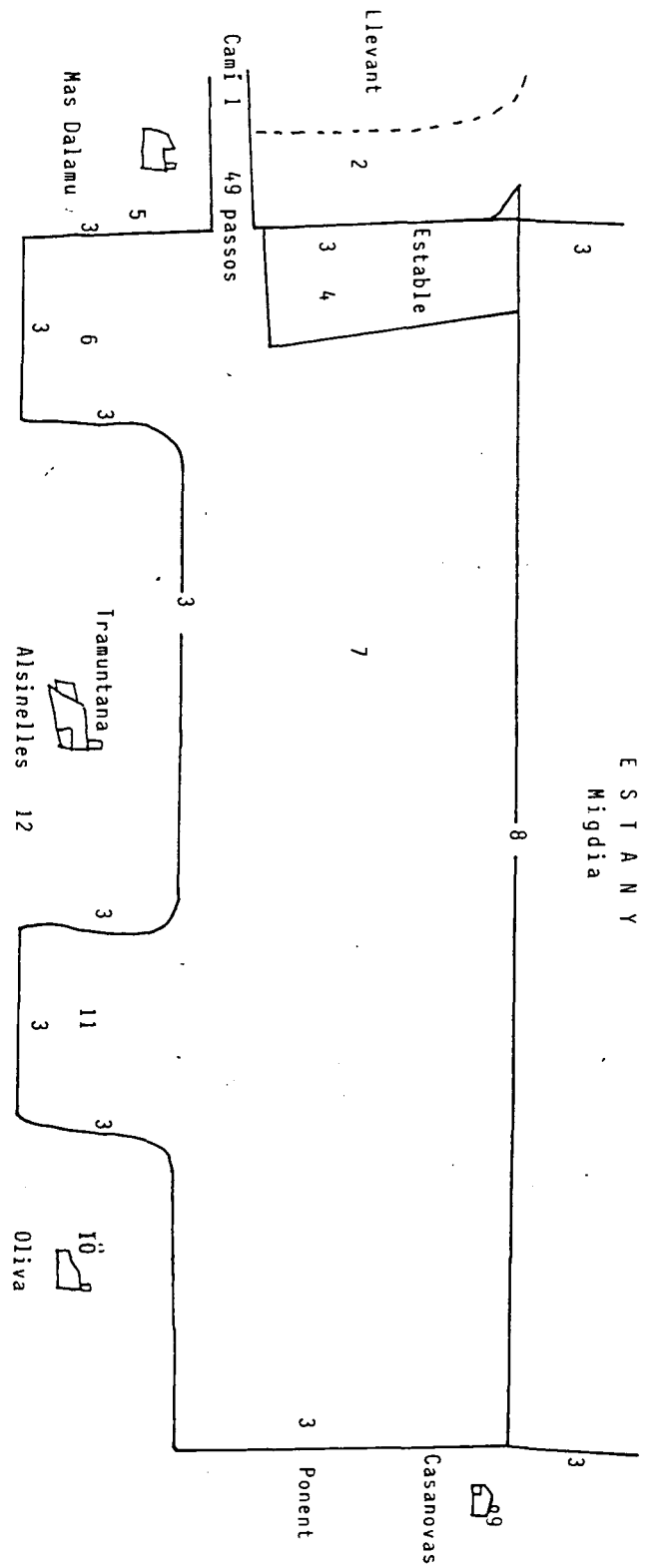
Precisament d'aquesta època són els termes que diuen "ESTANÏ, MAR 1740", que en nombre d'onze encara avui ens indiquen l'extensió de l'antic estany. Val a dir, però, que la seva col·locació fou irregular i no cobrí tota la zona inundada, la part meridional especialment, segurament per les dificultats que representava l'accés a alguns llocs. Un gràfic de l'època en molt mal estat, cedit gentilment per en Joan Viñolas de Sils, mostra una disposició dels termes ben diferent a l'actual, tal com es pot comprovar en la figura. (J. Viñolas ha escrit diversos articles sobre l'estany al "Punt Diari" del 27-9-79 i del 25-9-81).

La dessecació definitiva no es féu fins setanta cinc anys després, quan el Duc de Medinaceli, propietari entre d'altres, de terres delmes de Riudarenes, Sils, Vidreres i Maçanet, ordenà el dos de maig de 1.845 que el dia vuit es comencés la subhasta de les obres de conducció del desguàs de l'estany. Precisament per aquest temps s'expropiaren les terres per on havia de passar el ferrocarril de Girona a Barcelona, que en ser les de més baix preu, coincidiren en alguns trams amb les ocupades per les aigües de l'estany (Madurell Marimon, 1.947, J. Matas, 1.986). Així tenim que es firmà un conveni entre Miquel Sembí, comptable del Duc de Medinaceli i apoderat de Cardona i Aitona, amb Josep Rusalleda, Joan Palmada, Miquel Molins i Francesc Buscatell, pagesos i membres de l'ajuntament de Maçanet i comissionats dels emfiteutes de Sils i Felip de Martínez de Davadillo, cavaller hisendat de Girona, propietari de terres de l'estany.

Les obres de dessecació foren pagades la meitat per l'esmentat duc i l'altra meitat pels emfiteutes en proporció al nombre de vessanes que posseïen. Per bé que el conveni fou aprovat per Carles Llauder, Governador Civil de Girona el setze de maig de 1.845, les obres es retardaren fins al 1.851, a causa de la manca de pagament dels emfiteutes. Aquest any començaren definitivament, doncs les obres, les quals costaven mig ral per vessana de terra de propietat.

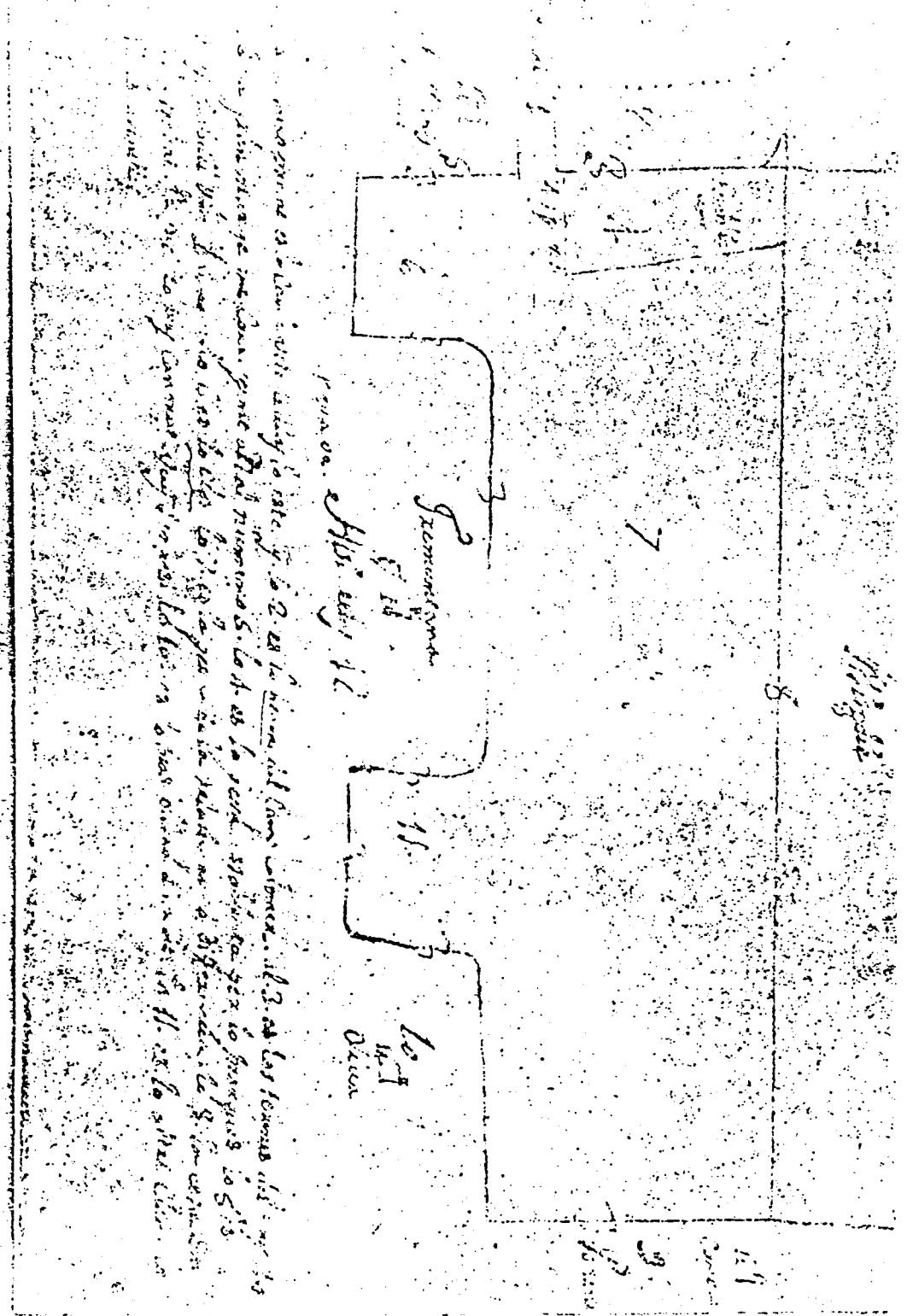
Segons Antoni Xiberta, l'estany de Sils tenia una extensió de 1.900 vessanes i en podia assolir 2.100 a les èpoques de pluges: sobre un mapa topogràfic la situació actuals dels termes col·locats el 1.740 dona, efectivament, una extensió aproximada de 400 Ha, bé que per M. Moli (1980) només n'ocuparia 107,5. Antigament recollia les aigües de les rieres de Torderola, Reclar, Vallcanera, la desapareguda riera de Caldes i possiblement la de Sta. Coloma, almenys en èpoques de pluges, ja que, com s'ha dit més amunt, la primera obra que es dugué a terme per a la dessecació, fou la construcció d'un mur de contenció amb el rec de sortida de l'estany. S'estenia des de l'Hostal de la Granota, al peu de l'actual carretera N-II, fins a l'Hostal de la Rupit, prop de Puig Sardina, a Riudarenes.

D'aquella extensa zona lacustre actualment en queden restes, especialment visibles a les èpoques de pluges; a l'estiu, però, queda totalment seca i cada any els propietaris aprofiten per fer plantacions d'arbredes i nous canals que faciliten l'escorriment de les aigües. Darrerament s'han iniciat contactes, per part de sectors ecologistes de la comarca amb els Ajuntaments de Sils i Maçanet per tal d'intentar protegir l'indret bé, que de moment no s'ha arribat a cap entesa concreta.

Lo numero primer es lo camí vell de dins l'estany y lo 2 es lo herm del camp Colomer. El 3 es los termes del estany (?), amb un gran marge que correspond a nal numero 5. Lo 4 es la paissa (?) de lo Marques. Lo 5 es (?) Mas Dalamu: Lo 6 es lo clos. Lo 7 es la (?). Lo 8 (?). Lo 9 es lo Mas Canovas. Lo 10 es lo Mas Oliiva. Lo 11 es lo altre clos i lo 12 lo Mas Alsinellas.

Fig. .- Reproducció d'un gràfic de l'època de la dessecació de l'estany de Sils (cedit per J. Viñolas de Sils).

A measurement of the land with a bearing of north 71° 30' 28" in the north and south, and a distance of 113.28 feet between the two points.
 The first measurement is from the point of the monument to the point of the monument, and the second measurement is from the point of the monument to the point of the monument.
 The third measurement is from the point of the monument to the point of the monument, and the fourth measurement is from the point of the monument to the point of the monument.
 The fifth measurement is from the point of the monument to the point of the monument, and the sixth measurement is from the point of the monument to the point of the monument.
 The seventh measurement is from the point of the monument to the point of the monument, and the eighth measurement is from the point of the monument to the point of the monument.
 The ninth measurement is from the point of the monument to the point of the monument, and the tenth measurement is from the point of the monument to the point of the monument.

LA FLORA

EXPLORACIONS BOTÀNIQUES PRECEDENTS

La Selva ha estat una contrada visitada des d'antic pels botànics de casa nostra i també de fora del país, sobretot el Montseny i la zona del delta de la Tordera. Les primeres notícies que es tenen provéne dels membres de la família dels Salvador, especialment Jaume Salvador Pedrol (1649-1740) i Joan Salvador Riera (1683-1726) i Josep Salvador i Riera (160-1761), apotecaris de Barcelona, que herboritzaren al Montseny i, també, des de Calella, poble del Maresme on hi feien estades, s'arribaren fins a Blanes, Tordera i Hostalric. Fundadors d'un museu i un jardí botànic a Barcelona, els Salvador confeccionaren un herbari a partir del qual es basaren els botànics posteriors per fer les primeres publicacions sobre la flora catalana. Malgrat les relacions que mantingueren amb els botànics europeus de l'època, especialment Bernard de Jussieu (1699-1777), els Salvadors, com a la resta de la Península eren Linneans (O. Bolòs i J. Vigo, 1984:99). El Mètode natural, doncs, no s'introduí a casa nostra fins ben entrat el segle XIX (Camarasa, 1.983). Contemporani del Salvador fou J. Mínuart (1693-1768), natural de St. Celoni, que també visità el Montseny amb companyia del seu gendre A. Bolòs i del Perpinyanès J. Quer.

Els problemes socials del país i la manca d'interès dels descendents dels Salvador, marcaren una pausa en els estudis botànics fins a la meitat del segle XIX, època en què començà el que s'ha anomenat l'Escola Catalana Moderna de Botànica, amb A.C. Costa (1818-1860). Costa guanyà la càtedra de Botànica de la Universitat de Barcelona l'any 1.847 i hi incorporà les idees candol.leanes del seu temps.

Costa hagué de corregir el seu predecessor, M. Colmeiro (1816-1901), botànic de laboratori, les publicacions sobre la flora catalana del qual, foren fetes en base a l'herbari dels Salvador, sense corregir ni comprovar

cap dada ni tampoc esmentant-ne la procedència. És de pensar, doncs, que algunes de les cites assignades a ell i que se li han anat atribuint al llarg dels anys, corresponguin a troballes dels Salvador (per exemple la cita de Trapa natans de l'antic estany de Sils).

Costa visità també la zona de Tordera i Blanes i el Montseny, i creà escola amb una sèrie de deixebles que recorregueren el país. Amb tota la informació existent a l'època, Costa publicà el 1.864 "Introducció a la Flora de Catalunya". Entre els deixebles que herboritzaren a la Selva i contrades properes, hem d'esmentar F. Trèmols, R. Masferrer, M. Cuní (el 1.880 publicà un Catàleg de plantes del Montseny), J. Pujol i sobretot E. Vayreda (1846-1901), farmacèutic olotí que recorregué especialment les terres gironines i, doncs, també la Selva i recopilà la informació dels seus contemporanis, no especificant-ne pas sempre la procedència (J. Vigo, 1.983).

Vayreda va recollir plantes, principalment, de tres punts ben concrets: la zona de Tossa, la d'Hostalric i Maçanet i les Guillerries (rodalies de Montseriu): els plecs procedents d'aquests indrets són nombroses, especialment pel que fa al gènere Hieracium i es poden consultar a l'Institut Botànic on està dipositat el seu herbari.

També recorregué el país (Montseny, St.Feliu de Guíxols...) per aquests anys (1836-1862), el polèmic italià P. Bubani, les cites del qual recull Costa.

Les referències a Catalunya de l'obra de M. Willkomm i J. Lange (Prodrumus Florae Hispanicae) es deuen a les publicacions de Costa, ja que aquests autors gairebé no visitaren el Principat (vegeu O. de Bolòs, 1.983, p. 5).

Un dels últims deixebles de Costa fou J. Cadevall (1846-1921), el qual recopilà totes les dades existents i publicà la "Flora de Catalunya", obra moderna i base encara avui dia per qualsevol treball florístic a les terres catalanes. Aquesta flora de Catalunya consta de sis volums que anaren apareixent des del 1.913 fins el 1.937 (l'acabà P. Font i Quer), la qual cosa féu que en una època que hi havia gran nombre d'estudiosos de la flora al país, molta informació no pogués ser-hi inclosa: entre d'altres hem d'esmentar M. Llenas que herboritzà al Montseny i sobretot J. Codina i A. Xiberta.

Codina, metge i micòleg de la Cellera, publicà el 1.908 un catàleg florístic de la zona, on trobem dades de St. Martí Sapresa i Brunyola. Botànic afeccionat, Codina descriu amb gran naturalitat i senzillesa les preocupa-

cions socials del seu temps; vegem sino aquest paràgraf de la pàgina 86:

"Pulicaria dysenterica Gaertn. ... Muchos toman esta planta por árnica y preparan la tintura de id.: dicen que obtienen magníficos resultados. En esto opino como el Sr. Masferrer, esto es, que los prodigiosos efectos obtenidos con la antigua y acreditada Tintura de árnica, indispensable a los ciclistas, (') son debidos pura y simplemente al alcohol que contiene.

(') No hago especial mención de los automovilistas porque a éstos solo pueden aprovecharles los auxilios espirituales y en su caso los de empresas funerarias por ser de mayor cuantía los accidentes sufridos."

Quant a A. Xiberta, era un farmacèutic militar de Vidreres que publicà la "Flora de la Selva", un catàleg florístic molt exhaustiu que abarca també part de la Comarca del Gironès, però que no dóna, en general, localitats concretes de les espècies. Xiberta col.laborà amb P. Font i amb l'alemany C. Faust, afincat a Blanes i creador del Jardí Botànic Mar i Murtra.

Pel que fa al germà Sennen, fou un gran herboritzador que recorregué tot el país. Occità de neixement, Sennen vingué a Catalunya el 1.904, en dictar-se una llei que prohibia l'ensenyament religiós a l'estat veí (Vallès, 1986 i Penyafort, 1981). Visità la zona d'Hostalric en companyia de S. Llensa el 1930, i li dedicà diverses de les seves espècies "sennenianes". Al 1.936, però, en esclatar la Guerra Civil hagué de deixar Catalunya.

L'iniciador dels estudis moderns al nostre segle és, però, Pius Font Quer (1881-1964), que els estengué també a la resta de la península. Font i Quer acabà la Flora de Catalunya iniciada per Cadevall i herboritzà a la Selva abans i sobretot després de la Guerra Civil, època en què passava gran part del temps a St. Feliu de G. i, també, a Blanes. Precisament la Guerra Civil i la posterior segona Guerra Mundial, comportaren que els botànics estrangers (Senen, Rothmaler) l'alemany Faust i el propi Font haguéssin de plegar del seu lloc de treball, anarse'n fora del país o (el cas del Dr. Font) veure's privat de la càtedra de la Universitat de Barcelona, fet que el portà a dedicar-se plenament a l'estudi de la Comarca sota la protecció de Faust, qui li encarregà un herbari de la zona de Blanes per al Jardí Botànic. Els plecs que herboritzà Font són dipositats en part a l'Institut Botànic, i en part al Jardí Botànic "Mar i Murtra" de Blanes; els hem pogut consultar per a la confecció del treball, i hem pogut compro-

var la gran tasca que dugué a terme el Dr. Font (*).

Carl Faust (1874-1952) va nèixer a Hadamar (centre de l'actual R.F.A.) i vingué a Barcelona el 1897, com a treballador d'una casa alemana de calefaccions (M. Emde, com. verb.); més tard va posar-se pel seu compte i els diners aconseguits els invertí en la compra dels terrenys de l'actual Jardí Botànic. Faust era un amant de les plantes i de la natura en general i escollí la zona de St. Joan de Blanes, arrecerada i càlida per a l'emplaçament del seu jardí per tal de cultivar-hi tota mena de espècies mediterrànies i exòtiques a l'aire lliure. Amic personal de Font i Quer, Faust s'avení a fer un paper de "mecenas" per tal que es desenvolupessin estudis botànics a la Comarca.

En temps de Font començaren els estudis fitosociològics: l'any 1.934, amb motiu de l'excursió de la S.I.G.M.A. (finançada en part per C. Faust), visità el país Braun-Blanquet, recorreguent, entre d'altres, la comarca de la Selva.

Finalment hem d'esmentar la tasca de S. Llensa (1.911-1.974), gran estudiós de la zona d'Hostalric i rodalies (Fogars de Tordera, Breda, St. F. de Buixalleu, Maçanes, Maçanet i també Sils i Riudarenes), que publicà un catàleg molt valuós al qual ens referirem contínuament.

Pel que fa als estudis florístics actuals, cal fer esment de P. Montserrat (1.955), estudiós de la flora del Maresme i de J. Girbal (1.984), company i amic que ho és de la del Gironès i amb qui hem consultat molt dubtes que han anat sorgint en el present treball.

Quant als estudis fitosociològics, O. de Bolòs publicà el 1.959 el primer estudi sobre la vegetació de la Comarca, el de la zona de la plana i més recentment, el del Montseny (1983) i Fogars de Tordera (vegeu J. Danès, 1984), amb sengles mapes de vegetació, als quals us adrecem per ampliar la informació. També G. Lapraz (vegeu bibliografia) feu alguns inventaris a la zona d'estudi, així com el suís W. Zeller (1959), estudiós del suro que es recorregué les comarques sureres gironines.

Darrerament s'han fet estudis molt valuosos a la zona de Vidreres i

-----
(*).- Gran ajudant del Dr. Font fou el recol·lector Enric Gros de Franciac.

Llagostera, al límit amb el Gironès (X. Viñas i N. Terés, 1985 i 1986), amb els quals hem recorregut la Comarca nombrosos cops i E. Ballesteros (vegeu bibliografia) que ha estudiat la zona de Tossa de Mar, especialment des del punt de vista fitosociològic. A tots ells fem referència, per tal que el treball sigui un catàleg, el més complet possible, de la flora selvatana.

GENERALITATS

El present catàleg conté un total de 1258 espècies, 33 de les quals són unitats infraespecífiques (subespècies i varietats) de clara diferenciació morfològica, diferent hàbitat i període de floració. Hi consten també, 58 tàxons corresponents a plantes cultivades, bé als jardins, bé als conreus i que hom pot trobar accidentalment, però que no hem vist subespontànies al territori (és a dir creixent fora de la "protecció humana"). I encara hi hem afegit 60 espècies la presència de les quals es coneix de les comarques i zones veïnes (Montseny, Guillerries, Gironès, Baix Empordà i Maresme) i que també podrien créixer a la zona, bé que fins al moment nosaltres no les hi hàgim trobat.

De les 1258 espècies n'hi ha un total de 75 que no les hem trobat a la zona, sinó que n'hem tingut notícia a través del material d'herbari que hem pogut consultar. Es tracta, bàsicament, de plantes d'indrets humits i estagnats i també dels sorral marítims, la degradació dels quals ha estat molt forta en aquests darrers anys, fent-se molt difícil retrobar les espècies que abans devien ser-hi ben comunes; també les plantes segetals, han sofert un descens important, si comparem les que figuren al nostre herbari i les que s'havien trobat a la comarca. Volem posar de relleu aquest fet perquè si fèssim la hipòtesi de ser els primers en estudiar la flora selvatana, el nombre total de tàxons hauria estat molt inferior. Bé es veritat, però, que en oposició a l'eliminació d'espècies d'hàbitats lacustres i marítims, la flora de la comarca s'ha enriquit (si ho comparem amb els estudis anteriors) amb nombroses plantes novingudes d'altres terres. País de pas com és, a la Selva hi hem trobat prop d'un 6 % d'espècies introduïdes, xifra superior, per exemple a la de la Vall de Ribes (3.4 %) (J. Vigo, 1983), però semblant a la del Gironès (J. Girbal, 1984).

Les plantes al·lòctones no sols tenen un paper important en el tant

per cent total, sinó que arriben a ser dominants en les comunitats ruderals i nitròfiles, cada dia més importants en el paisatge. (MT. Casasayas està estudiant des de fa temps la flora exòtica catalana: a les seves publicacions i a la seva propera Tesi Doctoral us remetem per ampliar el coneixement de les plantes introduïdes a la comarca).

Prop de mig centenar de tàxons d'aquest catàleg corresponen a plantes que no s'havien trobat a la comarca o, almenys no en teníem referència bibliogràfica ni d'herbari; que la majoria d'aquestes espècies siguin plantes al·lòctones, demostra com era ja de ben coneguda la flora selvatana. Entre d'altres destaquem: Eleocharis acicularis, Eragrostis curvula, Romulea ramiflora, Linaria spartea, Panicum dichotomiflorum, Euphorbia dendroides, Biscutella auriculata, Lactuca perennis, Listera ovata, Koele-
ria pyramidata...

Aquest catàleg no és ni de bon tros el catàleg definitiu de la flora de la comarca. De ben segur que noves exploracions ens haguéssin fet descobrir altres plantes o qui sap si retrobar cites anteriors que no hem pogut verificar per manca d'exemplars d'herbari i algunes de les quals han estat rebutjades.

Comparant la quantitat d'espècies segons la superfície de la zona objecte d'estudi, podem apreciar que els nostres valors no s'aparten fortament dels enregistrats a les contrades veïnes, tot i que hem de tenir present que la Selva presenta una més gran uniformitat de substrat i menys riquesa d'hàbitats:

	Km ²	espècies
La Selva	614	1258
Maresme i vessants obacs de la Serralada litoral veïna	650	1295
Gironès	838	1150
Regió barcelonina (S. pre-litoral del Garraf al Besós)	1600	1540
Com. litorals entre la r. d'Alforja i riu Ebre	1250	1040

Espectre taxonòmic.- La distribució de les espècies segons els diversos grups taxonòmics és la següent:

Pteridòfits	26	2,06 %
Gimnospermes	8	0,63 %
Dicotiledònies	958	76,15 %
Monocotiledònies	266	21,14 %

Quant a les xifres corresponents a les famílies d'angiospermes més importants tenim de més a menys nombroses:

Compostes	139	11,04 %
Gramínies	135	10,73 %
Papilionàcies	131	10,41 %
Crucíferes	53	0,42 %
Cariofil·làcies	50	0,39 %
Labiades	46	0,36 %
Escrofulariàcies	44	0,34 %
Ciperàcies	36	0,28 %
Rosàcies	36	0,28 %
Umbel·líferes	35	0,27 %
Ranunculàcies	24	0,19 %
Liliàcies	24	0,19 %

Finalment el nombre de tàxons corresponents a la família de les Cistàcies, l'abundància de les quals s'ha agafat alguns cops com a índex de mediterraneïtat, té valors un xic inferiors, si els comparem amb les altres zones del país:

Selva	11	0,87 %
Gironès	14	1,15 %
Maresme	14	1,08 %
Conca de Barberà	19	1,58 %
Com. lit. entre la r. d'Alforja i riu Ebre	17	1,65 %
Vall de Ribes	5	0,35 %

Elements fitogeogràfics.- Pel que fa a les proporcions dels diferents elements fitogeogràfics les xifres que deduïm del nostre catàleg són les següents:

Plantes boreo-alpines	0,008 %	
Plantes euro-siberianes	27,6 %	
Plantes de tendència atlàntica	3,38 %	30,9 %
Plantes submediterrànies	4,95 %	35,9 %
Plantes mediterrànies en sentit ampli . .	40,33 %	
Oròfits	0,24 %	
Plantes subcosmopolites	5,69 %	
Plantes pluriregionals	12,14 %	
Plantes al.lòctones, naturalitzades . . .	5,7 %	

En el quadre adjunt hom pot veure el pes majoritari de l'element mediterrani, però també, i aquest és un dels trets diferencials de la comarca, la importància que pren l'euro-siberià. Cal tenir en compte, però, que l'element mediterrani és dominant en nombre de comunitats i en la superfície que aquestes ocupen; les plantes i la vegetació eurosiberiana, més abundants a les contrades veïnes del Montseny i Guillerries, arriben a la nostra zona pels fondals i cursos fluvials, on solen fer taques de poca extensió.

Un altre dels elements a remarcar, bé que a la Selva no hi assoleix més d'un 4 % de les espècies (almenys a la zona d'estudi), és l'atlàntic.

La presència d'espècies atlàntiques a la comarca és coneguda d'ençà dels treballs del Dr. P. Font i Quer (1949). En realitat, però, es tracta d'un element marginal, les espècies del qual aprofiten condicions especials existents dins les clapes de vegetació euro-siberiana. Una distribució molt local i fragmentada, amb un grau de presència generalment escàs, demostraria aquest fet (vegeu també J. Vigo, 1981:97).

Seguint la distribució que empra l'autor esmentat hom pot fer els següent grups de plantes atlàntiques a la zona d'estudi:

1. Pirinenques centro-orientals i catalanídiques
  - 1.1. D'àrea àmplia

Polygala calcarea, Prunella grandiflora ssp. pyrenaica (i potser encara Salix cinerea ssp. atrocinerea)
  - 1.2. Esteses pels Pirineus i pel territori catalanídic septentrional

Conopodium majus, Helleborus viridis ssp. occidentalis, Orobanche rapum-ginestae i Teucrium scorodonia.
2. Pirenaico-orientals i catalanídiques

- 2.1. Inexistents al territori catalanídic meridional
Cytisus scoparius, Lonicera peryclimenum
- 2.2. Esteses només al territori catalanídic septentrional
Erica cinerea, Galeopsis segetum, Potentilla sterilis, Pulmonaria longifolia, Sagina subulata (i també Ornithophus perpusillus)
3. Catalanídiques, existents només del territori catalanídic septentrional
Aira caryophylla ssp. multiculmis, Anthericum planifolium, Hypericum elodes.

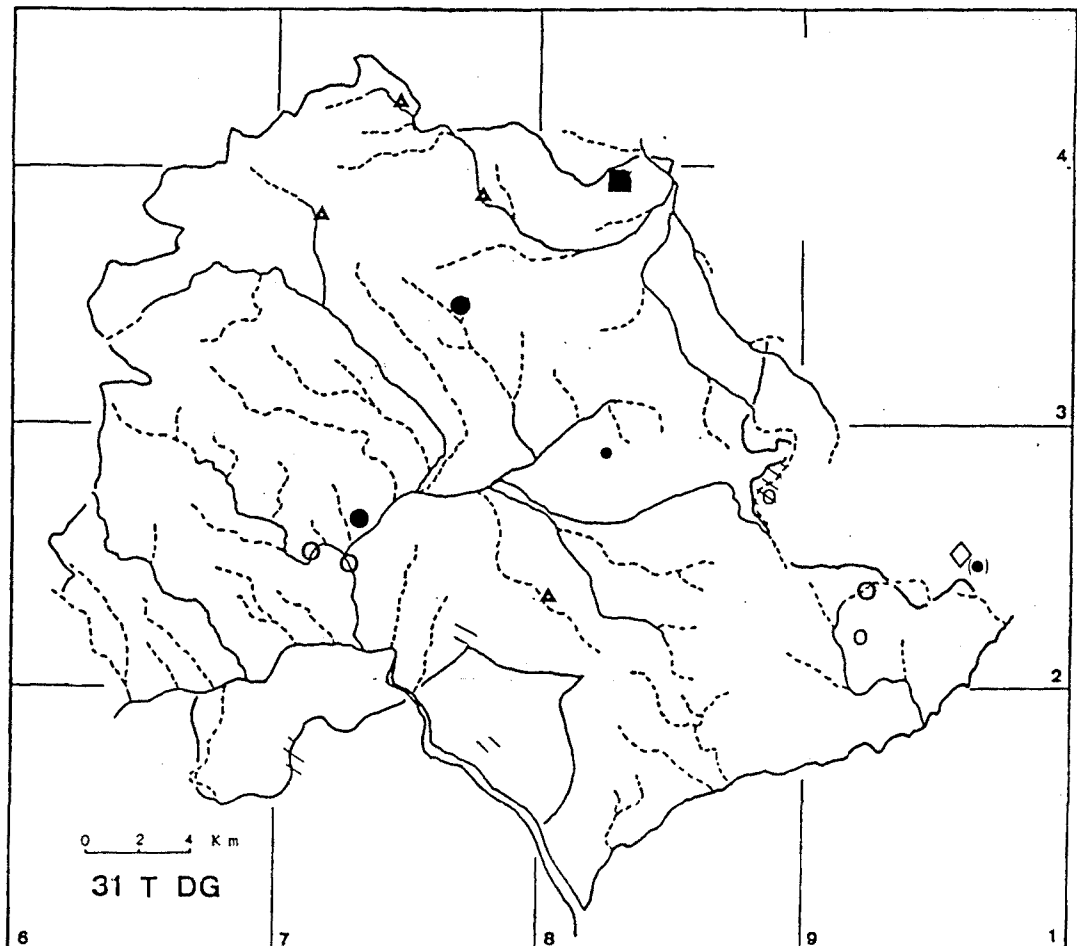
La dispersió que hom observa d'aquestes plantes, tal com s'indica a la LAM. 19bis ens mostra clàrament àrees fragmentades i sovint relegades en indrets de condicions especials.

Les plantes naturalitzades tenen una procedència majoritàriament americana i es localitzen sobretot als conreus i indrets ruderals (vores de cases i pobles, abocadors, erms...). Algunes van ser, o fins i tot ho són encara, objecte de cultiu als jardins i a les cases, des d'on s'han adaptat al clima de la comarca. En són exemples Buddleja davidii, Solidago canadensis, Parthenocissus exerta, Cortaderia selloana...

Distribució local i fragmentada d'algunes espècies atlàntiques a la zona d'estudi.

- ▲ *Potentilla sterilis*
- *Simethis planifolia*
- ◇ *Hypericum elodes*
- *Polygala calcarea*
- *Pulmonaria longifolia* ssp. *angustifolia*
- *Sagina subulata*
- *Conopodium majus*
- ▨ *Erica cinerea*

EL CATÀLEG FLORÍSTIC

El present catàleg florístic és el resultat de les prospeccions botàniques dutes a terme a la comarca de la Selva en els darrers cinc anys i de la informació obtinguda després de revisar les plantes recollides pel Dr. P. Font i Quer i dipositades al Jardí Botànic "Mar i Murtra" de Blanes i a l'Institut Botànic de Barcelona. Hem considerat també les obres anteriors que s'han publicat a la comarca, les plantes més rares i/o interessants de les quals, s'han cercat a l'herbari de consulta del Botànic per tal de comprovar-ne la cita.

L'ordenació de les famílies i dels gèneres s'ha fet en base a Flora Europaea, excepte per aquelles que figuren en el primer volum de la Flora dels Països Catalans. Pel que fa a la nomenclatura també seguim, bàsicament a Flora Europaea, excepte per les noves combinacions creades recentment (vegeu principalment O. Bolòs i J. Vigo 1979 i 1983, O Bolòs, 1987, O. Bolòs i al., 1986 i J. Vigo, 1983).

Esquema expositiu. L'esquema que es segueix per a cada tàxon és el següent:

- a). El nom actual de la planta i els sinònims principals emprats en estudis anteriors de la zona.
- b). Les citacions i troballes fetes per altres autors, ja sigui en treballs escrits o en plec d'herbari que hem pogut comprovar: si va seguida del signe (!) és que hem trobat la planta a l'indret d'on fou indicada o que l'hem vista a l'herbari corresponent.

Aquest procés es fa principalment per a les plantes més interessants o rares de la comarca ja que, malauradament, els autors anteriors no van donar gaire importància a la localització de l'espècie, no sols quan a hàbitat sinó també quan a localització geogràfica: els treballs d'A. Xiberta i S. Llensa són curulls de refe-

rències tan imprecises com "en los prados", "muy extendida en todas partes", "sitios húmedos i prados", "bosques áridos", "bastante común", "escasa pero común en los bosques"...

Per això no reproduïm totes les citacions si els tàxons són especialment freqüents.

En canvi sí que donem totes les referències que hem observat a l'herbari del Dr. P. Font i Quer. Gran coneixedor i explorador de la comarca, el Dr. Font només va poder publicar part de les seves prospeccions, per la qual cosa ens ha semblat de justícia fer-hi referència en tot moment al llarg del treball.

Si existeix duplicitat en les cites, com és el cas de les d'E. Vayreda, s'ha optat per fer constar només la primera.

Per les citacions dels autors del s. XIX s'ha recorregut bàsicament a les anotacions extretes de la "Flora de Catalunya" de J. Cadevall.

El catàleg fa referència en tot moment a cinc obres bàsiques. Són les següents:

ANTONI XIBERTA. "Apuntes para un estudio farmacológico de la Selva". Tesi Doctoral, inèdita.

SANTIAGO LLENSA. (1945). "Inventario razonado de la flora de Hostalric y su comarca". An. Esc. Sup. Per. Agr., VIII:177-226. Barcelona.

ORIOI DE BOLÒS. (1959). El paisatge vegetal de dues comarques naturals: La Selva i la plana de Vic. Inst. Est. Cat., Arx. Sec. Ciènc., XXVI. Barcelona.

PERE MONTSERRAT. (1968). "Flora de la Cordillera Litoral Catalana". Edició Caixa D'Estalvis de Mataró.

JOSEP GIRBAL. (1984). Flora i Vegetació de la Comarca del Gironès. Tesi Doctoral, inèdita. Universitat Autònoma de Barcelona.

Per tant una citació seguida d'un d'aquests cinc autors sense cap any de publicació es referirà a aquestes obres. En canvi les altres referències que no siguin les suara esmentades, aniran

amb l'any i pàgina corresponents.

- c). Després es comenta l'hàbitat i els indrets on creix la planta, la comunitat vegetal on és més comuna i els mesos de l'any que l'hem vista en flor, o inicis de producció d'esporengis o estròbils, cas de les falgueres i coníferes respectivament.

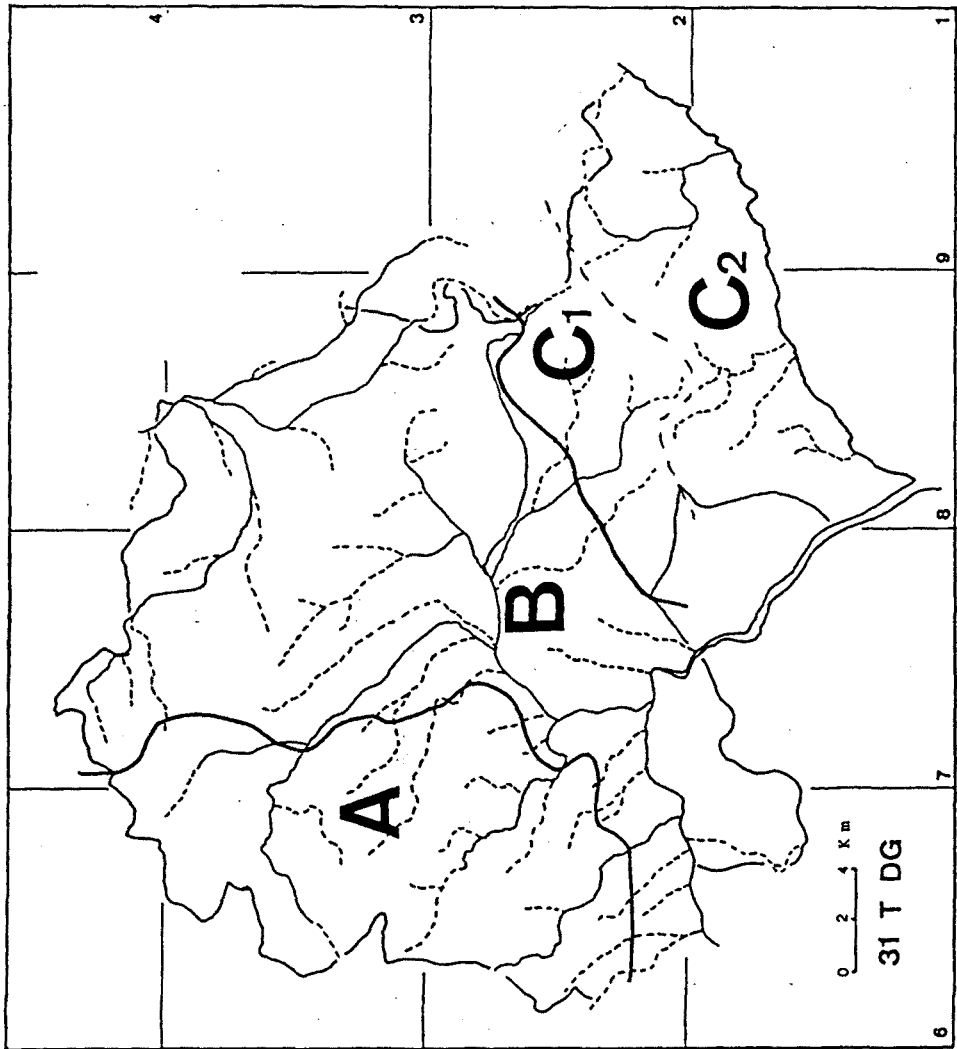
En no ser un factor limitant, no s'ha indicat per cada cas l'altitud on es feia cada espècie. No obstant quan ens ha semblat que podia tenir importància, sí que hem afegit l'alçada on s'ha recollit l'espècie, i/o l'alçada màxima fins on es fa.

L'àrea d'estudi la podem dividir en tres zones: la Serra litoral, la plana i la Serra pre-litoral, tal com es pot veure en el gràfic adjunt. A les Serralades el substrat majoritari és granític i l'orografia determina obagues i fondals molt marcats en el paisatge: per això hem subdividit la zona litoral en el vessant sud més sec i càlid, de l'interior més humit; la plana, en canvi és majoritàriament argilosa i amb turons de poca alçada i formes suaus que no donen contrastos tan grans. Bé és veritat, però, que l'existència de turons basàltics i indrets de característiques especials difícils de definir, cap a Riudellots i Fogars de T., permeten el creixement de les poques plantes calcícoles de la comarca.

Alguns municipis es poden incloure en una sola divisió, però d'altres abarquen terres tant de la plana com de les Serralades (vegeu Aproximació Geogràfica, p. 27). Per tant una espècie que s'hagi indicat a la plana i en la enumeració de localitats digui Sta. Coloma de Farners, voldrà dir que es fa (o almenys nosaltres l'hem trobada bàsicament) a la zona del municipi que es correspon a la plana selvatana.

Hem procurat en tot moment que les indicacions de les localitats fossin concretes i fàcilment localitzables als mapes topogràfics d'ús corrent i als que figuren en el capítol introductori del treball.

- d). Finalment indiquem la localització de l'espècie en el reticle U.T.M. corresponent als quadrats de 10 Km de costat, així com l'àrea general de distribució del tàxon.

Dels 13 quadrats que inclou la nostra zona, només 6 hi pertanyen en la seva totalitat: els altres 7 ho fan en part, per la qual cosa la seva indicació fa referència només a la part inclosa dins el treball. Més informació sobre la distribució de tàxons en aquests quadrats, es podrà trobar al catàleg florístic del Montseny (O. Bolòs i al., 1986), ja que alguns són compartits amb la nostra zona d'estudi.

Pel que fa a l'àrea de distribució s'indica, generalment, de forma abreujada. El significat dels termes, és indicat per J. Vigo, 1983:104-105 i P. Montserrat, pàg. 28.

RELACIÓ CRÍTICA DELS TÀXONS

Div. PTERIDOPHYTA

F. SELAGINEL·LÀCIES

1. *Selaginella denticulata* (L.) Link

Sta. Coloma de F., J. Cadevall

Remió (Fogars de Tordera) i Maçanes, S. Llena

Vores de l'antic estany de Sils, A. Xiberta (!)

Marges de bosc i fondalades un xic humides de la zona costanera i de la Serralada pre-litoral, poc freqüent, bé que localment pot ser abundant. De desembre a maig. Bartramio-Polypodium.

Tossa de Mar, als torrents de les cales de Salionç, Giverola i Vallpresona.

(La citació d'A. Xiberta l'hem comprovada al BC (600091), en un exemplar collit el dos de setembre de 1909; textualment l'etiqueta diu "camí a l'estany de Sils". Tant la localitat com l'època de recol·lecció són un xic estranys per aquesta espècie, per la qual cosa pensem que potser la planta fou trobada cap a Sta. Coloma o a Vidreres, o fins i tot en algun indret ben diferent de l'antic estany de Sils).

DG 61, 71, 72, 91, 92.

Med. S(N)

F. ISOETÀCIES

2. *Isoetes duriei* Bory

St. Maurici (Caldes de M.), O. de Bolòs, 1952 (i també 1959)

Entre Sta. Ceclina (Caldes) i Llagostera, X. Viñas (!)

Tossa i Lloret de Mar, E. Ballesteros, 1984a.

Als sòls sorrencs, humits i saulonosos de la plana i la Serralada litoral. L'hem vista principalment els mesos de març-abril. Isoetetum duriei.

Riudarenes, prop de l'hostal de la Rupit, en una fondalada granítica permanentment humida.

També la coneixem del Puig Llobatera (Llagostera), a la veïna comarca del Gironès (Nuri Terés, com. verbal), i del Baix Empordà cap a Calonge (X. Viñas (com. verb.) i al torrent de la Plana Basarda, a Sta. Cristina d'Aro, d'on també la citen el Dr. P. Font, 1949 i E. Ballesteros.

DG 72, 82, 92, 93.

Med.

F. EQUISETÀCIES

Equisetum hiemale L. .- Tordera, M. Colmeiro (S. Llena); Maçanes, Grions, (St.F.de Buixalleu) i Hostalric, S. Llena; Tossa de M., E. Ballesteros (1981). Al nostre parer es podria tractar de l'espècie híbridògena següent.

3. *Equisetum x moorei* Newman (*E. hyemale* x *ramosissimum*)

Marges, torrents humits i recs de la Serralada litoral i de la plana; es coneix també del Gironès (Girbal, 1984). A aquest híbrid deuen correspondre les citacions de Equisetum hiemale existents a la comarca (A. Xiberta, S. Llena i E. Ballesteros). Fructifica pel juny i juliol, però les espores són estèrils. Alno-Padion.

Blanes en un rec prop de Can Rabassa, Tossa de M. als torrents de la zona de Cadiretes, Vilobí al torrent prop de Sta. Margarita, Caldes en un rec prop de la carretera a Llagostera, Sils i Vidreres a la riera de Vidreres, Sta. Coloma de F. prop del poble i també al Pas del Arrepentits, sota la Font de la Taverna de Baix amb Spahgnum subnitens (vegeu X. Viñas, 1982), a la veïna comarca del Gironès, al límit de la zona d'estudi.

Part dels nostres exemplars han estat revisats per l'especialista C. Prada; al seu parer també es tractava de l'espècie híbridògena. Certament algunes plantes recorden a E. hiemale, però existeixen tota una gradació de formes fins a E. ramosissimum que posarien en dubte aquesta assignació.

DG 72, 73, 81, 82, 83, 92.

4. Equisetum ramosissimum Desf. subsp. ramosissimum

Freqüent als marges humits, vores de carreteres, camins, estacions i al llarg de la via, clarianes del bosc de ribera... de tota la zona, especialment a la plana i a la costa. Fructificada pel maig i juny. Populetalia albae.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes de M., Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Subcosm.(Med. Submed.- Paleotrop.)

Equisetum palustre L. .- Citat a Hostalric per S. Llensa. Les mostres que hem pogut recollir a la riera d'Arbúcies, però, corresponen a l'híbrid E. x font-queri, amb el qual es possible que el confongués.

La citació d' Equisetum pratense Ehrh. per part de S. Llensa a Maçanes i Fogars cal considerar-la una confusió amb alguna altra espècie (probablement amb E. arvense).

5. Equisetum arvense L.

Recs i rierols de tota la zona, més rarament pels horts i conreus humits. Fructificat pel març. Alno-Padion (Arrhenatherion, Secalietalia).

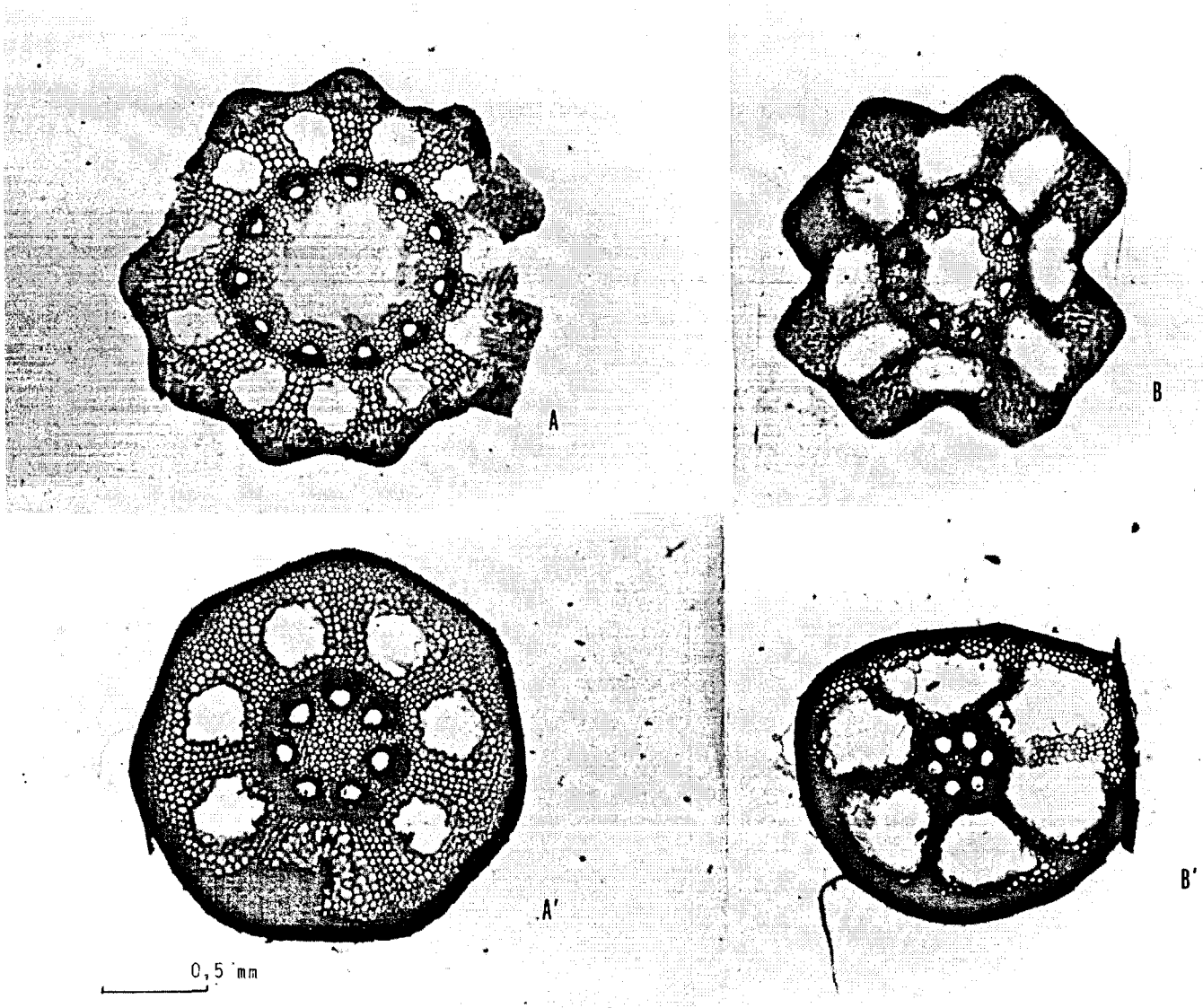
Lloret de M. a la riera de Passapera, Tossa de M. a la riera, Vidreres, Caldes cap a Santa Ceclina, Martorell als recs i camps embassats en èpoques plujoses, Brunyola i St. Martí S., Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 81, 82, 83, 92.

Lateur. (Med.).

6. Equisetum telmateia Ehrh.

Pels recs i rieres (vernedes i gatelledes), i també a les basses i

Secció de la tija (A i B) i del rizoma (A' i B') d'*Equisetum arvense* (A) i *E. x font-queri* (B), tenyits amb picrofuxina.

Bé que alguns caràcters mostren diferències amb *E. palustre*, com per exemple que el parènquima llacunar de l'escorça tingui cloroplasts (vegeu J. Iranzo, 1985:36), d'altres són molt més confusos. Així la carència de canal medullar en el rizoma al nivell que hem fet els talls, no fora pas un tret massa diferencial, ja que aquests exemplars també semblen tenir-ne, a l'igual que *E. palustre* (id. pag. 35).

terrenys embassats permanentment; molt abundant a tota la comarca, especialment a la plana i a la costa. Fructificat pel març.(Alno-Padion).

Tossa de M. Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu, Hostalric, Fogars de T. i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Holàrt.

E. fluviatile L. em. Ehrh (E. limosum L.).- Citat per A. Xiberta, tal vegada confós amb l'espècie híbridogena següent.

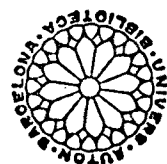
7. Equisetum x font-queri Rothm. (E. palustre x telmateia)

N'hem vist exemplars al BC de Martorell (29-IV-1934) (vegeu també A. Romo, 1986), i de l'Entroncament (13-5-1916), recollits pel Dr. P. Font i Quer i de Blanes per M. Llenas. Les cites de E. palustre d'altres autors deuen referir-se a aquest híbrid.

Indrets embassats, vores de rierols i recs. Semblant a E. arvense i E. palustre, amb el qual es deu haver confós anteriorment. Un estudi dels caràcters anatòmics i histològics (vegeu també J. Iranzo, 1985) però, demostren la diferència amb el segon, el qual no es deu pas fer a terra baixa i d'E. arvense per la fructificació al capdamunt de tiges fotosintètiques i diferent anatomia de les ramificacions laterals (vegeu fig.). Fructificat pel maig-juny. Alno-Padion.

Riudellots, en una gatellada al costat de l'Autopista prop d'Aiguaviva del Gironès. A la riera d'Arbúcies entre Hostalric i St.F.de Buixalleu. Blanes, a tocar de Tordera, a les vores d'un prat de dall.

DG 61, 62, 83.

F. OFIOGLOSSÀCIES

8. Ophioglossum lusitanicum L.

Blanes, al Jardí Botànic Mar i Murtra (J. Cadevall) i M. Emde (com. verb.)

Tossa de M., E. Ballesteros (1984a) (!)

Present en diversos punts de la Serralada pre-litoral, als pradells terofítics sorrencs on localment pot ser abundant. Creix i fructifica

ràpidament quan les condicions li són favorables (vegeu E. Ballesteros), fet que en dificulta la seva troballa. És possible, doncs, la presència a més indrets del país. Helianthemion.

També es coneix de la veïna localitat de la Cellera, prop de la riera d'Osor, segons J. Codina, que la cita juntament amb O. vulgatum. Aquesta darrera espècie ha estat trobada també en una omeda a Gualba de Baix al Vallès Oriental (JM. Panareda, 1.981) i seria esperable la seva presència a la nostra zona.

DG 74, 81, 82, 92.

Med. (Atl.)

F. OSMUNDÀCIES

9. *Osmunda regalis* L.

Santa Ceclina (Caldes) al llarg de la riera, prop de la Font (A. Xiber-ta, 1917, X. Viñas) (!). DG 8726, 8727

(Prop de Can Mingo (Sta. Cristina d'Aro) a l'herbari del Dr. P. Font)

Santa Coloma de F., al Balneari Martí (Cadevall) (!)

Maçanes, prop de Can Tià i de la Casanova d'en March, S. Llensa. (!).

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981. (!).

Bosc de ribera, especialment a la verneda i a la lloreda, tan a la Serralada litoral com a la pre-litoral. Alno-Padion.

Tossa de M. al llarg de la riera de Vallpresona, capçalera de la riera de Tossa i afluent; també al llarg del Massís d'Ardenya: a la capçalera de la riera Gotarra prop de St. Baldiri (N. Terés, com. verb.) i des de Solius fins a St. Feliu de G. al Baix Empordà (X. Viñas com. verb.)

Maçanes, a la capçalera de la riera del'Esparra i Sta. Coloma de F. a la riera abans del poble.

DG 62, 72, 73, 82, 92.

Lateatl.

F. POLIPODIÀCIES

10. *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn subsp. *aquilinum*

Vorades de bosc, brolles i bardisses especialment a les obagues i fondalades de tot el país, castanyedes... des de ran de mar (a la cala Vallpresona, al límit amb St. Feliu de G.), a la plana i a la Serralada pre-litoral.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma, Riudarenes, Maçanes, St. Feliu de Buixalleu, Hostalric, Fogars de T. i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateur.

Cheilanthes pteridoides (Reich.) C. Chr. (Ch. fragans (l.f.) Sw.) - S'ha citat de les localitats veïnes del Maresme, de Pineda (Montserrat, 1968) i Tordera (JM. Panareda, 1981), així com a Osor (J. Codina), però nosaltres no l'hem pas trobada a l'àrea d'estudi; aquesta falguera creix damunt roca calcària o esquistosa (cas d'Osor), en indrets asolellats, hàbitat que és rar a la zona d'estudi.

Cheilanthes marantae (L.) Domin. i Pellaea calomelanos (Sw.) Link, són conegudes, també de les roques esquistoses i asolellades prop del Pastoral (La Cellera de Ter) (J. Codina, O. de Bolòs & J. Braun Blanquet, 1956) on encara recentment ens han arribat notícies de la seva presència (J. Puigvert i X. Viñas, com. verb.). Com el cas de l'espècie anterior, sembla segur que el seu hàbitat resta reduït a aquests enclavaments especials.

11. Anogramma leptophylla (L.) Link (Gymnogramme l. (L.) Desv.)

Tossa de M., cap a Can Samada, E. Ballesteros (BC).

Es coneix també del Baix Empordà (Montserrat, 1968); n'hem vist exemplars a l'herbari del Dr. Font i Quer de Fenals d'Aro (la Platja d'Aro) i de Pedralta (Sta. Cristina d'Aro), i de J. Codina de la Cellera. Malgrat que la comunitat de roques silícies Selaginello Anogrammetum leptophyllae és present a la zona de Tossa de Mar, en els nostres inventaris no hi hem pogut retrobar aquesta falguera (vegeu n 1 i pàg.).

DG 92.

Latemed.

12. Adiantum capillus-veneris L.

St.F.de Buixalleu, Maçanes, Fogars de Tordera (S. Llena).

Tossa de M., E. Ballesteros, com. verb., Vidreres (A. Xiberta, 1917) (!)

Als pous, i roques humides dels saltants d'aigua dels rierols de tota la zona, on és, en general, poc abundant. Fructificada pel juny i juliol. (Alno-Padion).

Fonts de Salitja (Vilobí), Tossa de Mar al torrent de la cala de Salionç i riera de Vallpresona; pous de Maçanet i Vidreres.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 92.

Latemed.

Les citacions de Polystichum aculeatum (L.) Roth a St.F.de Buixalleu i

Maçanes per part de S. Llensa, suposem que són una confusió amb l'espècie següent.

13. *Polystichum setiferum* (Forsk.) Moore (*Aspidium aculeatum* auct.)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Fondalades ombrívols i rierols de tota la comarca, sobretot a la verneda i avellanosa, on sol ser sempre freqüent. Fructificada a partir de maig-juny. Alno-Padion, Polysticho-Coryletum.

Lloret de Mar, a la riera de Passapera i afluent propers, Caldes a les rieres, Vilobí al riu Onyar, Sils a la capçalera de la riera de Vallcenera, Maçanet a les avellanoses, prop de l'estació de l'Entroncament, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Breda, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 92.

Atl-Submed.

Poystichum falcatum (L.fil.) Diels .- S'ha assenyalat naturalitzada al Jardí botànic Mar i Murtra de Blanes (T.Casasayas & A.Farràs, 1.986).

14. *Dryopteris filix-mas* (L.)Schott subsp. *borreri* (Newm.)Becherer et Tavel (*D. affinis* (Lowe)Fraser-Jenkins, *D. borreri* Newm.)

Caldes a Sta. Ceclina, A. Xiberta, 1917 i també X. Viñas. (!) DG 8228, 8824, 9026

Sta. Coloma, al Castell de Farners, a l'herbari del Dr. Font i Quer. (!) Grions (St.F.de Buixalleu), S. Llensa. (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Als boscos de ribera de la zona de Cadiretes i Vidreres a la Serralada litoral on és localitzada, i de la pre-litoral on localment pot ser abundant. Fructificada a partir del juny. Alno-Padion.

Vidreres, a les riera Gotarra i torrent de Noguera (entre Can Mundet, Can Ruyra i Sta. Ceclina), des d'on arriba fins a Llagostera, a la capçalera del Ridaura.

Lloret de M. en una avellanosa prop del túnel de Montoriol; Brunyola, a la capçalera del riu Onyar; St. Martí Sapresa, a les rieres; Sta. Coloma de F., a la riera de Joanet i afluent propers i a la de Sta. Coloma, fins al poble; Riudarenes, a la riera de l'Esparra i prop de St. Pere Cercada; St.F.de Buixalleu, a la riera d'Arbúcies.

DG 62, 63, 73, 74, 81, 82, 92.

Atl.-Submed.-(Med.)

15. *Athyrium filix-femina* (L.) Roth

Caldes, a Sta. Ceclina, A. Xiberta, 1.917, X. Viñas. (!). DG 8727.

St.F.de Buixalleu, S. Llensa. (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981. (!)

A les fondalades i rierols de la zona de Cadiretes (arriba fins a Llagostera per la capçalera del Ridaura) i a la Serralada pre-litoral, on no sol ser mai gaire abundant. Fructificada a partir del maig-juny. Alno-Padion, Polysticho-Coryletum.

St. Martí Sapresa, a les rieres; Sta. Coloma de F., a les rieres de Castanyet i St. Pere Cercada; Riudarenes, a la riera de l'Esparra.

DG 62, 63, 73, 74, 82, 92.

Eur.

16. *Blechnum spicant* (L.) Roth. var. *spicant*

Sta. Coloma de Farners, Cadevall. (!)

Caldes, a Sta. Ceclina, A. Xiberta, 1.917, X. Viñas. (!). DG 8727.

St. Feliu de Buixalleu, Maçanes i Fogars de T., S. Llensa.

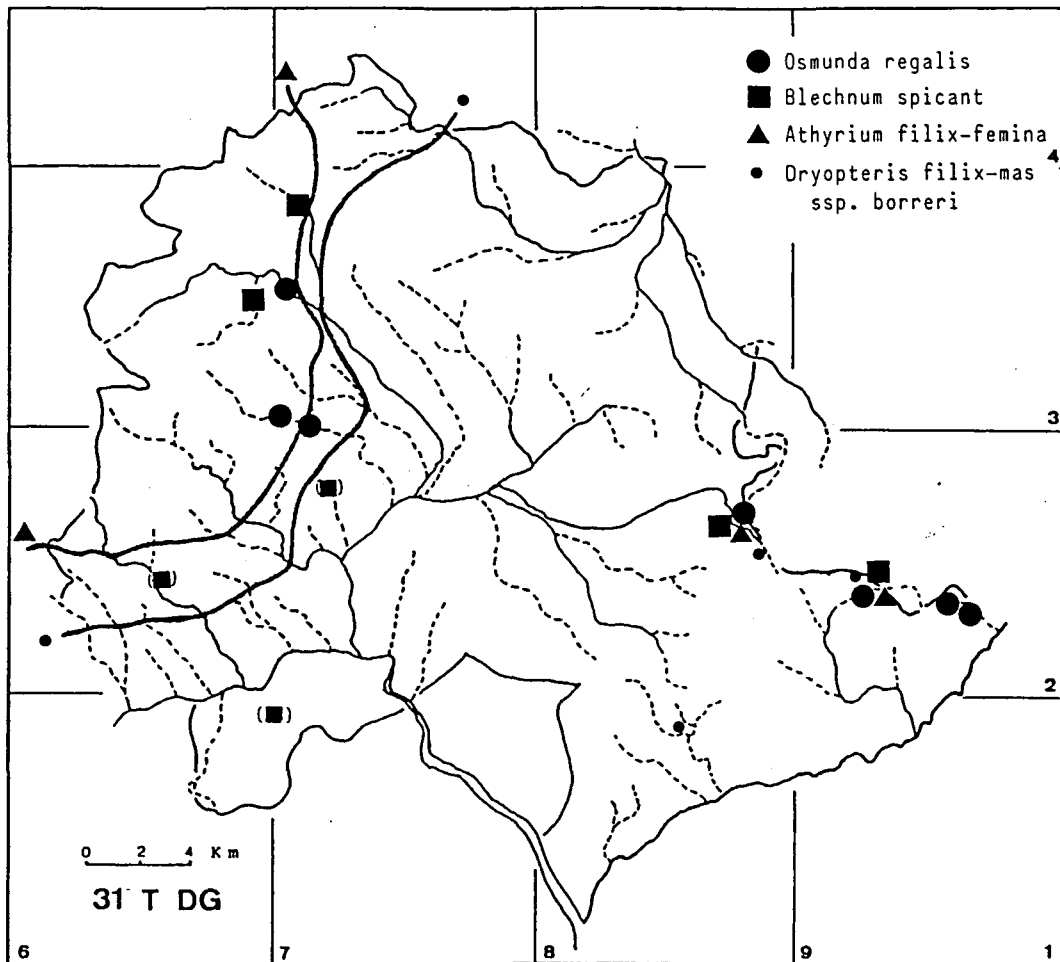
Tossa de M. E. Ballesteros, 1.981. (!)

Rierols i fondalades humides, igual que l'espècie anterior, de la zona de Cadiretes i Serralada pre-litoral, on és molt localitzada. Fructificada pel maig i juny. Alno-Padion.

Sta. Coloma, en un rec prop del Castell de Farners; St. Martí Sapresa, a les rieres.

DG 61, 62, 73, 82, 92.

Eur. (Lateatl.)

17. *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm.

Recollida de les esclètxes de roques granítiques dels Moltons de Pola (Tossa de Mar) i prop del Torrent de la Plana Basarda (Sta. Cristina d'Aro) per E. Ballesteros (em premsa).

DG 9520, 9727.

Holàrt. (Eur.)

18. *Asplenium trichomanes* L.

Freqüent a tota la comarca, des de ran de mar fins a les Guilleries, a les esclètxes de roques i parets ombrejades de cases, murs de feixes de camp... Sembla ser que tots els nostres exemplars corresponen a la subsp. quadri-valens. Asplenietea rupestris.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, St.F. de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Subcosm.

19. *Asplenium ruta-muraria* L. subsp. *ruta-muraria*

Només l'hem recollida als murs ombrívols de les restes del castell de Montsoriu, a St.F. de Buixalleu, al límit de la zona amb Arbúcies, on hi és molt rara. La inexistència de roques calcàries a la Selva deu ser la causa de la raresa d'aquesta falguera, tan comuna en d'altres contrades. Parietaria.

DG 62.

Holàrt.

20. *Asplenium adiantum-nigrum* L. subsp. *onopteris* (L.) Heufler (A. onopteris L.)

Molt abundant a tota la comarca, tant als boscos d'alzinar i sureda com als murs i parets ombrejades. Quercion ilicis.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de Farners, Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F. de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Latemed.

subsp. *adiantum-nigrum* .- Exemplars recollits a l'alzinar muntanyenc del vessant de Sta. Bàrbara (> 800 m), podrien pertànyer a aqueta subespècie.

21. *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. subsp. *scolopendrium*

St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Només l'hem recollida de la riera d'Arbúcies, sota el pont de la carretera a Breda, on n'existeix una colònia abundant. Fructificada a partir del juny. (Alno-Padion).

DG 62.

Eur.

22. *Ceterach officinarum* DC. in Lamk. et DC subsp. *officinarum*

Hostalric, Maçanes, Riudarenes i Fogars de T., S. Llensa. (!)

Vidreres, X. Viñas. (!)

Roques, murs i parets de les cases, als indrets ombrejats, en general escassa a tot el territori. Fructificada a partir de maig. Asplenietea rupestris.

Caldes, murs de la via del tren; Vidreres als cementiris de Caulès i Sta. Ceclina; Maçanet, murs de la via del tren, del rec del Molí i dels marges de camp; Riudarenes, parets del castell enrunat de Puigsardina.

DG 61, 62, 73, 74, 82, 83.

Holàrt.

23. *Polypodium vulgare* L.

Per tot el territori, des de ran de mar fins a les Guillerries. N'existeixen tres subespècies:

subsp. *serrulatum* Arcang. (P. cambricum L. ssp. cambricum, P. australe Fée; P. serratum (Willd.)Aublet).

Hostalric, S. Llensa (!)

És la subespècie més freqüent, especialment a la zona costanera i a la plana. Les fulles noves neixen a la tardor i és fructificada des del desembre a maig. Anomodonto-Polypodietalia.

Tossa de M., on és molt abundant als barrancs de les cales Vallpresona, Santlionç i Giverola.

Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, St.F.de Buixalleu (a la zona baixa) i Breda.

subsp. *vulgare*

St.F.de Buixalleu, O.de Bolòs, 1983 (!)

Sembla ser que és la més escassa de les tres subespècies: creix en indrets molt humits de la Serralada pre-litoral, on fructifica als mesos estiuençs.

St. Martí Sapresa a la capçalera del riu Onyar i cap al Coll de Roscall; Sta. Coloma de F. cap a Cladells, i prop de la riera de Castanyet, passat el poble i al coll de l'Espinau.

DG 63, 64, 73, 74.

Eur.

subsp. *prionoides* (Asch.) Rothm. (*P. interjectum* Shivas, *P. vulgare* ssp. *prionoides* (Ascherson) Rothm.)

St.F.de Buixalleu, O.de Bolòs, 1983 (!)

Freqüent a la Serralada pre-litoral i en punts de la litoral, al vessant de la plana selvatana. N'hem recollit exemplars des de maig a setembre. Bartramio-Polypodium.

Maçanet, al cim del Mont Barbat; St. Martí Sapresa, cap a l'Espinau; Sta. Coloma de F. cap a Castanyet i prop de Can Massaneda; Riudarenes, en un rocam prop de la riera de l'Esparra; St.F.de Buixalleu, roques prop de la riera d'Arbúcies.

DG 62, 63, 72, 73, 82.

Lateeur.

F. MARSILEÀCIES

26. *Marsilea quadrifolia* L. .- Citada des del segle passat a l'antic estany de Sils (P. Bubani, E. Vayreda, M.Llenas, A. Xiberta...). N'hem vist exemplars al BC (A. Xiberta) i a l'herbari del Dr. Font i Quer, recollits a la sèquia de Sils. Bé que nosaltres no l'hem retrobada, res fa pensar que no hi pugui ser. Potamion.

DG 72.

Eur.

Marsilea strigosa Willd. (*M. pubescens* Ten.)

A l'herbari de Farmàcia de la Universitat de Madrid n'existeix un

exemplar recollit a la Selva per Rivas Mateos, vidit Rivas Martínez (O. Bolòs i J. Vigo, 1.984).

Latemed.

Div. ESPERMATOPHYTA

GIMNOSPERMES

F. PINÀCIES (*)

Abies pinsapo Boiss .- N'hem vist tres exemplars plantats a Sta. Ceclina (Caldes de M.), prop de la Font, d'on ja els cita X. Viñas. També es planta als conreus per vendre'l com a arbre de Nadal (Vilobí, Sta. Coloma de F.) i en explotacions forestals cap a l'Espinau.

Pseudotsuga menziessii (Mirbell) Franco .- Plantada a gran escala a les Guillerries, en substitució dels castanyers, on sembla ser que dona bons creixements. N'em vist cap a Sta. Coloma de F., St. Martí Sapresa, i també prop de Caulès (Vidreres), en una repoblació mixta a Can Mundet.

Picea abies (L.) Karsten ssp. abies (P. excelsa (Lam.)Link) .- N'hi ha alguns exemplars prop de Can Mundet (Vidreres) en un rodal experimental.

Cedrus deodara (D.Don) G.Don fil. in Loudon .- Plantat en diversos indrets, bé que mai en grans masses: Caldes a Sta. Ceclina, Vidreres a Can Mundet, Maçanet prop de l'estació de l'Entroncament, St.F.de Buixalleu cap a Montsoriu, St. Coloma de F. prop del poble de Castanyet... (també a Can Ramilans, Maçanes, S. Llensa).

Cedrus atlantica (End.) Carrière .- N'hem vist plantacions cap Osor, al vessant oriental de Sta. Bàrbara i cap a l'Espinau, en general més rar que l'anterior.

27. Pinus halepensis Mill.

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Litoral, A. Xiberia (!)

Fogars de T. i Maçanes, S. Llensa (!)

Espècie clarament termòfila, la distribució de la qual queda reduïda a la banda costanera de la Serralada litoral; terres endins (excepte a la

-----
(*).- Vegeu més informació sobre la distribució i utilitat de les coníferes a les pàgs. 63-68.

zona de Breda), els pocs exemplars que hem pogut veure (plantats ?) eren individus reguats que amb prou feines malvivien. Els estròbils nous surten de març a abril. Quercion ilicis, Cistion.

Tossa de M, Lloret de M. i Blanes, des del penyassegats a ran de mar, fins al límit de 150-200 m d'alçada, sempre en exposicions sud; Breda; Caldes de M., entre Vidreres i Llagostera, i en un parc al centre del poble; Vidreres, prop de Can Mundet; St. Martí Sapresa, cap a Anglès. També alguns peus a la banda nord de la Crosa de St. Dalmaí, a Bescanó (Com. del Gironès) així com a Sta. Coloma de F. a Can Xifra, a Riudarenes a Can Murgadella.

Els exemplars de l'interior, es troben sempre en petites colònies molt afectades pels freds i les neus dels anys passats.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 91, 92 (74, 82, 83).

Med.

28. *Pinus sylvestris* L. var. *catalaunica* Gaussen

Fogars de T. i Maçanes, S. Llena (!)

Caldes de M., a Sta. Ceclina, X. Viñas, i E. Ballesteros (em premsa) (!)

Bé que E. Ballesteros creu que seria natural entre Sta. Ceclina i el Puig Ventós, nosaltres pensem que es tracta d'una espècie plantada. En diversos indrets de la comarca, és relativament abundant i fa bons creixements. (Quercion ilicis).

Caldes, prop de St. Maurici; Sils, a Vallcanera; Brunyola, prop del poble, al vessant de la plana selvatana; St. Martí Sapresa, cap a Anglès; i peu del Castell de Montsoriu.

DG 61, 72, 73, 74, 82.

Eur.

Pinus canariensis Sweet ex Sprengel .- En coneixem una petita plantació de prova a Vidreres, cap a Can Noguera, en molt malt estat a causa d'un incendi i al fred del gener de 1.985.

29. *Pinus pinea* L.

És el pi més freqüent a la comarca, des de ran de mar fins a 500-600 m a la Serralada pre-litoral, en exposicions sud. Deu ser l'estès des de més antic, ja que es coneixen documents que parlen de tals de pinedes al s. XVIII (vegeu pàg. 71) (També existeix una litografia del francès C. Langlois (1.826-30) sobre el setge de l'exèrcit Napoleònic al poble d'Hostalric, en la qual les muntanyes de fons són ocupades per arbres de capçada en parasol, típica del pi pinyer).

Actualment va essent substituït per altres espècies de coníferes de creixement més ràpid. Els estròbils nous surten el maig (abril). Quercion ilicis i Cistion.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Med.E; al Med.W.
naturalitzada.

30. *Pinus nigra* Arnold subsp. *salzmannii* (Dunal) Franco (*P. clusiana* Clem.in Herrera, *P. laricio* Poir.)

Maçanes, Sta. Coloma i prop de Puig Sardina, S. Llensa. (!)

Vidreres, prop de Can Vidal, X. Viñas. (!)

Plantat en diversos indrets de la comarca, on fa creixements importants tan a la Serralada litoral com a la pre-litoral; la manca de sortida de la fusta impedeix que es repobli més extensament amb aquesta espècie. Cistion (Quercion ilicis).

Vidreres, hi havia una extensa repoblació al costat de la carretera de Lloret cremada fa pocs anys, de la qual en queden molts individus entre la brolla i la nova repoblació de pinastres. També cap a Caulès.

Vilobí, cap a Can Casas.

Brunyola, diverses pinedes, al sector de la plana selvatana.

St. Martí Sapresa, cap a Anglès.

DG 72, 73, 74, 82.

Ibero-occit.

31. *Pinus pinaster* Aiton (*P. maritima* auct.)

Introduït a la Selva a començaments de segle, als vivers Masjoan, segons J. Garolera (com. verb.), be que J. Codina el cita ja de St. Martí Sapresa, l'any 1.908. La varietat que es planta a la comarca rep el nom d'esterel (cortesterel), caracteritzada per tenir el tronc recte i les branques horitzontals (vegeu pàg. 67), que deu correpondre a la subsp. pinaster (*P. mesogensis* Fieschi et Gaussen). Quercion ilicis, Cistion.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riuderenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Med.W-(Atl.)

32. *Pinus radiata* D. Don (*P. insignis* Douglas)

Introduït a la comarca l'any 1.911, al bosc de Can Buscatell, a Martorell, pel Sr. Tusell i estès a gran escala a partir dels anys seixanta, en comprovar-se el bon rendiment que presentava als indrets humits i de sòl profund.

Antics boscos de castanyers, a la Serralada pre-litoral i fondalades i vores de les rieres a terra baixa.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 82, 92.

Amèrica N.

Sequoiadendron giganteum (Lindley) Buchholz .- Als rodals de Can Mundet i Can Massaneda (Vidrerres i Sta. Coloma), amb d'altres coníferes exòtiques.

F. CUPRESSÀCIES

Cupressus sempervirens L. .- Plantat prop de les cases i els cementiris des d'antic i més darrerament pel mig dels boscos consorciats, com a senyal de separació entre espècies, rodals i parcel·les.

Cupressus macrocarpa Hartweg .- A la plantació de coníferes exòtiques, prop de Can Mundet.

33. *Juniperus communis* L. subsp. **communis**

Grions (St.F.de Buixalleu), S. Llensa. (!)

Tossa de M., prop de Can Sans, E. Ballesteros (en premsa)

Freqüent als boscos de la Comarca, especialment a la plana i el vessant interior de la Serralada litoral; al vessant costaner i a la Serralada pre-litoral és més escàs. *Quercion ilicis*.

Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Vidrerres, Brunyola, Riudarenes, als boscos mixts de la plana, on pot arribar a ser molt nombrós; Maçanet, a l'alzinar sobre materials volcànics; Blanes, al bosc de Can Rabassa; Lloret, escàs cap a St. Pere del Bosc; Sta. Coloma, St.F.de Buixalleu, Fogars de T., Hostalric i Breda, on creix dispers pel boscos.

34. *Juniperus oxycedrus* L. subsp. *oxycedrus* var. *microcarpa* Neilr.

Tossa de M. (Vayreda, MA, 2697, J.do Amaral Franco, 1968); E. Ballesteros, 1984a. (!)

Freqüent a la brolla càlida de la zona costanera, especialment entre Lloret i Tossa i a la capçalera del Ridaura (Roca Alba, Solius...), però inexistent a la plana selvatana; escàs als boscos de la Serralada pre-litoral, d'on S. Llensa l'esmentava més freqüent que l'anterior espècie. Quercetum ilicis suberetosum, Cistion.

Tossa de M., Lloret de M. i Blanes.

Maçanes al peu del camí a St.F.de Buixalleu i Breda.

(E. Vayreda (1890) cita J. oxycedrus subsp. macrocarpa a Tossa de Mar; suposem que deu correspondre a la subespècie anterior).

Juniperus phoenicea L. subsp. *phoenicea* .- Hi ha una cita al bell mig del curs de la Tordera de P. Montserrat, tal vegada plantat o accidental, i que no hem pogut retrobar.

ANGIOSPERMAE, DICOTYLEDONES

F. SALICÀCIES

Salix pentandra L. .- Citada per S. Llensa a Maçanes, possiblement confosa amb S. triandra.

35. *Salix alba* L. subsp. *alba*

Freqüent a les vores dels cursos fluvials, especialment als de llit més ample o allà on la verneda ha estat esclarissada, indrets embassats i humits (vores de carretera, erms, basses...). Els aments surten al mes d'abril. Populetalia albae.

Riudellots, Vilobí, Caldes de M., Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F.de

Buixalleu, Breda i Blanes.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 75, 82, 83. Lateeur.

36. *Salix x rubens* Schrank (*S. alba* x *fragilis*) .- A aquesta espècie híbridògena deuen correspondre les vimeteres que es poden trobar en alguns indrets de la comarca, citades per anteriors autors com *Salix viminalis*.

Blanes, vores dels canals de reg del delta; Salitja (Vilobí), al llarg de la riera de les Fonts; Riudellots, prop de la Font del Vilà; Sils, prop de Can Perpinyà; Martorell de la Selva, cap a l'Església.

DG 72, 73, 74, 83.

Salix babylonica L. .- Citada a la riera de Sta. Coloma, prop de l'Entroncament per S. Llena.

37. *Salix triandra* L. subsp. *triandra*

A les vores dels rierols i rieres, especialment als de la conca de la Tordera, sense ésser mai, però, abundant. En flor per l'abril. *Populetalia albae*.

Salitja (Vilobí), a la riera de les Fonts.

Sils, a l'antic estany i també plantat en un camp vora l'autopista per explotar els vímexs.

I també al llarg de les rieres de Sta. Coloma, d'Arbúcies, de Breda i riu Tordera.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74.

Eur.

38. *Salix cinerea* L. subsp. *atrocineera* (Brot.) Guinier var. *catalaunica* (Sennen) O. Bolòs et J. Vigo (*S. atrocineera* Brot. subsp. *catalaunica* R. Görtz)

Blanes, Tordera, Caldes de M., Sta. Coloma de F. i Maçanet, al l'herbari del Dr. P. Font i Quer. (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981. (!)

Present a tota la comarca, a les vores dels recs i cursos d'aigua, zones embassades, vores de carretera i camins... Els aments surten pel març (febrer). *Populetalia albae*, sobretot al *Carici-Salicetum catalaunicae*.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes de M., Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, St. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars de T., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81,
82, 83, 91, 92.

Latealt.

39. *Salix caprea* L.

Caldes, a Sta. Ceclina, prop del Mas Llop, X.Viñas (1986)

Remió (Fogars), S. Llena

Present a les Guïlleries, i excepcionalment en alguns punts de terra baixa. Molts exemplars, però, podrien correspondre a l'espècie híbridògena següent. En flor pel març-abril. Alno-Padion.

St. Martí Sapresa, a les rieres.

Sta. Coloma de F., cap a l'Espinau, al límit de la zona d'estudi.

DG 63, 64, 73, 74, 82.

Eur.

Salix x quercifolia Sennen (S. caprea x S. atrocínerea) .- Hi podrien correspondre individus amb caràcter intermedi, freqüents al llarg de la Serralada pre-litoral.

40. *Salix elaeagnos* Scop. subsp. *angustifolia* (Cariot) Rech. fil. (S. incana Schrank)

Freqüent a les vores dels rierols i rieres, a la plana i a la zona de Tossa de Mar. En flor pel març. Saponario-Salicetum purpureae (Alno-Padion).

Tossa de M., a la riera de Vallpresona; Sils, a la riera i a la de Vallcanera; rieres de l'Esparrà, Sta. Coloma, d'Arbúcies, de Breda i riu Tordera.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 92.

Lateeur.

41. *Salix purpurea* L. subsp. *purpurea*

Blanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer. (!)

Rieres d'Arbúcies i Maçanes, S. Llena, d'on s'havia emprat per fer cistells. (!)

Vores de rierols i també en indrets humits que s'embassen periòdicament. En flor pel març. Saponario-Salicetum purpureae (Alno-Padion).

Riudellots, cap a l'aeroport; Vilobí, al rec prop de Sta. Margarita; i també a les rieres de Sils, Sta. Coloma, d'Arbúcies, Breda i riu Tordera.

DG 61, 71, 72, 73.

Eur.

42. *Populus alba* L.

Present a tota la zona, sense ser mai abundant, als torrents i recs de cabal poc important. En un clima relativament humit com el de la Selva l'arbre blanc viu bé fora del domini del bosc de ribera, dins el qual, d'altra banda, no hi podria competir amb la resta d'espècies. El suposem plantat en nombrosos indrets. Els aments surten el març (febrer). (Alno-Padion).

Tossa de M., al càmping la Pola; Lloret de M., cap a St. Pere del Bosc; Blanes, entre l'estació del tren i l'empresa Safa, i també al curs de la Tordera, on és escàs; Riudellots, prop de l'Aeroport; Salitja (Vilobí), prop del cementiri; Caldes, a les basses de les urbanitzacions i de les cases i també a Sta. Ceclina; Sils, diversos indrets, a la perifèria de l'antic estany i cap a Vallcanera; St. Martí Sapresa, escàs a les rieres, a la zona baixa; Riudarenes, a l'Esparra i rieres properes; Breda, prop del poble.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91. Paleotemp.

43. *Populus tremula* L.

St. Grau (Tossa de M.) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer, i també E. Ballesteros, 1981. (!)

Fogars de T. i Hostalric, S. Llensa. (!)

Torrenteres i obagues, especialment a les Serralades, on pot arribar a fer tremoledes importants; a la plana, en canvi, és més escàs. Els aments surten pel març. Alno-Padion.

Tossa de M., a la zona de Cadiretes i obagues properes; Lloret de M. a Montoriol, Montbarbat i rieres properes; Caldes de M. al bosc d'en Pedrer (Urbanització) i a Sta. Ceclina; Sils cap a Vallcanera i prop del circuit; Vidreres, Vilobí, Maçanet a l'Entroncamnet i cap a Martorell, St. Martí Sapresa, St. Coloma de F. a les clarianes de castanyedes i boscos de ribera; Riudarenes a l'Esparra; Hostalric i Fogars de T.

61, 62, 63, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 92. Eur.

Populus x canescens (Aiton)Sm. (P. alba x tremula) .- Citat de St.F.de Buixalleu i Maçanes per S. Llensa.

44. *Populus nigra* L.

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981

Sembla ser espontani als torrents i rieres de les Serralades. A la

plana, en canvi deu ser escàs. Els aments surten el març . Alno-Padion.

Tossa i Lloret de M., a les rieres.

DG 81, 82, 91, 92.

Lateeur.(Med.)

45. Populus x canadensis Moench (P. deltoides x nigra, P. euamericana Guinier)

Plantat profusament a les vores dels cursos fluvials, antics conreus i naturalitzat a les vores de camins, talussos, erms... allà on s'embassa aigua en èpoques de pluges. Tota la zona. Vegeu més informació sobre les varietats més plantades a la pàg. 68.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Populus deltoides Marshall .- Cultivat algunes vegades barrejat amb P. x canadensis i Platanus hybrida. L'hem vist a Sils, d'on ja el cità A. Xiberta (ut P. angulata H. et K).

Populus trichocarpa Torrey & Gray ex Hooker .- Plantat a les rieres i rierols de la Serralada Prelitoral pel seu bon creixement i resistència a les temperatures baixes. L'hem vist a Sta. Coloma de F., Riudarenes i St.F.de Buixalleu.

F. JUGLANDÀCIES

46. Juglans regia L.

Plantat a tota la zona i naturalitzat als indrets humits, vores de rierols, obagues... El noguer havia estat un arbre molt més explotat que no pas avui dia a la Selva, com ho demostren les informacions que apareixen en el cens del S. XVIII que es comenta a l'apartat d'Impacte Humà (pàg. 72) i com també es pot deduir del comentari que fa S. Llensa (vegeu pàg. 149). Els aments surten per l'abril. Populeta albae.

Vidreres, cap a Can Cufí, X. Viñas; Maçanet, prop de l'estació del tren; Sta. Coloma de F., a les vores de rieres i camins, on és freqüent; i també en punts Riudarenes, Maçanes i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 63, 72, 73, 82.

Med.E.

Juglans nigra L. .- N'hem vist plantacions de prova en antics conreus, a Sta. Coloma de F (prop de Can Massaneda) i a Maçanet, prop de Can Cartella. D'altra banda S. Llensa parla d'una plantació, també experimental, de Carya glabra (Miller) Sweet a Maçanes.

F. BETULÀCIES

Betula pendula Roth. .- N'hem vist exemplars petits al vessant oriental de Sta. Bàrbara (>800 m), en clarianes de castanyedes. (També cap a Montseriu, J. Cadevall).

47. **Alnus glutinosa** (L.) Gaertner

Cursos fluvials de tota la Comarca, així com als recs i vores de camins i carretera que conserven humitat la major part de l'any. El vern és, sense cap dubte l'arbre de ribera propi de la Selva; tan sols seria absent dels sorralts de la riera de St. Coloma i riu Tordera, domini de la salzeda. Els aments surten pel febrer-març. Alno-Padion.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes de M., Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateeur.

F. CORILÀCIES

48. **Corylus avellana** L.

Als boscos de ribera de tota la zona i també a les fondalades i obagues humides on pot arribar a fer avellanoses importants tant a la Serralada litoral com a la pre-litoral. Les avellanoses serien explotades des de molt antic segons I. Prades (com. verb.) que les creu afavorides per l'home. Els aments masculins ja surten pel gener (desembre). Polysticho-Coriletum, Populeta albae.

Tossa i Lloret de M., als boscos de ribera i a l'avellanosa amb falgueres (E. Ballesteros, 1.981).

Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Hostalric, a les rieres; Brunyola, St.Coloma de F., Riudarenes, Maçanet, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T., al bosc de ribera i constituent avellanoses típiques a les

capçaleres dels torrents.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 82, 83,
84, 92.

Eur.

F. FAGÀCIES

49. *Fagus sylvatica* L.

Molt localitzat als punts més enlairats de la Serralada pre-litoral, al límit de la zona amb Les Guilleries, sempre en obagues humides (> 700 m), als boscos de roure de fulla gran. S. Llensa en cita exemplars joves a 300 m d'alçada a Maçanes, que no deuen haver crescut. En flor pel maig. Quercion robori-petraeae.

Coll de Roscall i l'Espinau, entre St. Martí Sapresa, Sta. Coloma de F. i Osor.

DG 63, 64.

Lateatl.

50. *Castanea sativa* Miller

Introduït de fa temps a la Comarca i profusament plantat a les Serralades, sempre en obagues, al domini de l'alzinar i de la roureda de roure de fulla gran. Actualment moltes castanyedes són substituïdes per coníferes (*Pinus radiata*, *Pseudotsuga menziessii*...) la fusta de les quals té més bon preu al mercat que no pas la de castanyer. En flor pel juny. Quercu-Fage-tea.

Tossa i Lloret de M., a la zona de Cadiretes i obacs de Montoriol. Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Fogars de T., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81,
82, 92.

Submed. E

Quercus rubra L. (*Q. borealis* Michx) .- N'hem vist plantacions de prova a Sta. Coloma de F., en un obac de la urbanització "Can Graset" i cap Osor. (També ha estat citada d'Hostalric i Fogars per S. Llensa).

51. *Quercus coccifera* L. subsp. *coccifera*

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Present a tot el territori sense ser, en general, abundant, sempre en indrets assolellats d'exposició sud. És possible que les temperatures mínimes extremes que s'enregistren periòdicament a la Comarca en limitin la seva expansió i s'hagi d'arrecerar als talussos i vores de camins. En flor a l'abril-maig o també a la tardor a la costa. Quercion ilicis, Quercetum cocciferae.

Tossa de M., a la cala Salionç; Lloret de M., cap a Fenals, on és abundant, i St. Pere del Bosc; Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet (abundant cap a Martorell); Riudarenes (prop del Puig Sardina), Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Med.

52. *Quercus ilex* L.

Present a tota la zona, tan a la plana com a les Serralades, bé que els boscos d'alzinar típics només apareixen sobre basalt, a l'àrea esquitosa de Vidreres i a les obagues de la Serralada pre-litoral. Tots els individus corresponen a la subsp. ilex. En flor pel maig (abril) o també a la tardor (costa). Quercion ilicis.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Colomade F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, Fogars, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81,
82, 83, 91, 92. Med.

53. *Quercus suber* L.

Molt abundant a tota la Comarca, especialment sobre substrat granític; el suposem plantat i afavorit a la plana. Pel sol ell pot arribar fàcilment fins als 700 m d'alçada i se'n coneixen exemplars a St. Hilari a 960 m. La por a la malaltia de l'escaldat (el causant del qual es actualment en fase d'estudi, J.Girbal com. verb.) i les poques perspectives de futur de l'espècie fa que molts propietaris el substitueixin per coníferes (més rarament eucaliptus). En flor pel maig-juny. Quercion ilicis.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81,
82, 83, 91, 92. Med.W

Quercus morisii Borzi (Q. ilex x Q. suber) .- Aquest híbrid, anomenat surolí a la contrada, seria present a molts indrets de la comarca segons diuen els pagesos i propietaris forestals; S. Llensa el cita de Maçanes i Fogars de T. Nosaltres n'hem vist un exemplar a Llagostera, prop de una casa a tocar de Vidreres. Sobre la seva utilitat i nomenclatura podeu consultar S. Llensa, 1948.

54. Quercus petraea (Mattuschka) Liebl. subsp. petraea (Q. sessili flora Salisb.)

Martorell, P. Font i Quer, O.de Bolòs
Fogars de T., O.de Bolòs, 1984.

Present a les rouredes de Maçanet i Fogars de T. i a la Serralada pre-litoral al domini de l'alzinar muntanyenc, als indrets més frescals, castanyedes... El roure de fulla gran devia ser molt més abundant en temps passats, especialment a la zona de les Guillerries, on ara només en queden restes a causa de la forta explotació a què fou sotmès i al seu lent creixement (vegeu pàg. 66). En flor pel maig-juny. Quercion pubescenti-petraeae (Quercion robori-petraeae).

St.F.de Buixalleu, Sta. Coloma de F. i St. Martí Sapresa, per damunt de 700 (500) m sovint barrejat amb castanyers i faigs.

Fogars de T., Maçanet i Maçanes a les fondalades humides, barrejat amb el roure glaner (o roure africà) (Q. canariensis) i amb híbrids.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72.

Lateatl.-Submed.

subsp. mas (Thore) C. Vic.

Maçanes, S. Llensa (BC) (!)

Hi podrien correspondre també els exemplars de fulles molt grans, presents en punts de Sils (cap a Vallcanera), Vidreres i Maçanet (prop de l'estació de l'Entroncament).

DG 72, 73, 82.

56. Quercus robur L.

Fogars de T., J. Danés, 1984. (!)

Present en diversos indrets de la comarca sempre escàs, o fins i tot peus aïllats. En flor pel maig-juny. Quercion ilicis.

Capçalera de l'Onyar, a St. Martí Sapresa i Brunyola, on pot arribar a fer bosquets un xic importants. Per aquest riu baixa fins a Vilobí i

Riudellots, així com fins a Fornells de la S. segons en J. Abel de Cassà de la Selva (com. verb.) i St. Andreu Salou (L. Motgé, com. verb.), al Gironès.

Vallcanera, al pantà d'en Busquets.

També n'hem vist exemplars de Tordera (Maresme), d'on ja el cità P. Font i Quer (in S. Llensa.)

DG 61, 71, 72, 73, 83.

Eur.: Lateatl.

57. *Quercus pubescens* Willd.

Freqüent a tota la zona tant a la plana com a les Serralades graníti-ques, barrejat amb la sureda o l'alzinar o fent boscos mixts. En flor pel maig (juny). Quercion ilicis, Querco-Fagetea.

Tossa de M. Lloret de M. i Blanes, escàs pels boscos i fondalades.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Hostalric, Fogars de T., Breda, St.F.de Buixalleu, Maçanes, Riudarenes, Sta. Coloma i Brunyola.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Submed.

58. *Quercus canariensis* Willd.

Fogars de T. i Maçanet, S. Llensa (!)

Vidreres, prop de Can Fullà, X. Viñas.

Present als boscos de la Serralada pre-litoral i zona de Maçanet i Fogars, on pot ser abundants i més escàs a la plana i zona litoral. Indiv-
dus que mantenien les fulles verdes tot l'hivern els hem observat a St.
Martí Sapresa.

En flor pel maig (juny). Carici-Quercetum canariensis, Sorbo-Quercetum canariensis (Quercion ilicis).

St. Martí S., Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu, Fogars de T., Maçanet, i també a Blanes, prop del Santuari d'El Vilar i Lloret de M. al de St. Pere del Bosc.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82.

Iber-maurit.

59. *Quercus x cerrioides* AC. Costa et Willk. (Q. faginea Lam. x pubescens Willd)

Apareix regularment a la part sud de la Comarca des de Vidreres, a Maçanet, Fogars de T., Hostalric i Breda. A la plana, en canvi hi deu ser molt

escàs. En flor pel maig (juny). Quercion ilicis.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82.

Iber.

Quercus pyrenaica Willd. (Q. toza Bost.) Fou citat per S. Llensa de St.F.de Buixalleu segurament confós amb l'hibrid Q. x Font Queri. Als boscos de la zona hi ha exemplars que presenten fulles amb lòbuls molt profunds, però no tenen pas les altres característiques d'aquest roure.

Els híbrids de roures que s'han citat a la zona (vegeu O. Schwarz, 1.936 i S. Llensa) són els següents:

Q. Koehnei Ambrozy (Q. ilex x sessiliflora(Q. robur))
A Maçanes, S. Llensa.

Q. Font-Queri Schwarz (Q. canariensis x pyrenaica)
A St. Martí S., Sta. Coloma de F. (A. Xiberta) i Blanes (P. Font i Quer), segons Schwarz.

Q. mas x pubescens subsp. pallensis
A Caldes de M. (P. Font i Quer), segons O. Schwarz.

Q. demostricha Schwarz (Q. pubescens subsp. pallensis x canariensis)
A Vilobí i Vallcanera (Sils) (A. Xiberta).

Q. viveri Sennen (Q. canariensis x robur)
A Tordera (Comarca del Maresme) (P. Font i Quer).

F. ULMÀCIES

60. Ulmus glabra Hudson

Apareix escassament en algunes rieres de la Serralada pre-litoral. En flor pel març. Alno-Padion.

A la riera de Castanyet i torrents propers (St.Coloma de F.), a partir de 300-400 m.

DG 63, 73.

Eur.

61. Ulmus minor Miller (U. campestris auct., non L.)

Freqüent a tota la comarca al llarg dels boscos de ribera i també als marges de camp i camins, especialment a la plana. L'omeda com a comunitat típica, però, apareix més localitzada: només l'hem vista en punts de Maçanet i Vidreres. A la zona de Caldes i Riudellots, i també cap al Gironès, els arbres es veuen molt afectats per la malaltia holandesa de l'om (Ceratocystis ulmi). En flor pel març. Populetales albae.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, St. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Eur.S.

62. *Ulmus laevis* Pallas

Localitzat a la riera de Tossa, en una verneda entre Can Font i Can Martí, segons E. Ballesteros (en premsa).

DG 9319.

Eur.

63. *Celtis australis* L.

Plantat i naturalitzat a les vores de les cases, camins i carreteres, segurament com a restes d'antigues plantacions (vegeu pàg. 72). En flor per l'abril.

Tossa de M., a la carretera de St. Feliu de G.; Caldes, prop del poble, a St.Maurici i a Sta. Ceclina; Maçanet cap a Martorell; Brunyola, prop del poble; Sta. Coloma de F., prop de Can Xifra, Can Massaneda i a St. Pere Cercada; Riudarenes a l'Esparra i prop de Can Metges, Maçanes al veïnat del Cambrerol, St.F.de Buixalleu, a la riera d'Arbúcies i Hostalric prop de la Tordera.

DG 61, 62, 63, 72, 73, 82, 83, 91, 92.

Med.

F. MORÀCIES

64. *Ficus carica* L.

Cultivada i naturalitzada als torrents i rieres de la Serralada pre-litoral. Aquesta localització és, en principi, ben estranya si pensem que les figueres es planten en indrets secs i assolellats, però es dona també a l'Alta Garrotxa (X. Viñas, com. verb.) Populeta albae.

A la riera de Tossa, i de Benaula (Caldes), on és molt rara, rieres de Breda, d'Arbúcies, de l'Esparra i Sta. Coloma. També cim del Castell de Montsoriu.

DG 61, 62, 71, 72, 83, 91, 92.

Med.

Broussonetia papyrifera (L.) Vent. i Morus sp. són plantades en diversos punt de la Comarca; la primera és citada com a naturalitzada a Hostalric per S. Llensa.

F. CANNABÀCIES

65. Humulus lupulus L.

Riera de Sta. Coloma i riu Tordera, S. Llensa (!)

Present al llarg dels cursos fluvials de la plana, on és localment abundant i també de les Serralades. En flor per l'agost. Populeta albae.

Blanes, a la Tordera i als canals de rec.

Riudellots, a l'Onyar, Caldes, cap a Sta. Ceclina.

Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Maçanet, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 61, 72, 73, 81, 82, 83.

Circumbor (Eur.)

F. URTICÀCIES

66. Urtica dioica L.

Maçanet i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a les vores de camins i cases, marges desforestats dels cursos fluvials i fondalades humides especialment en ambients ruderals. En flor de maig a setembre. Populeta albae, Chenopodietalia.

Blanes, a la Tordera i Tossa de M. a la riera; Vilobí, a Sta. Dalmaí i prop de Can Cases; Riudellots, a l'Onyar; Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 84, 81, 82,

83, 91.

Subcosmp. (Eur.)

67. Urtica urens L.

Maçanet i Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Horts, marges de camp i vores de cases, a la plana i a la zona de Blanes. En flor pel març-abril. Panico-Setarion, Diplotaxion.

Blanes, als horts del delta de la Tordera.

Vilobí, a Can Cases i a Salitja, Maçanet prop de Cal Coix i a Marto-

rell.

Brunyola, prop de Can Rovira i Sta. Coloma de F. a les rodalies de Can Xifra.

DG 71, 72, 73, 74, 82.

Subcosm. (Eur.-Med.)

68. *Parietaria punctata* Willd (*P. officinalis* L. subsp. *judaica* (L.) Bég., *P. diffusa* Mert. & Koch in Röhling, *P. judaica* sensu Boiss., non L.)

Molt abundant a tota la comarca a les parets de les cases, murs, estacions de tren i deixius suburbans, així com als penyassegats costaners. En flor principalment pel maig-juny (també a la tardor). Parietarietalia.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu, Breda i Hostalric.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Med.-Atl.

Parietaria lusitanica L. .- N'hem vist un exemplar a l'herbari del Dr. P. Font i Quer procedent de Castell d'Aro (Font d'en Barceló) a la veïna comarca del Baix Empordà; res fa pensar, doncs, que no pugui ser a la nostra comarca.

SANTALÀCIES

69. *Osyris alba* L.

Freqüent als boscos de la Comarca, especialment al domini de l'alzinar, en terrenys basàltics i sedimentaris, però rara sobre substrat granític. En flor pel maig-juny. Quercion ilicis.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes (abundant a l'Esparra), Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Med.

70. *Thesium divaricatum* Jan ex Mert. & Koch in Röhling
Riudellots, Caldes, Sils i Maçanet (i també a St. Feliu de G., la var.

longibracteatum) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Bosc i brolles de bruc d'escombres, especialment a la plana; escassa a la zona granítica. En flor pel juny-juliol. Lavandulo-Ericetum scopariae. Riudellots, Caldes, Sils i Brunyola, sobre materials sedimentaris.

DG 72, 73, 74, 83.

Med.

F. ARISTOLOQUIÀCIES

71. *Aristolochia clematitis* L.

Blanes, M. Llenas (in A. Xiberta)

Maçanet i Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font (!) i S. Llensa

Delta de la Tordera, a l'herbari del Dr. P. Font (!) i P. Montserrat

Hem vist els testimonis d'herbari, però no hem pogut retrobar aquesta espècie a les zones on havia estat indicada.

(DG 71, 72, 81)

Med. N, Submed. i Pont.

72. *Aristolochia pistolochia* L.

Maçanes, S. Llensa

Escassa als sòls granítics a les brolles de bruc boal. Només la coneixem de Maçanet, prop de l'estació de l'Entroncament, en un turó on també creix Dictamus albus i de Sils, al marge de la via, així com d'Amer, ja fora de l'àrea d'estudi (herb. C.U.G.). En flor pel maig. Cistion.

DG 72 (65).

Med. W.

73. *Aristolochia rotunda* L.

Maçanet, a l'entroncament, J. Cadevall, i a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Sils, Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font (!) i O. de Bolòs

Hostalric, Maçanes, Maçanet, i Fogars de T., S. Llensa (!)

Freqüent a tota la zona especialment a la plana, a les vores dels cursos d'aigua, marges humits i als prats de dall de l'antic estany de Sils. En flor d'abril a maig. Populeta albae.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu, Breda, i Tossa de M.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Med.N.

74. *Aristolochia longa* L. subsp. *longa* (*A. paucinervis* Pomel)

Blanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vidreres, a la capçalera del torrent de Noguera, X. Viñas

Pel bosc de ribera, a la plana i la zona de la Tordera; molt més rara que l'espècie anterior. Només l'hem vista a Riudellots i a Sils, en marges humits prop de rieres i a Maçanet en un marge proper a l'Entroncament. En flor pel maig. Populetalia Albae.

DG 71, 72, 82, 83.

Med.

F. RAFFLESIÀCIES (Citinàcies)

75. *Cytinus hypocistis* (L.) L. subsp. *hypocistis*

Paràsita sobre *Cistus salvifolius* i *C. monspeliensis*, a tota la

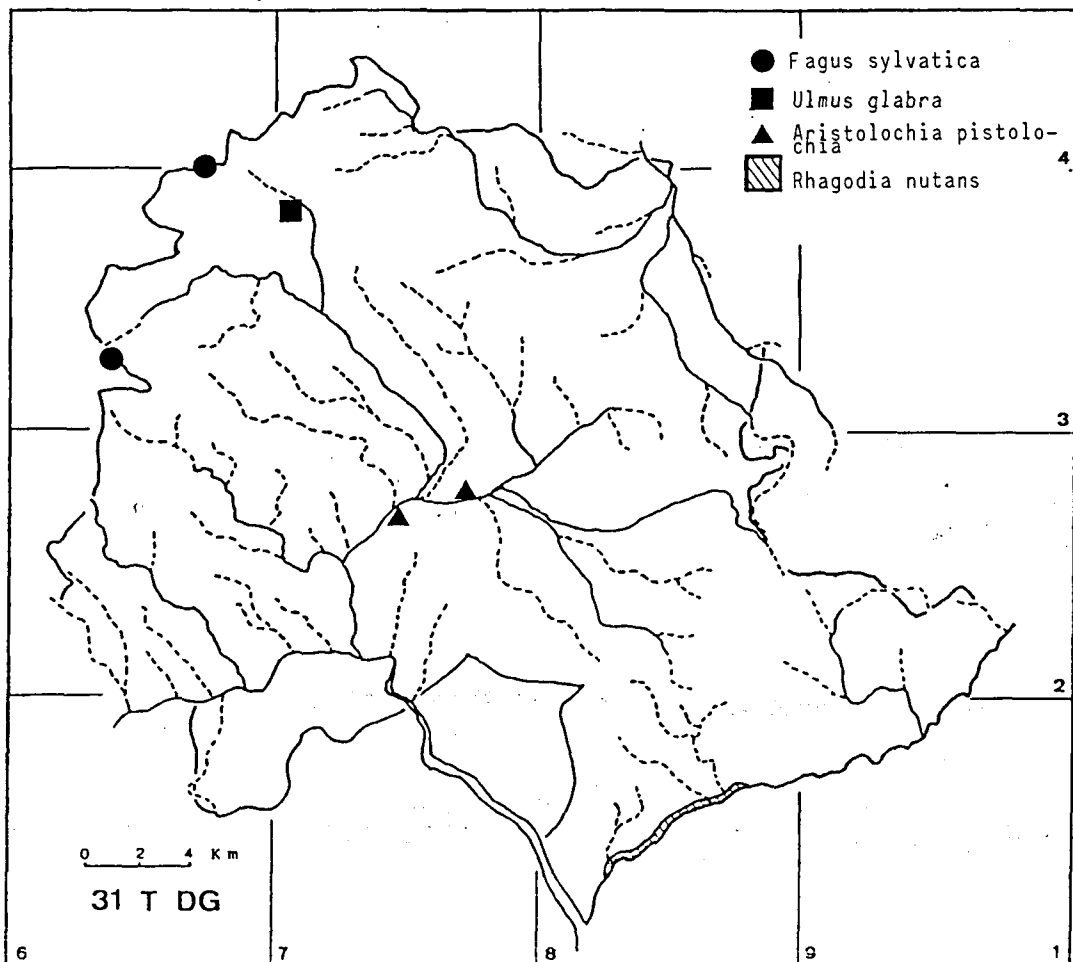

Fig. 6.

comarca, sense ser mai molt abundant. En flor pel maig.

Blanes, Tossa i Lloret de M., Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83. Med.

Cytinus hypocistis subsp. kermesinus (Guss.)Wettst. (C. ruber (Fourr.) Komarov). Podria ser present sobre Cistus albidus, el qual creix escassament a les vores de la carretera a Maçanet, prop de Cal Coix i a Lloret, passat el tunel de Montoriol, però nosaltre no l'hi hem pas trobada.

F. POLIGONÀCIES

76. Polygonum maritimum L.

St. Cristina (Lloret de M.), a l'herbari del Dr. Font i Quer (!)

Molt rara a les platges de la comarca a causa, segurament, de l'excés de freqüentació. Només l'hem trobada a la platja de la cala Salionç, a Tossa de M. Glaucio-Cakilion (Ammophiletea).

DG (81), 92.

Holàrt.

77. Polygonum aviculare L. subsp. aviculare

Blanes, com la f. ballardi, a l'herbari del Dr. Font i Quer (!)

Present a tota la comarca, als camins i herbeis trepitjats, camps de cereals a l'estiu... Exemplars de fulles molt estretes podrien correspondre a la subsp. patulum (Bieb.) Maire, la qual es faria en indrets més trepitjats, camps pasturats... a la plana i Blanes. En flor de juny a octubre. Secalietalia, Cichorio-Sporoboletum.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta.Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Subcosm. (plurireg.)

78. Polygonum mite Schrank

Als recs i rieres de la Serralada prelitoral, per entremig del bosc de ribera, sense ser molt abundant. En flor d'agost (juliol) a setembre (octu-

bre). Bidention (Alno-Padion).

Brunyola, al riu Onyar i afluents; Maçanes a la Riera de Sta. Coloma; St.F.de Buixalleu, a la riera d'Arbúcies.

DG 61, 62, 72, 73.

Eur.- cauc.

79. Polygonum hydropiper L.

Blanes, a l'herbari del Dr. Font i Quer (!), i també a Maçanes (1962)

Hostalric i Maçanet, S. Llensa (!)

Als boscos de ribera de la conca de la Tordera on localment pot ser abundosa a l'estiu en baixar el nivell de l'aigua. En flor d'agost a octubre. Bidention (Populeitalia Albae).

Caldes de M., a la bassa de l'urbanització Llac del Cigne; Vidreres a les rieres; també al llarg de la riera de Sta. Coloma i riu Tordera, fins a la desembocadura.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 83.

Circumbor. (Lateur.)

80. Polygonum salicifolium Brouss. ex Willd. (P. serrulatum Lag.)

Hostalric, prop de la Tordera, Sennen, 1936 n 7439 (la var. albiflorum)

Blanes, al'herbari del Dr. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Als cursos fluvials de la conca de la Tordera, allà on el bosc de ribera no ha estat alterat, on no sol ser gaire abundant, i a la capçalera de l'Onyar. En flor per l'agost i setembre. Alno-Padion.

Brunyola; Hostalric i St.F.de Buixalleu, a la riera d'Arbúcies.

DG 61, 62, 71, (72 ?), 73.

Subcosm.

81. Polygonum persicaria L.

Blanes, Maçanet, St. Coloma de F. i Caldes, a l'herbari del Dr.

Font i Quer (!), i també a Maçanes (1961)

Tossa de M., E. Ballesteros (1981) (!)

Freqüent a tots els cursos fluvials de la comarca, des de la costa a la Serralada pre-litoral, camins i marges humits... En flor de juliol (juny) a octubre. Bidention (Alno-Padion, Nanocyperion).

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, St. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 81, 82, 83,

91, 92.

Subcosm.

82. *Polygonum lapathifolium* L.

Blanes (i també a Quart del Gironès), a l'herbari del Dr. Font i Quer (!)

Més rar que l'anterior bé que localment abundant, creix al llarg de la riera de Sta. Coloma, de la d'Arbúcies i la Tordera. En flor de juliol (juny) a setembre. Bidention. Espècie molt variable: individus de tiges vermelloses i fulles glanduloses recorden P. nodosum Pers.

Blanès, Sils, Riudarenes, Maçanes, Maçanet, Hostalric, St.F.de Buixal·leu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73.

Subcosm.

83. *Polygonum amphibium* L.

A l'Entroncament, E. Vayreda, 1902 i Sils (J. Bubani), J. Cadevall (!)

Maçanes i Martorell, S. Llensa.

Maçanet, a l'herbari del Dr. Font i Quer (!), i Maçanes i Sils (1962)

(Tordera, al Maresme, R. Margalef, 1981)

Només l'hem recollida molt escassa en un canal de l'antic estany de Sils; res fa suposar, però que no pugui fer-se en més indrets i a ben segur que qualsevol dia apareixerà en alguna de les nombroses basses per a reg que s'han construït d'uns anys encà.

DG (71) 72.

Holàrt.

Polygonum orientale L. .- N'hem vist exemplars en abocadors de brossa de Maçanet i de Caldes, dels quals no sembla pas que s'hagi escampat en els anys successius. DG 72, 83.

84. *Bilderdykia convolvulus* (L.) Dumort. (Polygonum c. L.)

Blanes i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. Font i Quer (!)

Molt comuna als cultius, marges i herbassars un xic humits de tota la zona. En flor de juliol a setembre. Secalietalia.

Blanes, Vilobí, Caldes (cap a St. Maurici), Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixal·leu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Circumbor. (Subcosm.)

85. Bilderdykia dumetorum (L.) Dumort. (Polygonum d. L.)

Riera de Sta. Coloma, O.de Bolòs (!)
Caldes de M., a Sta. Ceclina, X. Viñas
Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

Més rara que l'espècie anterior l'hem recollida en clarianes del bosc de ribera (domini de la salzeda) i també a la Serralada pre-litoral, als marges de bosc i fondalades humides. En flor pel juliol agost. Populetalia albae.

Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 72, 73.

Eur.

Bilderdykia aubertii (Louis Henry) Moldenke .- Plantada als jardins i horts per fer tanques, des dels quals es pot estendre als marges veïns. Lloret de M., a Fenals i Sta. Coloma de F., cap Castanyet.

Fagopyrum esculentum Moench .- Havia estat molt cultivada anteriorment (vegeu A. Xiberta i S. Llensa), i possiblement naturalitzada, però avui dia ja no es troba en cap indret de la comarca.

86. Rumex acetosella L.

Blanes (i també a St. Feliu de G.) a l'herbari del Dr. Font i Quer (!)
Riudarenes, la subsp. angiocarpus, O.de Bolòs

Freqüent a tota la contrada als conreus (especialment als d'avellaners), marges de camins i herbassars. Tots els exemplars deuen correspondre a la subsp. angiocarpus Murb. En flor de maig a juny. Secalietalia, Brachypodiion phoenicoidis (Helianthemion).

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 84, 81, 82, 83, 91. Lateatl.- Submed.

La cita de Rumex acetosa L. per part de W.Zeller (1959), a Caldes deu correspondre a l'espècie anterior.

Les cites de Rumex hidrolapathum Hudson de Martorell i l'Entroncament per part de S. Llensa, podrien correspondre a R. obtusifolius o a algun híbrid.

87. *Rumex crispus* L.

Estesa per tota la comarca, als conreus, prats i també en ambients ruderals (platges, abocadors, sorrals dels rius...). En flor de maig (abril) a juny. Secalietalia, Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Subcosm.

88. *Rumex conglomeratus* Murray

Montsoriu, E. Vayreda, 1902

Vidreres, Blanes i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Hostalric i Tordera, G. Lapraz (1964)

Platja de Blanes, P. Montserrat (!)

Freqüent als indrets humits: basses, recs, lleres dels cursos fluvials, herbassars i restes de canyissars a l'antic estany de Sils. En flor pel maig i juny. Populeta albae, Bidention.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Subcosm. (Eur. S)

Rumex x schutzei Haussen (R. conglomeratus x crispus) .- A Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!); hi deuen correspondre també plantes amb caràcters intermedis, que sovint es troben barrejades amb els progenitors.

Rumex sanguineus L. , coneguda del Montseny i del Montnegre, podria fer-se també a la zona.

89. *Rumex pulcher* L. subsp. *pulcher*

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!), i també X. Viñas, prop de Can Mundet i Can Noguera.

Marges, erms, i prats un xic humits de la plana i també als camins i vorades de bosc de la Serralada pre-litoral. En flor pel maig i juny. Chenopodietea.

Riudellots, Caldes, Vidreres, Sils i Maçanet, Sta. Coloma de F.,

Riudarenes i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 63, 72, 73, 82, 83.

Lateatl.-Submed.

90. *Rumex obtusifolius* L.

Vores de la Tordera, S. Llena

A Caldes, cap a Sta. Ceclina i Vidreres, X. Viñas

Camps, horts, marges humits i lleres dels rius, des de la costa a la Serralada pre-litoral i herbassars de l'antic estany de Sils. En flor de maig a juny. Secalietalia, Bidention.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu.

DG 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91.

Subatl.-Submed.

91. *Rumex bucephalophorus* L.

Conreus de secà de sòls saulonosos, marges i camins, prats secs i platges, on sol ser força abundant. En flor d'abril a juny. Secalietalia Thero-Airion (Helianthemion).

Lloret de M., Blanes, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, St. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83.

Med.-Atl.

F. QUENOPODIÀCIES

92. *Polycnemum arvense* L.

Maçanet, a l'Entroncament (i també a la Platja d'Aro), A.de Bolòs Vidreres, M. Llenas, BC (det. O.de Bolòs), i també X. Viñas (!)

Escassa als conreus de la Serralada pre-litoral. Secalietalia.

DG (72) 82.

Eurosib.

Polycnemum majus A. Braum ha estat citada del Gironès (vegeu J. Girbal 1984) i podria fer-se també a la comarca.

Beta vulgaris L. subsp. vulgaris .- N'hem vist una colònia de plantes escapades de conreu en un marge de la riera de Sils, prop del poble, i també als sorrals de la riera de Sta. Coloma.

93. *Chenopodium botrys* L.

Maçanet (a la riera de Sta.Coloma) i Blanes (a la Tordera), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

A la riera d'Arbúcies, S. Llena (!)

Vidreres, prop de Can Noguera, X. Viñas (!)

Sorrals dels cursos fluvials més importants i conreus, on localment pot ser abundant, a la part sud de la comarca. En flor pel juliol (juny) i agost. Secalietalia, Chenopodietalia.

Maçanet i Maçanes, al llarg de la riera de Sta. Coloma.

St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric, Fogars de T. i Blanes, al llarg de la riera d'Arbúcies i del riu Tordera.

DG 61, 62, 71, 72.

Holàrt.

94. *Chenopodium ambrosioides*

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!), i també a Maçanes (1962)

Estesa per tota la comarca a les vores de camins i cases, conreus i fins i tot a les platges, lleres dels rius i camins de bosc. Chenopodietalia.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Neotrop.

95. *Chenopodium multifidum* L.

Tossa de M., E. Vayreda, 1902

N'hem vist exemplars de St.Feliu de Guíxols (Baix Empordà), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer, i també és coneix de la del Maresme (P. Montserrat), però no en tenim cap exemplar recollit a la Selva.

(DG 92)

Amèrica S.

96. *Chenopodium polyspermum* L.

Vores de rieres i torrents, especialment a la Serralades, on localment pot ser abundant. En flor de juliol (juny) a setembre. populeta-lia albae.

Vilobí a les vores de l'Onyar; Brunyola, a la riera de St. Martí; Vidreres al torrent de Can Noguera; Riudarenes, Sta. Coloma de F., Maçanes i Maçanet, a la riera de Sta. Coloma i afluents; St.F.de Buixalleu, Hostal-

ric i Fogars de T., a la riera d'Arbúcies i riu Tordera, fins a Blanes.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 73, 82.

Eur.

97. *Chenopodium vulvaria* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, i Martorell, S. Llensa

Hem vist testimonis d'herbari, però no hem pogut retrobar aquesta espècie a la nostra zona.

DG 62 (71, 72)

Eur.-circummed.

98. *Chenopodium murale* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present a la zona de la costa, a les platges, roques i indrets ruderals, però escassa a l'interior. L'hem vista en flor diverses èpoques de l'any. Chenopoditalia.

Blanes, a la platja de s'Abanell, a la Palomera i cap a St.Joan; Lloret de M. al poble i cap a Sta. Cristina; Tossa de M., als penyassegats del castell.

DG 71, 81, 91.

Subcosm.

99. *Chenopodium opulifolium* Schrader .- N'hem vist un exemplar de Caldes de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer. La suposem escassa a la zona.

DG 83.

Euras.

100. *Chenopodium album* L.

Blanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llensa (la ssp. pedunculata i la ssp. concatenatum)

Molt abundant tant als conreus, erms i camins com a les platges i zones urbanes; planta molt variable de la qual s'han citat diverses subespècies a la comarca. En flor de juliol a octubre. Chenopoditalia (Secalietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes de M., Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Subcosm.

La cita de C. rubrum de S. Llensa no l'hem poguda confirmar amb cap mostra d'herbari.

101. *Atriplex patula* L.

Hostalric i Fogars de T., S. Llensa

Vidrerres, prop del Mas Llop, X. Viñas

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

Comuna a les zones cultivades, camins, pollancredes, i herbassars de l'antic estany de Sils. En flor de juliol a setembre. Chenopodietalia, Secalietalia.

Caldes de M., Sils, Maçanet, Vidrerres, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 82, 83.

Eur.

102. *Atriplex hastata* L.

Blanes i Caldes de M., a l'herbari del Dr., P. Font i Quer (!)

Hostalric (E. Vayreda i S. Llensa)

Més localitzada que l'espècie anterior, a les pollancredes, herbassars de l'antic estany de Sils i recs i torrents de la costa. En flor de juliol a setembre. Glaucio-Cakilion, Bidention...

Sils, Maçanet, Blanes, Lloret de M., i Tossa de M.

DG 62, 71, 72, 81, 91.

Eur.

103. *Camphorosma monspeliaca* L.

Rodalies del Castell d'Hostalric, S. Llensa

Present als penyassegats de la zona de Tossa de M. i zones properes, on sol ser escassa bé que localment abundant.

DG (62) 91, 92.

Med. (Asià.)

104. *Rhagodia nutans* R. Br.

Blanes, O.de Bolòs & J. Vigo (1979) (!)

Espècie australiana en expansió a la zona de Blanes i Lloret de M., als penyassegats i pinedes prop del mar; en algunes ocasions l'hem vista a primera línia de la costa. En flor a la primavera i a la tardor.

105. *Salsola kali* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (i també a St.Feliu de G.)(!)
 Hostalric a l'estació del tren, S. Llença

N'hem vist testimonis d'herbari, però no hem pogut localitzar aquesta espècie a les platges de la zona, segurament a causa de l'excessiva freqüentació.

(DG 61, 71, 81.)

Eur.

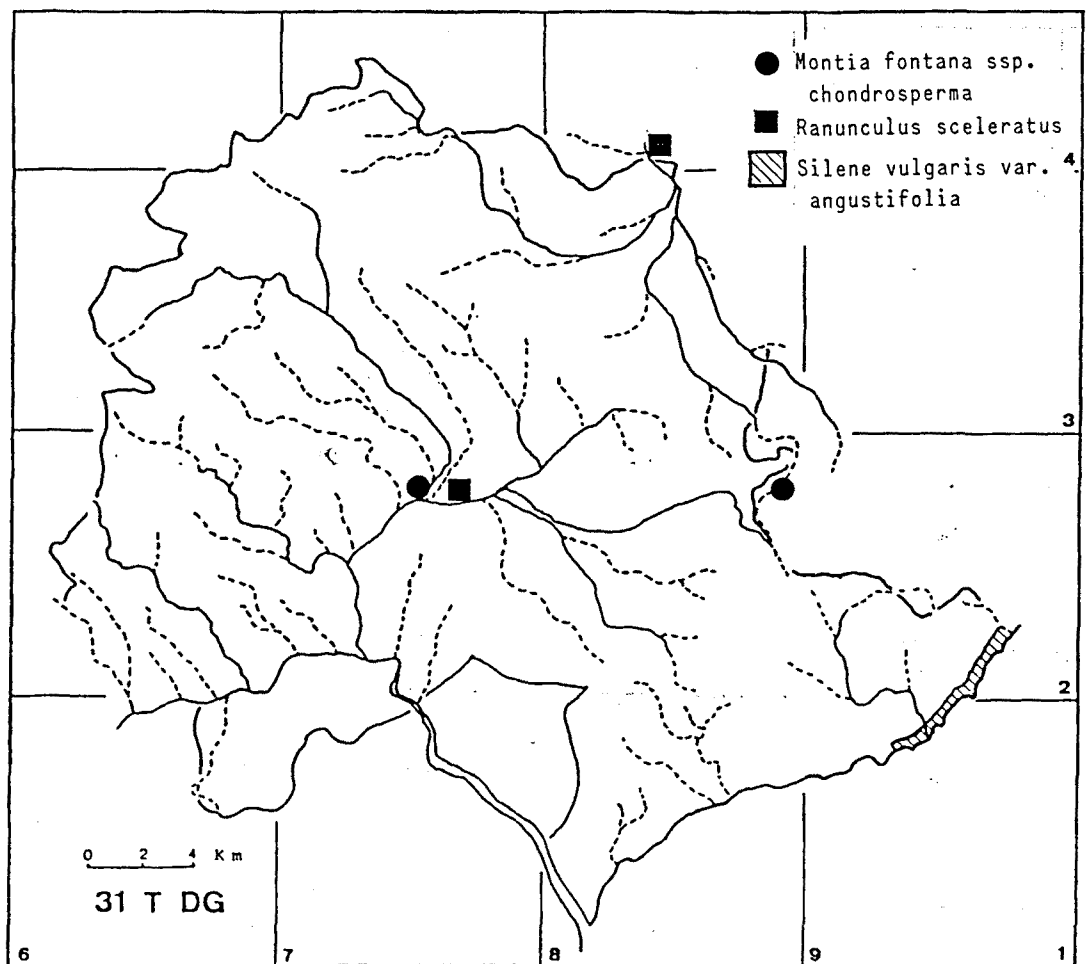

Fig. 7

F. AMARANTÀCIES

106. *Amaranthus hybridus* L. subsp. *hybridus* (A. chlorostachys Willd)

Hostalric, la ssp. degelcensis, Sennen, 1926, n 7440

Hostalric, S. Llensa (!)

Freqüent als conreus, vores de camins i arbredes de tota la zona. Els nostres exemplars semblen correspondre a la var. hybridus (vegeu JL. Carretero, 1.979). En flor de juliol a setembre. Panico-Setarion, Diplo-taxion (Chenopodietalia).

Blanes al delta de la Tordera (als horts i a la platja), Lloret de M., Sils, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu i Hostalric.

DG 62, 71, 72, 73, 81, 82.

Neotrop.

subsp. patulus (Bertol) Carretero (A. cruentus L., A. patulus Bertol.)

Tossa de M., E. Vayreda, 1890 (!)

Blanes i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també a les poblacions veïnes de Castell d'Aro i Gualba)

Conreus i indrets incults, on pot arribar a ser molt abundant, des de la costa a la Serralada litoral. Els exemplars corresponen a la var. patulus (vegeu JL. Carretero, 1.979). En flor de juliol a setembre. Diplo-taxion, Chenopodietalia.

Blanes, Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta, Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Amèrica N.

108. *Amaranthus retroflexus* L.

Freqüent als conreus, vores de camins i indrets incults de tota la

comarca. En flor de juliol a setembre. Diplo-taxion, Panico-Setarion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Amèrica N.

Amaranthus quitensis Kunth, coneguda del Gironès (J. Girbal) podria fer-se també a la zona.

Amaranthus muricatus (Moq.) Gilies ex Hicken i A. viridis L. han estat citades de les rodalies d'Hostalric als sorrals de la Tordera per S. Llensa. Caldria confirmar la cita amb exemplars d'herbari.

109. Amaranthus blitoides S. Watson

Present a tota la comarca, als indrets incults, platges, sorrals dels rius i també pels conreus. En flor de juliol a setembre. Chenopodietalia, Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91.

Amèrica N.

110. Amaranthus albus L.

Tossa de M., E. Vayreda, 1902 (!)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!) (i també cap a Castell d'Aro, al Baix Empordà)

Present als cursos fluvials de la conca de la Tordera, on a l'estiu pot arribar a ser molt abundosa; també als camins i terres remogudes. En flor de juliol a setembre. Chenopodietalia, Diplo-taxion.

Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Maçanet, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric, Fogars de T. i Blanes.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 92.

Amèrica N.

111. Amaranthus graecizans L. subsp. sylvestris (Vill.) O. Bolòs et J. Vigo (A. blitum Bertol, A. angustifolius Lam.)

Martorell, Blanes i Tossa de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Molt abundosa a tota la comarca, als horts, camps, arbredes i sorrals dels rius. En flor de juliol a setembre. Panico-Setarion, Diplotaxion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Caldes, Sils, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Latemed. (Plurireg.)

112. Amaranthus deflexus L.

Blanes i Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vora de cases, conreus, camins i llocs incults, on localment pot ser abundant. En flor de juny a setembre. Chenopodietalia.

Blanes a la platja de s'Abanell, Lloret cap a St. Joan i Sta. Cristina, Vilobi cap Sta. Margarita, Maçanes, Sils i St.F.de Buixalleu prop del poble.

DG 62, 71, 72, 73, 81.

Amèrica S.

F. NICTAGINÀCIES

Mirabilis jalapa L.

Hostalric, al castell, S. Llensa

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

Cultivada i subespontània a la costa, on pot ser localment abundant. En flor de juliol a setembre. L'hem vista a Blanes, a les rodalies de l'estació del tren i prop de la Tordera, i a Lloret de M., prop del poble, a Sta. Cristina i a la platja Canyelles.

DG 71, 81, 91.

Amèrica S.

F. FITOLACÀCIES

113. Phytolacca americana L.

A. Xiberta (catàleg)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars de T., Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Freqüent a tota la comarca, a les vores de camins, indrets incults i

clarianes del bosc de ribera. En flor de juliol a setembre. Chenopodieta-
lia, Populeta albae.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils,
Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes,
St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Amèrica N.

F. AIZOÀCIES

114. *Aptenia cordifolia* (L. fil.) N.E. Br. (Mesembryanthemum c. L.)
Blanes i Tossa de M., T. Casasayas, 1.984 (!)
Cultivada i naturalitzada a la costa.

DG 81, 91.

Àfrica S.

115. *Carpobrotus acinaciformis* (L.) L.Bolus
Cultivada als jardins de la costa i naturalitzada en diversos indrets.
En flor pel maig i juny. (També es cultiva C. edulis, bé que no l'hem vista
naturalitzada). En flor pel maig i juny. Crithmo-Limonion (Ciston).
Lloret de M., a la zona de Sta. Cristina, platja de la Boadella i cala
Canyelles, Tossa de M. cap Els Cars.

DG 81, 82.

Àfrica S.

F. PORTULACÀCIES

116. *Portulacca oleracea* L. subsp. *oleracea*
Molt abundosa als conreus de regadiu, especialment als horts, i als
sorrals dels rius i rieres secs a l'estiu. En flor de juliol a setembre.
Panico-Setarion (Chenopodietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils,
Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.
de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Med (E?)

117. *Montia fontana* L. subsp. *chondrosperma* (Fenzl) Walters

Entre Caldes i Llagostera, X. Viñas, 1986 i també E. Ballesteros,
1.984a (!)

Als sòls saulonosos humits a la primavera, on creix Isoetes, amb el qual no sol faltar mai. En flor d'abril a maig. Isoetetum duriei. (Al Montseny es fa també la subsp. fontana a les comunitats fontinals del Cardamino-Montio (vegeu O.de Bolòs, 1983).

Riudarenes, prop de l'Hostal de la Rupit, en una fondalada granítica molt humida, on creixia juntament amb la resta d'espècies de la comunitat.

DG 72, 82, 92.

Eur.

F. Bassel.làcies

Boussingaultia cordifolia Ten.

Hostalric, S. Llensa

Maçanes, T. Casasayas, 1984 (!)

Cultivada com a ornamental i subespontània principalment al sud de la comarca, entre Breda, St.F.de Buixalleu i Riudarenes. En flor pel setembre.

F. CARIOFIL.LÀCIES

118. Arenaria serpyllifolia L. subsp. serpyllifolia

Cap a la Tordera, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Escassa, bé que localment abundant en punts de les Serralada pre-litoral, al domini de l'alzinar amb marfull i de l'alzinar muntanyenc. En flor d'abril a maig (juny).

Riudarenes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 72, 73.

Circumbor.

subsp. **leptoclados** (Reichenb.) Guss.

Cap a St. Grau (Tossa de M.) i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanet, O.de Bolòs (!)

Hi podrien correspondre els exemplars més petits que creixen en els prats secs del Thero-Brachypodion. En flor d'abril a juny.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Maçanet, Vidreres, St. Coloma de F. i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 82, 83, 92.

120. *Moehringia trinervia* (L.) Clairv. (Arenaria t. L.)

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Marges i clarianes de bosc, principalment a la Serralada pre-litoral, a les castanyedes, rouredes... i també cap al Puig de les Cadiretes. En flor de maig (abril) a juny. Quercion ilicis, Querco-Fagetea.

Tossa de M., St. Martí Sapresa, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 92.

Eur.

121. *Moehringia pentandra* Gay

Vidreres, X. Viñas (!)

Marges de bosc i camins, especialment a la Serralada litoral, en indrets més secs que l'anterior. (N'hem vist un exemplar a l'herbari del Dr. P. Font i Quer procedent de Castell d'Aro, al Baix Empordà). En flor d'abril a maig. Quercion ilicis.

Tossa de M. cap a St. Grau, Caldes , a Sta. Ceclina, Vidreres, Brunyola i Breda.

DG 62, 73, 83, 92.

Med. W

Moehringia muscosa L. .- Citada a St. Martí Sapresa per J. Codina i també de la veïna localitat d'Orsavinyà, al Maresme, per S. Llensa. N'hem vist exemplars al BC procedents d'Anglès cap Osor (A. Bolòs). És possible, doncs, la seva existència a la zona.

122. *Minuartia hybrida* (Vill.)Schischkin (M. tenuifolia (L.) Hiern, non Nees ex C.F.P. Mart.

Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

St.F.de Buixalleu, prop de la riera d'Arbúcies, S. Llensa (!)

Fenassars, prats secs i vores de camins, especialment a la plana, on localment pot ser abundant. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F. i Breda.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Submedit.

123. *Stellaria media* (L.) Vill. subsp. *media*

Blanes i Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present a tota la comarca, als conreus, camins i llocs incults, on pot ser molt abundant. En flor principalment de febrer a maig. Secalietalia, Chenopodietalia.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 73, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Subcosm.

la subsp. neglecta (Weihe in Bluff. et Fing.) Gremlí podria fer-se també a la zona, bé que no en disposem de cap exemplar.

124. *Stellaria holostea* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

St.F.de Buixalleu, Fogars de T., Maçanes i Hostalric, S. Llensa (!)

Freqüent als recs i rieres i fondalades humides de terra baixa, i a les rouredes i castanyedes ombrívols a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a maig. Querco-Fagetea.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Eur.

125. *Stellaria alsine* Grimm (*S. uliginosa* Murray)

Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanet i Maçanes, prop de l'estació de l'Entroncament, S. Llensa

N'hem vist exemplars d'herbari (també cap a la Cellera, J. Codina, BC), però no hem pogut trobar l'espècie a la zona d'estudi.

(DG 72, 73)

Circumbor. (Eur)

126. *Cerastium fontanum* Baumg. subsp. *triviale* (Link) Jalas (*C. triviale* Link (Hiitonen), *C. vulgatum* ssp. *caespitosum* (Gilib) Dostál)

Blanes, Vidreres, Maçanet, Maçanes, Sta. Coloma de F., a l'herbari del

Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars de T. i Maçanet, S. Llena (com C. holosteoides Fries)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

Freqüent a les clarianes dels boscos, camins i prats un xic humits, a les Serralades, però absent de la plana. En flor d'abril a juny. Quercion ilicis.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Maçanet, Brunyola, St.Coloma de F., St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 81, 92.

Eur.(subcosm.)

127. *Cerastium glomeratum* Thuill.

Lloret de M., Blanes, Sils, Sta. Coloma de F. i Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també a Platja d'Aro i Tordera) (alguns exemplars de la costa com a var. subvillosum) (!)

Freqüent a tota la zona, als marges i camins, conreus, prats secs... En flor de març a abril. Secalietalia, Chenopodietalia.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Eur.-Med.(Subcosm.)

128. *Cerastium semidecandrum* L. subsp. *semidecandrum*

Blanes i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també cap Castell i Fenals d'Aro) (!)

Riudarenes, O.de Bolòs

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a

Prats secs i vores de camins a la zona basàltica i a la costa, barrejat amb l'espècie següent i també l'anterior, on deu ser més rara. En flor per l'abril i maig. Thero-Brachypodion (Helianthemion, Thero-Airion).

Maçanet, als pradells secs sobre sòl volcànic i Vidreres, prop de la carretera a Tossa.

DG 72, 83 (71, 73, 81, 92)

Plurireg. (Submed.)

129. *Cerastium pumilum* Curtis subsp. *pallens* (F.W.Schultz) Schinz & Thell. (C. glutinosum Fries)

Maçanet, O.de Bolòs (!)

Fogars de T., S. Llena

Sils, Tordera i Tossa de M., W. Zeller

St.F.de Buixalleu i Hostalric, AM.Romo, 1.984 (!)

Tossa de M., E. Ballesteros 1.984a (!)

Freqüent als prats secs, marges i vores de camins de tota la comarca, des de la costa fins als cims de Sta. Bàrbara. En flor pel març i abril (maig). Thero-Airon, Thero-Brachypodion, Helianthemion.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Submedit.

la subsp. pumilum ha estat citada de Fogars de T. (S. Llensa) i de la platja de Blanes (P. Montserrat).

Cerastium diffusum Pers (C. tetrandrum Curtis) .- Citada a Maçanet per S. Llensa, probablement confosa amb l'espècie anterior.

130. Moenchia erecta (L.) P.Gaertner subsp. erecta (Cerastium e. (L.)
Cosson & Germ.)

Vidreres i Sta. Coloma de F., J. Cadevall

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llensa

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

St.F.de Buixalleu, AM. Romo, 1.984 (!)

Freqüent als pradells terofítics sobre sòls granítics de tota la comarca, conreus d'avellaners, camins... En flor pel març i abril. Helianthemum guttati, Thero-Airon (Secalietalia).

Tossa de M., Lloret de M., Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Eur.

J. Codina cita Cerastium manticum L. var. octandrum a St. Martí Sapresa; a l'herbari del BC hem vist uns exemplars procedents de la veïna localitat de La Cellera dins un plec de Moenchia mantica (L.)Bartl. Es tracta de plantes amb els pètals llargs, però de flors tetràmeres i amb només quatre estams: al nostre parer correspondrien a M. erecta.

131. *Myosoton aquaticum* (L.) Moench (*Cerastium a.* L., *Stellaria a.*
(L.)Scop., *Malachium a.* (L.)Fries).

A l'Entroncament, E. Vayreda, 1902 (!)

Llacunes de Sils, P. Bubani (in J. Cadevall), i també A. Xiberta (!)

Blanes i Martorell, a la Tordera i riera de Sta. Coloma, a l'herbari del
Dr. P. Font i Quer (!)

Present a la zona sud de la comarca, des de l'antic estany de Sils,
fins a la desembocadura de la Tordera, als recs, canyars, clarianes del
bosc de ribera i sorral dels rius. En flor pel juny. *Convolvulion sepium*,
Bidention.

Sils, a l'antic estany.

Maçanes i Maçanet, al llarg de la riera de Sta. Coloma.

St.F.de Buixalleu, Hostalric, Fogars de T. i Blanes, al llarg del riu
Tordera.

DG 61, 62, 71, 72.

Eur.

132. *Sagina subulata* (Swartz) C. Presl.

Sils, Entroncament, E. Vayreda (in J. Cadevall)

Martorell (i també cap a Sta. Cristina d'Aro, al Torrent de la Plana
Basarda), P. Font, BC (!)

Gaserans (St.F.de Buixalleu), S. Llensa

Plana de la Selva, P. Montserrat

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

La suposem rara i escassa als camins sorrencs i prats d'annuals un xic
humits, especialment de la Serralada litoral i punts de la plana. *Isoetion*.

DG 82, 92 (72).

Eur. (C,W,S)

133. *Sagina procumbens* L. subsp. *procumbens*

Sta. Coloma de F., a la riera, i a Martorell a l'herbari del Dr. P. Font
i Quer (!)

Hostalric, vora la riera d'Arbúcies, S. Llensa (!)

Camins i vorades de bosc, castanyedes, al domini de l'alzinar munta-
nyenc, i també als marges dels cursos fluvials a terra baixa. En flor pel
maig i juny. *Quercion ilicis* (*Populetalia albae*).

Brunyola i Sta. Coloma de F., Hostalric.

DG 62, 63, 64, 73, 74.

Subcosm.

134. *Sagina apetala* Ard. subsp. *apetala* (*S. ciliata* Fries)

Sta. Coloma de F., E. Vayreda, 1902 (!)

Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer, la var. *euapetala* (la var. *ciliata* a St.Feliu de G. i Romanyà de la S., al Baix Empordà) (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llença i també AM. Romo, 1.984 (!)

Molt abundosa als camins, marges de conreus i prats secs de tota la comarca, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a maig (juny). Thero-Brachypodium, Thero-Airion (Isoetion).

Lloret de M., Blanes, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Riudarenes, Maçanes, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Eur.-Med.

135. *Scleranthus annuus* L. subsp. *annuus*

Lloret de M., Martorell i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, AM.Romo, 1.984 (!)

Freqüent als conreus de cereals de la zona silícica, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor per l'abril (maig). Scleranthion annui.

Lloret de M., Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Lateur.

subsp. *polycarpos* (L.)Thell.

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus, marges i camins, especialment als d'avellaners, on localment pot ser molt abundosa. Alguns exemplars amb fruits petits podrien correspondre a la ssp. ruscinonensis (Gillot & Coste)P.D.Sell, citada del Gironès per J. Girbal. En flor de maig a juny. Thero-Airion (Secalietalia).

Riudellots, Vilobí, Maçanet, Brunyola.

DG 72, 73, 74, 83.

Subat.-Med.

137. *Corrigiola litoralis* L.

Riu Tordera i riera de Sta. Coloma, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també a Castell d'Aro) (!)

Sorrals de les rieres de Vidreres, X. Viñas (!)

Freqüent als mesos estiuencs a les lleres dels rius i rieres de la

zona sud de la comarca. En flor de juny a agost. Bidention (Chenopodieta-
lia).

Sils, Vidreres, Maçanet, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Hostalric, St.F. de Buixalleu, Breda, Fogars de T. i Blanes, al llarg de les rieres de Vidreres, de la de Sta. Coloma, de la d'Arbúcies i riu Tordera.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 82.

Eurimed. (Subcosm.)

138. Corrigiola telephiifolia Pourret

Blanes, E. Vayreda, 1902, J. Cadevall i a l'herbari del Dr. P. Font (!)
Lloret de M., F. Trèmols (in J. Cadevall)
Grions (St.F. de Buixalleu), Sennen (in S. Llensa)
Hostalric, S. Llensa i AM Romo, 1.984 (!)

Present en diversos punts de la comarca, als sòls sorrencs saulonosos i lleres dels rius. En flor de maig a juny. (Thero-Airion).

Tossa de M., Hostalric i St.F. de Buixalleu.

DG 62, 71, 72, 92 (81).

Med. W

Paronychia echinulata Chater (P. echinata auct., non Lam.) citada des del Cap de Creus a la Selva per P. Bubani i E. Vayreda (J. Cadevall) i coneguda del Baix Empordà (P. Montserrat), podria fer-se també a la comarca.

139. Paronychia argentea Lam.

Blanes i Lloret de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llensa i també A.M. Romo, 1.984 (!)

Platges, prats secs, sobre volcànic i indrets àrids de la costa, on sol ser molt abundant. En flor pel març i abril. Thero-Airion, Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Sils, Maçanet, Riudarenes, Hostalric, St.F. de Buixalleu.

DG 62, 71, 72, 81, 91, 92.

Med.

140. Paronychia capitata (L.) Lam. (P. nivea DC.)

Maçanet, i també a Aiguaviva (al Gironès ?), herb. Vayreda (!)

Bé que n'hem vist testimonis d'herbari, no hem retrobat la planta a la zona.

141. *Herniaria glabra* L.

Tossa de M., Blanes, Sils, Vidreres, Maçanes i Sta. Coloma de F. (la var. subciliata)

Hostalric, A.M. Romo, 1.984

Comuna als conreus, camins i prats secs de tota la comarca, fins als 600 m a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a maig. Helianthemethalia (Secalietalia).

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Plurireg.

142. *Herniaria hirsuta* L.

Blanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (També a Castell d'Aro) (!)

Mateixos indrets que l'espècie anterior, on sol ser més escassa. Als sorrals dels rius, en canvi pot ser localment abundant. En flor de maig a juliol. Bidention (Secalietea).

Blanes, Vidreres, Maçanet, Sils, St. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda, Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 82.

Paleotemp.

S. Llensa cita Herniaria cruciata Sennen, una forma intermèdia entre les altres dues, als sorrals de la Tordera (vegeu P. Montserrat, pàg. 50).

143. *Polycarpon tetraphyllum* (L.) L. subsp. *tetraphyllum*

Blanes i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també a Fenals d'Aro) (!)

Maçanet, O. de Bolòs (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a

Freqüent als sòls sorrencs saulonosos, camins, marges de bosc i prats secs de tot el territori, on pot arribar a ser abundant. En flor pel maig i juny. Thero-Airion, Thero-Brachypodion.

Tossa de M., Lloret de M., Blanes, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda i

Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Med.

144. *Spergula arvensis* L.

Montsoriu, E. Vayreda, 1902

Blanes i Tossa de M., J. Cadevall (!)

Blanes i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a tot el territori, als conreus de cereals, tan a la plana com a les Serralades i als d'avellaners on pot ser molt abundant, així com a la platja de Blanes. En flor d'abril a maig. Scleranthetum annui (Secalietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Eur.(Subcosm.)

145. *Spergula pentandra* L.

Lloret de M., a Sta. Cristina, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Caldes, cap a Sta. Ceclina, X. Viñas

Mateix hàbitat que l'espècie anterior on és molt més escassa. L'hem recollida també, a Vidreres en un camp argilós de cereals i a St.Martí Sapresa en un d'avellaners saulonós. En flor d'abril a maig. Secalietalia.

Lloret de M., Caldes, Vidreres, Brunyola.

DG 73, 74, 81, 82.

Med., S.

146. *Spergularia media* (L.)C.Presl. (S. marginata Kittel)

A. Xiberta (catàleg)

Blanes, J. Cadevall

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (i també a St. Feliu de G.)

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

La suposem rara i escassa a la zona de la costa. N'hem vist exemplars d'herbari, però no hem pogut recollir cap exemplar a la zona d'estudi.

(DG 71, 82, 92).

Subcosm.

147. *Spergularia rubra* (L.) J. & C. Presl (*S. campestris* (L.) Ascherson)
Blanes (i a St. Feliu de G.) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer,
(la var. *atheniensis*); i també a Martorell (!)
Hostalric i Maçanes, S. Llensa i també AM. Romo, 1.984

Freqüent a tota la zona, a les platges, sorralles del riu i rieres,
conreus, camins... on pot ser molt abundant. En flor de març a juny.
Chenopodietalia, Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vidreres, Maçanet, Brunyola, Sta.
Coloma de F., Riudarenes, St. F. de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 91, 92. Euras. (Cosm.)

148. *Spergularia nicaeensis* Sarato ex Burnat

Als conreus, camins i indrets incults, especialment a la plana, on
localment pot ser abundant. En flor d'abril a juny. Secalietalia.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Maçanet, Brunyola i Sta.
Coloma de F.

DG 72, 73, 74, 82, 83. Med. NW

149. *Lychnis flos-cuculi* L.

Lloret de M. i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
Fogars de T. i Maçanes, S. Llensa (!)

Delta de la Tordera, P. Montserrat

Als prats de dall i zones humides de la plana i la Serralada pre-lito-
ral, on sol ser molt abundant. En flor de maig a juny. Arrhenatherion.

Lloret de M., en una obaga de la urbanització Ll. Blau, Riudellots,
Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F.,
Riudarenes, Maçanes, St. F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T. També a la
capçalera del Ridaura i cap a St. Baldiri (N. Terés, com. verb.), al límit
amb la comarca del Gironès.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83. Eur.

150. *Agrostemma githago* L. (*Lychnis githago* (L.) Scop.)

Sils, O. de Bolòs i també a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps de cereals, on és molt escassa a causa de l'aplicació siste-
màtica d'herbicides. Només l'hem recollida a Vilobí, prop de Can Casas, en
un camp de civada. En flor pel maig. Airo-Papaveretum.

151. *Silene italica* (L.) Pers. subsp. *nemoralis* (Waldst. & Kit.)

Nyman var. *crassicaulis* Willk. & Costa

S. Llensa (catàleg)

Escassa en punts de la Serralada pre-litoral, en clarianes de bosc i vores de camins, castanyedes..., al domini de l'alzinar muntanyenc. En flor de maig a juny. Quercion ilicis.

Sta. Martí Sapresa i Sta. Coloma de F., des de Sta. Bàrbara al Coll de Roscall i l'Espinau.

DG 63, 64.

Eur. W.

152. *Silene nutans* L. subsp. *nutans*

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Martorell, O.de Bolòs (!)

Suredes i brolles, damunt substrat granític, on pot arribar fins als 600 m en exposicions assolellades, però és rara a la zona costanera. En flor pel maig i juny. Querco-Fagetea.

Lloret de M., Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82.

Paleotemp.

Silene viridiflora L. .- Citada de Maçanes per S. Llensa.

153. *Silene vulgaris* (Moench) Garcke (S. inflata Sm., S. cucubalus Wibel)

subsp. *vulgaris*

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Molt corrent a tota la zona, a les clarianes de bosc, camins...; als solells pot arribar fins als 700 m a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a juny. Quercion ilicis, Cistion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

91, 92.

Plurireg.

subsp. *angustifolia* (Miller) Hayeck

Cap a St.Feliu de G. (Baix Empordà), a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Penyassegats costaners a la zona de Tossa de M., on pot ser localment abundant: de la cala Vallpresona a Els Cars. En flor d'abril a juny. Cis-tion, Crithmo-Limonium.

DG 91, 92.

155. *Silene pratensis* (Rafn.) Godr. et Gren. ssp. *divaricata* (Rchb.)

McNeill et Prentice (*S. alba* (Miller) E.H.L.Krause in Sturm ssp.

divaricata (Reichenb.) Walters, *Melandruim album* (Miller) Garcke,

Lychnis divaricata Reichenb., *L. macrocarpa* Boiss. & Reuter)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanes, S. Llensa (!)

Freqüent als boscos de ribera i fondalades humides de tota la comarca des de la costa a la Serralada Prelitoral. En flor d'abril a juny (rarament a la tardor). *Populeta lia albae*.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Caldes, Vilobí, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Plurireg.

156. *Silene inaperta* L.

Sta. Coloma de F., E. Vayreda, 1902 (!)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, St.F.de Buixalleu i Fogars de T., S. Llensa

També l'hem trobada a St. Dalmai en una terrera abandonada, prop de la carretera a Brunyola, i als sorrals de les rieres Sta. Coloma, Maçanes, Riudarenes i riu Tordera. En flor de maig a agost. *Helianthemion*.

DG 62, (71) 72, 73.

Med. W

157. *Silene rubella* L. subsp. *rubella*

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

N'hem vist un exemplar d'herbari recollit en un marge de la via del tren a Martorell de la Selva, però no l'hem pogut trobar a la zona d'estudi.

158. *Silene nicaensis* All.

Blanes, a la platja de s'Abanell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

No hem pogut retrobar aquesta espècie a la zona on la va recollir el Dr. Font, segurament a causa de l'excessiva freqüentació a què es veu sotmesa al llarg de l'any la platja de Blanes.

(DG 71)

Circummedit.

159. *Silene nocturna* L. subsp. *nocturna*

Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present a la costa, als penyassegats, on localment pot ser abundosa; a l'interior, però deu ser més rara i localitzada. En flor pel maig (abril).
Chenopodietalia.

Lloret de M., a la platja Canyelles i cap a Sta. Cristina.

Caldes, entre les vies de l'estació.

DG 82, 83.

Med S.

160. *Silene gallica* L.

Blanes i Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Platja de Blanes, P. Montserrat (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

Freqüent a tot el territori, als conreus, camins, prats secs i platges. En flor d'abril a maig (juny). Secalietalia, Thero-Brachypodion, Helianthemion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Med.

Silene conica L.

Maçanet, herb. Vayreda (!)

Sorrals de la Tordera, S. Llensa

Hem vist l'exemplar d'herbari, però no hem pogut retrobar la planta a

la zona, on deu ser-hi molt rara.

(DG 62, 72)

Euras.

161. Cucubalus baccifer L.

Hostalric, Fogars de T., Maçanes, S. Llensa (!)

Clarianes del bosc de ribera a la conca de la Tordera, on localment pot ser abundant. En flor de juliol a agost. Populetaia albae .

Al llarg de les rieres d'Arbúcies, de l'Esparra i de Sta. Coloma i recs propers (Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, Maçanet, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.).

DG 61, 62, 72, 73.

Euras.

Gypsophila muralis L. .- Citada de Gaserans (St.F. de Buixalleu) per S. Llensa en un camp sorrenc.

162. Saponaria ocymoides L.

Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, Fogars de T., Maçanes, S. Llensa (!)

Suredes i brolles de la Serralada pre-litoral, on als solells pot arribar fins als 600 m. En flor pel maig i juny.

Maçanet, prop de l'estació de l'Entroncament; St. Martí S., Sta. Coloma de F. cap a Castanyet, al Coll de Roscall i St.Pere Cercada; Riudarenes, cap a St. Argimon, Maçanes i St.F.de Buixalleu fins a Montsoriu.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74.

Submed.

163. Saponaria officinalis L.

Blanes i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a tota la comarca a les clarianes del bosc de ribera i lleres dels rius, al domini de la salzeda, així com en marges i arbredes humides. En flor pel juny i juliol. Populetaia albae.

Al llarg del riu Tordera, fins a la desembocadura, de les rieres de Breda, d'Arbúcies, l'Esparra, de Sta. Coloma, de Sils, de Vidreres, de Caldes, la capçalera de la de Tossa i riu Onyar. També a l'antic estany de Sils, a les arbredes, i a Vilobí, als recs prop del poble.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 82, 83, 92.

Lateeur.

Vaccaria pyramidata Medicus

Maçanet, herb. Vayreda (!)

Hostalric, S. Llensa

N'hem vist aquest testimoni d'herbari, però no hem pogut trobar la planta a la zona, on deu ser-hi molt escassa.

(DG 62, 72)

Subcosm. (Latemed.)

**164. Petrorhagia prolifera (L.)P.W.Ball & Heywood (Dianthus prolifer
L., Tunica prolifera (L.) Scop.)**

Vidreres i Tossa de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Abundant a tota la comarca als pradells d'annuals, conreus i vores dels camins, des de la costa fins als cims de Sta. Bàrbara (854 m). En flor d'abril a juny. Thero-Brachypodion, Helianthemion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateeur.

165. Dianthus seguieri Vill. subsp. gautieri (Sennen) Tutin

Hostalric, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer, i també S. Llensa (ut D. queraltii Sennen, vegeu comentari pàg. 168) (!)

St.F.de Buixalleu, Sennen (in S. Llensa)(!)

Present a les clarianes i marges de bosc de la Serralada pre-litoral, al domini de la sureda. En flor de juliol a setembre. Quercion ilicis.

St.Martí Sapresa, fins al Coll de Roscall (< 600 m); Sta. Coloma de F., cap a Castanyet, l'Espinau i el Subirà (< 700 m); St.F. de Buixalleu, fins al Castell de Montsoriu (600 m).

DG 62, 63, 64, 72, 73, 74.

Endèm. cat.

166. Dianthus pungens L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!) (i també P. Montserrat)

Només l'hem recollida als cims de Roca Alba, a la veïna localitat del Baix Empordà de Sta. Crisitina d'Aro (vidit M. Barnal), al límit de la zona (vegeu X.Viñas i L.Vilar, 1.985). En flor pel maig i juny. Bartramio-Polypodion.

167. *Dianthus pyrenaicus* Pourret subsp. *catalaunicus* (Willk. & Costa)Tutin (*D. attenuatus* Sm.)

Tossa de M., E. Vayreda, 1890 (!)

Montsoriu, E. Vayreda, 1902

Blanes, J. Cadevall i també a l'herbari del Dr. P. Font i P. Montserrat
Zona volcànica, A. Xiberta (!)

A la riera d'Arbúcies, Sennen (in S. Llensa)

Brolles i clarianes del bosc al domini de la sureda o de l'alzinar, on localment pot ser abundant, tant a la costa com a l'interior. En flor pel juliol i també a l'hivern a la costa si les condicions són favorables.
Quercion ilicis, Cistion.

Tossa de M., prop del Castell, Sils, als turons granítics, Maçanet, als basàltics i cim d'Argimon (Riudarenes).

DG 62, 71, 72, 73, 91.

Cat. NE

168. *Dianthus armeria* L.

Sta. Coloma de F., Caldes i Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a tota la zona als prats secs, fenassars i clarianes de bosc, tant a la plana com a les Serralades. En flor pel juliol (juny). Brachypodion phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Eur.

Dianthus carthusianorum L. .- Citada a St. Martí Sapresa per J. Codina i a Fogars de T. i St.F.de Buixalleu per S. Llensa, possiblement per confusió amb D. seguieri.

FAM. NIMFEÀCIES

Nymphaea alba L. .- Citada per diversos autors de l'antic estany de Sils (vegeu J. Cadevall). Encara A. Xiberta la cita com a escassa en el seu catàleg.

FAM. CERATOFIL.LÀCIES

169. Ceratophyllum demersum L.

A. Xiberta (catàleg)

Hostalric, al rec del Molí, S. Llensa

Sils, rec de l'antic estany, O. de Bolòs

La suposem rara i escassa pels recs i basses d'aigües netes. Bé que no l'hem pogut retrobar a la nostra zona, veiem possible la seva presència en diversos punts de la comarca. (Potamion).

(DG 72)

Subcosm.

FAM. RANUNCULÀCIES

170. Helleborus foetidus L. var. foetidus

Tordera i Hostalric, G. Lapraz, 1.964

A Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Clarianes del bosc de ribera i fondalades humides, en general escassa a tota la comarca. En flor per l'abril (maig). Quercion ilicis, Alno-Padion.

Caldes cap a Sta. Ceclina, a la riera i Vidreres als obacs de Caulès. Maçanet als marges de la riera de Sta. Coloma i Font de les Closes.

Sta. Coloma de F., al llarg de la rieres de Castanyet i de Sta. Coloma, des de l'Espinau i St. Pere Cercada fins el poble. Riudarenes, a les rieres. St.F.de Buixalleu, a les rieres i obagues de castanyedes i alzinars i cim de Montsoriu.

DG 62, 63, 72, 73, 82.

Eur.:Submed.W

171. Helleborus viridis L. subsp. occidentalis (Reut.) Schiffner

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Als boscos de ribera de terra baixa, avellanoses i a les rouredes dels

vessants humits per damunt dels 700 m, al límit de la zona. En flor pel març (abril). Querco-Fagetea.

Lloret de M., a les fondalades prop de Montoriol i Vidreres, a les de Caulès. Maçanet a les rouredes de roure glaner, on és molt rara. Brunyola, al llarg del riu Onyar, fins a St. Dalmai, on localment és abundosa i capçalera de la riera de St. Martí. Sta. Coloma de F. a la riera de Castanynet, fins a les avellanoses de l'Espinau i al Coll de Roscall (700 m), així com a Cladells i St. Pere Cercada i St.F.de Buixalleu, a les rieres.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 74, 82.

Eur (Lateatl.)

Nigella damascena L. - A Hostalric, Martorell i Fogars de T., segons S. Llensa, com a cultivada i subespontània.

Actaea spicata L. - Citada de El Garduix (St.F.de Buixalleu) per S. Llensa, segurament per confusió. Tampoc s'ha retrobat al Montseny d'on la cità Masferrer (O.de Bolòs i J. Vigo, 1.984).

172. *Clematis vitalba* L.

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Freqüent a tot el territori, a les bardisses, clarianes del bosc de ribera, i marges humits. En flor pel juny i juliol. Rubo-Coriarietum (Populetalia albae).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Lateeur.

173. *Clematis flammula* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Comuna a tota la comarca, tant a l'alzinar com a la sureda, brolles i boscos mixts de la plana. En flor pel juny i juliol. Quercion ilicis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

Delphinium peregrinum L. subsp. *verdunense* (Balbis) P.Cout. (*D. cardio petalum* DC., *D. halteratum* Sm subsp. *verdunense* (Balbis) Graebner & Graebner fil. in Ascherson & Graebner) .- Bé que no hem pogut retrobar aquesta espècie a la zona d'estudi, veiem possible la seva presència als camps de cereals.

174. *Delphinium ambiguum* L. (*D. ajaccis* auct., *Consolida ambigua* (L.) P.W.Ball et Heyw., *Consolida ajacis* auct., *C. ajacis* (L.) Schur)

Cultivada i subespontània en diversos indrets de la comarca, als camins, vores de conreus, arbredes i platges. En flor pel maig i juny. Secalietalia, Chenopodietalia.

Blanes, a la platja de s'Abanell i al llit de la Tordera; Riudellots, a les vores de la carretera cap a Cassà de la S.; Sils, a les arbredes de l'antic estany i vores de la carretera N-II.

DG 71, 72, 83.

Med.

175. *Adonis annua* L. (*A. autumnalis* L. p.p., nom ambig.)

Conreus de cereals a la plana, on és molt escassa, per l'ús extensiu d'herbicides. Els exemplars semblen correspondre a la subsp. *cupaniana* (Guss.) C. Steinberg (*A. cupaniana* Guss.). (També ha estat citada de la Selva la subsp. *annua*, O.de Bolòs i J. Vigo, 1.984). En flor pel maig, juny. Secalium mediterraneum.

Riudellots, camps d'ordi cap al Polígon; Caldes, camps de civada cap a St. Maurici; Sils, a l'antic estany, en una arbreda i Maçanet en un camp d'ordi.

DG 72, 82, 83.

Latemed.-(Atl.-Submed.)

176. *Hepatica nobilis* Mill. (*Anemone hepatica* L. *H. triloba* Chaix)

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Hostalric, Fogars i Maçanes, S. Llensa

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Cap a Can Mundet, X. Viñas

Fondalades i boscos humits, on és escassa, des del cim de Cadiretes a la Serralada pre-litoral. Sembla ser que els exemplars corresponen a la var. *hispanica* (Willk.). En flor d'abril a maig. Querco-Fagetea.

Tossa de M., cap a Cadiretes, Maçanet, a les fondalades prop de

l'estació de l'Entroncament i Brunyola, a la capçalera del riu Onyar.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 92.

Eur.

177. *Anemone nemorosa* L.

St. Martí Sapresa J. Codina (!)

A la riera de Sta. Coloma, S. L lensa (!)

Tossa de M., E. Ballesteros 1.981 (!)

Capçalera del Torrents de Noguera, X. Viñas (!)

Present als boscos de ribera de tota la comarca i fondalades humides: verneda i rouredes de roure glaner. En flor per l'abril. Querco-Fagetea.

Tossa de M, als torrents i rieres (per la de Tossa fins a prop del poble); Lloret de M., a les fondalades de Montoriol; Sils, Maçanet, a la riera de Sta. Coloma, i rouredes properes; Vidreres, a les rieres; Brunyola, al llarg del riu Onyar, fins a St. Dalmai, i rieres de St. Martí; Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes i St.F.de Buixalleu, a les rieres.

DG 62, 63, 72, 73, 74, (81), 82, (91), 92.

Eur.

178. *Thalictrum aquilegifolium* L.

De Maçanet a Hostalric i Montsoriu, herb. Vayreda (!)

El Garduix (St.F.de Buixalleu) S. Llensa

L'hem vista també cap a Osor, al límit de la zona, en obagues i fondalades humides.

(DG 62, 63, 64)

Eur.

179. *Aquilegia vulgaris* L. subsp. *vulgaris*

Maçanet i Maçanes, S. Llensa (!)

Tordera i Hostalric, G. Lapraz, 1.964 (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Boscos de ribera i fondalades humides (rouredes de roure glaner i roure de fulla gran) de tota la zona, on pot ser localment abundant. En flor per l'abril i maig. Querco-Fagetea.

Tossa de M. i Lloret de M., a les rieres; Blanes a la riera al costat de la carretera a Lloret; Caldes, cap a Sta. Ceclina; Vidreres a les rieres de la Serralada litoral; Maçanet, a les rieres i fondalades prop de l'Entroncament; Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74 81, 82,
91, 92.

Lateeur.

180. *Ranunculus ficaria* L. (*F. verna* Huds., *F. ranunculoides* Roth)

Comuna a tota la comarca, als recs i rieres i també marges i camps humits, fondalades ombrívols... al domini del bosc de ribera. Els exemplars semblen correspondre a la subsp. *ficaria*, bé que a la conca de la Tordera hem vist plantes amb caràcters de la subsp. *ficariiformis* Rouy et Fouc. En flor de març a abril. *Populetalia albae*.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Eur.

181. *Ranunculus ophioglossifolius* Vill.

Sils i Vidreres, P. Bubani (J. Cadevall) (!)

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (i també a Llagostera i a Castell d'Aro) (!)

Maçanes, S. Llensa

Riudarenes i Caldes, O.de Bolòs (!)

Cap a Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Present en diversos punts de la comarca, especialment a la plana i conca de la Tordera, als indrets embassats, vores dels cursos fluvials i basses. En flor pel maig (juny). *Glycerio-Sparganion*.

Blanes, als canals de regadiu prop de Tordera, Caldes a la bassa de la urbanització Mas Roig, Vidreres als recs i rieres, Sils als recs i basses de l'antic estany.

DG 71, 72, 82.

Latemed.

Ranunculus hederaceus L. .- Citada de Martorell per S. Llensa.

Ranunculus tripartitus DC. .- Assenyalat a la Selva per O.de Bolòs i J. Vigo a la flora dels PP CC. Hi podrien correspondre uns exemplars immadurs que vam recollir en un canal de Sils, de flors petites, bé que els pètals són multinervats.

La cita de *Ranunculus peltatus* Schrank per part de S. Llensa podria

referir-se a alguna altra espècie del gènere.

182. *Ranunculus aquatilis* L. (*R. diversifolius* Gilib)

subsp. *baudotii* (Godr.) Ball (*R. baudotii* Godr.) .- Hem vist un exemplar a l'herbari d'A. Pérez, procedent d'una bassa de Tordera, al Maresme, les núcules joves del qual presenten l'ala típica d'aquesta espècie.

subsp. *pseudofluitans* (Syme) Clapham (*R. penicillatus* (Dumort.) Bab.

R. fluitans auct. cat., non Lamk.)

Sils i Vidreres, J. Cadevall (!)

Mallorquines, Riudarenes (la var. *hysophyllus* Freyn), i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

Basses i canals de reg de tota la zona. Exemplars de fulles més curtes i amb pedicels fructífers de mida variable podrien correspondre a la ssp. *peltatus* (Schrank) Syme (*R. peltatus* Schrank) (citada a Maçanet per E. Vayreda in S. Llensa), o a algun híbrid. En flor d'abril a maig. Potamion.

Caldes, Sils i Vidreres.

DG 71, 72, 73, 82.

Holàrt.

183. *Ranunculus tricophyllus* Chaix in Vill. subsp. *trichophyllus*

Maçanet i Sils, E. Vayreda 1902 (!)

Al riu Tordera, P. Montserrat

Canals i basses de l'antic estany de Sils, on pot arribar a ser abundant. En flor per l'abril (març). Potamion.

DG 72.

Holàrt.

184. *Ranunculus sceleratus* L.

Sils, P. Bubani (in J. Cadevall), i també A. Xiberta i S. Llensa (!)

Desembocadura del riu Tordera, J. Cuní (in P. Montserrat)

Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Escassa a les vores de basses i canals de la plana cap a Riudellots (al límit amb Fornells de la Selva i Sils. En flor pel maig. (Bidention, Glycerio-Sparganion).

DG (71) 72, 83.

Holàrt.

185. *Ranunculus parviflorus* L.

Prop de Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Can Noguera (Caldes) E. Ballesteros (com. verb.)

La suposem escassa a tota la comarca; localment, però, pot ser abundant: només l'hem recollida a Maçanet i Vidreres, en fondalades humides. En flor per l'abril. Helianthemion guttati (Isoetion).

DG 72, 82.

Atl.-Med.

186. *Ranunculus sardous* Crantz

Sils, AC. Costa i La Selva, E. Vayreda (in J. Cadevall) (la ssp. trilobus) (!)

Sils, A. Xiberta (!)

Blanes, Sils (la var. septentrionalis i la var. philonotis) i Riudellots i Vidreres (la ssp. trilobus), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanes, S. Llensa

Entre Caldes i Llagostera, X. Viñas (!)

A la desembocadura de la Tordera, P. Montserrat (!)

subsp. sardous (R. philonotis Ehrh.)

Indrets embassats de la plana: herbassars i prats de dall, canals i arbredes on pot arribar a ser molt abundant. En flor d'abril a maig. Arrhenatherion, Bidention.

Blanes, Riudellots, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres i Riudarenes.

DG 71, 72, 73, 82, 83.

Holàrt.

subsp. trilobus (Desf.) Rouy et Fouc. (R. trilobus Desf.)

N'hem recollit exemplars típics a Sils i Sta. Coloma de F., en camps de cereals humits; sovint apareixen plantes amb caràcters intermedis entre les dues subespècies. En flor pel maig (abril). (Secalietalia).

DG 72, 73.

Med.

188. *Ranunculus muricatus* L.

Vidreres, AC. Costa (in J. Cadevall)

Desembocadura de la Tordera. P. Montserrat

Herbassars i marges humits de la plana, on la suposem rara i escassa: només l'hem recollida a Sils, a l'antic estany. En flor pel maig. (Bidention).

189. *Ranunculus arvensis* L.

Sils i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent als conreus de cereals de tot el territori, especialment als de la plana. En flor d'abril a maig (juny). Airo-Papaveretum.

Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes i Hostalric.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Holàrt.

Ranunculus monspeliacus L.

La Selva, P. Montserrat

Citada de la plana selvatana (cap a Llagostera per F. Trèmols, ex Pau (J. Cadevall)), d'on la suposem rara i escassa.

190. *Ranunculus bulbosus* L. subsp. *aleae* (Wk.) Rouy et Fouc.

Maçanet (i també a Tordera) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Herbeis humits, fondalades i clarianes de bosc de tot el país, on sol ser força abundant. En flor d'abril a maig. Querco-Fagetea, Arrhenatherion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Med.

191. *Ranunculus paludosus* Poiret (R. flabellatus Desf., R. chaerophyllos sensu Coste)

Vidreres, F. Trèmols, ex Vayreda (J. Cadevall)

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!) i a la veïna població de (St. Andreu Salou, J. Girbal)

N'hem vist exemplars d'herbari però no hem pogut retrobar aquesta espècie a la comarca.

DG 82, 83.

Latemed.-(Atl.)

192. *Ranunculus acris* L. (R. acer auct.) subsp. *friesanus* (Jord.) Rouy et Fouc. var. *latilobus* (Freyn) A. et O. Bolòs (R. steveni auct., R. acris L. subsp. despectus Lainz)

Blanes, Vidreres i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.981 (!)

Bosc de ribera, fondalades humides i prats de dall, des de la costa a la Serralada pre-litoral, on pot ser molt abundant. En flor pel maig i juny. Arrhenatherion, Alno-Padion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Eur.S.

193. *Ranunculus repens* L.

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Clarianes del bosc de ribera, vores de canals, basses i zones embassades de tota la comarca. En flor pel maig i juny. Glycerio-Sparganion, Arrhenatherion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Lateeur.

FAM. LAURÀCIES

194. *Laurus nobilis* L.

Tossa de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i E. Ballesteros, 1.981 (!)

Capçalera del Torrent de Noguera, X. Viñas (!)

Present als torrents i rieres de la zona costanera, on pot ser molt abundant, especialment cap a Tossa, on constitueix la lloreda amb osmunda. És difícil assegurar si el llorer és una espècie natural o subespontània a la zona, però sí que queda clar la seva posició ecològica en comunitats de galeria entre la verneda i l'alzinar o la sureda. Malgrat la comunitat quedi molt restringida cap a la zona de Tossa, el llorer es fa regularment, bé que escàs, a totes les torrenteres de Blanes i Lloret i Vidreres i reapareix al Gironès, cap a Vilablareix i a la Vall de Sant Daniel, on hem vist poblacions importants, sempre en torrents no excessivament humits. En flor per l'abril. Osmundo-Lauretum (Alno-Padion).

Blanes, torrents cap El Vilar i al de la platja Treumal; Lloret cap St. Pere del Bosc, i fondalades de Montoriol; Tossa de M., des de ran de platja (cala Vallpresona) a la capçalera de la riera de Tossa.

DG 81, 82, 91, 92.

Med., E,C,S.

FAM. PAPAVERÀCIES

195. *Papaver somniferum* L. subsp. *setigerum* (DC.) Corb.

Litoral, A. Xiberta (!)

Blanes i Lloret, J. Cadevall, i també P. Montserrat (!)

Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas

Present en diversos indrets de la comarca bé que escassa, a les vores de camins i indrets incults. En flor pel maig i juny. Chenopodietalia, (Secalietalia). La subsp. somniferum és cultivada com a ornamental als jardins però no l'hem vista mai naturalitzada.

Lloret de M. marges de la carretera de Tossa i cap a la urbanització Ll. Blau; Riudellots cap El Polígon i vores del riu Onyar; Sils i Maçanet en abocadors de brossa.

DG 71, 72, 81, 82, 83.

Med.

196. *Papaver rhoeas* L.

Blanes i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus, camins, marges i terres incultes, on pot ser molt abundant. En flor pel maig i juny. Secalietalia, Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Holàrt.(Subcosm.)

197. *Papaver dubium* L.

Menys freqüent que l'espècie anterior, és present en diversos indrets de la plana: a les estacions de tren, vores de camins i terres remogudes. Els exemplars corresponen a la subsp. dubium. En flor pel maig (juny). Chenopodietalia (Secalietalia).

Estacions de Riudellots, Caldes i Sils i marges propers. De Sils a

Maçanet als marges de la via del tren i camps i arbredes propers, on era molt abundant. Blanes, al llit de la Tordera.

DG 71, 72, 82, 83.

Holàrt.

198. *Papaver argemone* L.

Vidreres, J. Cadevall i a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (també a la Platja d'Aro) (!)

Camps de cereals i vores de camins, estacions i terrenys incults, on en general no sol ser mai gaire abundant. En flor pel maig (juny). Secalietalia (Chenopodietalia).

Caldes, entre les vies i camps propers; Maçanet, prop de l'Entroncament; Hostalric, marges del castell.

DG 62, 72, 83.

Holàrt.

199. *Papaver hybridum* L.

Sils (i també a Castell d'Aro), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Escassa als conreus de cereals i vores dels camps i també en indrets incults de terres remogudes on pot ser localment abundant. En flor pel maig (juny). Secalietalia, Chenopodietalia.

Riudellots als marges del riu Onyar, Caldes i Sils als conreus d'ordi.

DG 72, 83, 84.

Med.-Iran.(-Eur.)

200. *Glaucium flavum* Crantz

Blanes (i també a la Platja d'Aro) a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Fogars de T., al riu Tordera, S. Llena (!)

Freqüent a les platges tant a les sorrenques com a les rocoses, des de la desembocadura de la Tordera a la platja de Vallpresona, sense ser, però gaire abundant. Terra endins (Girona, Vilablareix, Cassà de la S. (X. Viñas, com. verb.)) l'hem vista diverses vegades en abocadors de brossa, acumulacions de sorra per a la construcció i terres remogudes, sense que s'hagi propagat en anys successius. En flor de maig a setembre. Glaucio-Cakilion.

Blanes, Lloret de M. i Tossa de la M., al llarg de la costa.

DG 71, 81, 91, 92.

Holàrt.

201. *Chelidonium majus* L.

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Cap a Can Mundet, X. Viñas (!)

Comuna a tota la comarca als herbassars humits, clarianes del bosc de ribera, lleres dels riu, fondalades i recs, sempre en ambients ruderals. En flor d'abril a juny. Chenopodietalia, Parietarietalia (Populetales albae).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateeur.

Eschscholzia californica Cham. in Nees

Naturalitzada prop de Can Bou (Tossa de M.) segons E. Ballesteros (com. verb.) i també al Jardí Botànic "Mar i Murtra" de Blanes (L. Polo, com. verb.).

202. *Hypocoum procumbens* L. subsp. *grandiflorum* (Benth.) Briq. (H. imberbe Sm. in Sibth, H. grandiflorum Benth.)

(A Castell d'Aro a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!))

A l'Entroncament, S. Llença

Platja de Blanes, P. Montserrat

La suposem rara i escassa a tota la comarca: només l'hem vista a Lloret de Mar en un camp de civada, prop del Fenals. (La subsp. procumbens ha estat assenyalada també de la Selva, O. de Bolòs i J. Vigo, 1.984). En flor per l'abril i maig. Secalietalia.

DG 81.

Med.-Iran.-Sahar.

203. *Fumaria bastardii* Bor. in Duch.

A. Xiberta (catàleg, ut F. media sensu Merino)

A l'estació de l'Entroncament, P. Font i Quer (Cavan. VI:23, 1.933)

Rara a la zona costanera als camps de cereals, marges i vores de camins: només l'hem vista a Lloret de M., en un camp de civada prop de Fenals i a Maçanet, als voltants de la urbanització Terra Brava, al límit amb Tordera. En flor d'abril a maig. Secalietalia.

DG 71, 72, 81.

Latemed.

204. *Fumaria capreolata* L.

Blanes, Sta. Coloma de F. i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
Martorell i Hostalric, S. Llena (!)

Molt abundant a tota la comarca, als conreus, camins, platges, murs i entremig de les vies del tren i terres remogudes. En flor d'abril a juny. Chenopodietalia, Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91,
92, 93.

Med.-Eur.

205. *Fumaria gaillardotii* Boiss. (F. major Badarro, non Roth., F. agraria Coste et al. auct., non Lag.) subsp. *gaillardotii*

A. Xiberta (catàleg)

La suposem rara i escassa a la comarca: només en tenim un exemplar de Maçanet, dels marges de conreu prop de l'Hostal de Cal Coix. (J. Girbal la cita de la veïna localitat del Gironès d'Estanyol). En flor per l'abril (maig). Diplotaxion.

DG 72, 74.

Med. E(W)

206. *Fumaria parviflora* Lamk.

Blanes, P. Font i Quer (A. Soler, 1.983)

Conreus, marges, camins i terres remogudes de tota la comarca, on localment pot ser abund ant. En flor d'abril a juny. Secalietalia, Diplotaxion (Chenopodietalia).

Lloret de M., en uns erms prop de la carretera de Tossa; Caldes, als conreus i rodalies de l'estació; Sils, arbredes poc humides de l'antic estany i Sta. Coloma de F., cap a Castanyet.

DG 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Lateholàrt.

Fumaria densiflora DC. (F. micrantha Lag.) .- Es possible la seva presència a la zona marítima: A. Xiberta l'esmenta dels conreus de la costa i P. Bubani de St. Feliu de G.

207. *Fumaria officinalis* L.

Blanes, Lloret i Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps i camins de tota la zona, on pot ser molt abundant. La ssp.

wirtgenii (Koch) Arc. ha estat assenyalada d'Hostalric i St.F. de Buixalleu per S. Llensa; disposem d'exemplars de la costa, recollits en camps de Lloret de M. i d'avellaners de St. Martí Sapresa, que hi podrien correspondre. En flor d'abril a juny. Secalietalia, Diploaxion (Chenopodieta- lia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Holàrt.

208. Platycapnos spicata (L.) Bernh. (Fumaria s. L.)

Litoral, A. Xiberta

Tossa de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

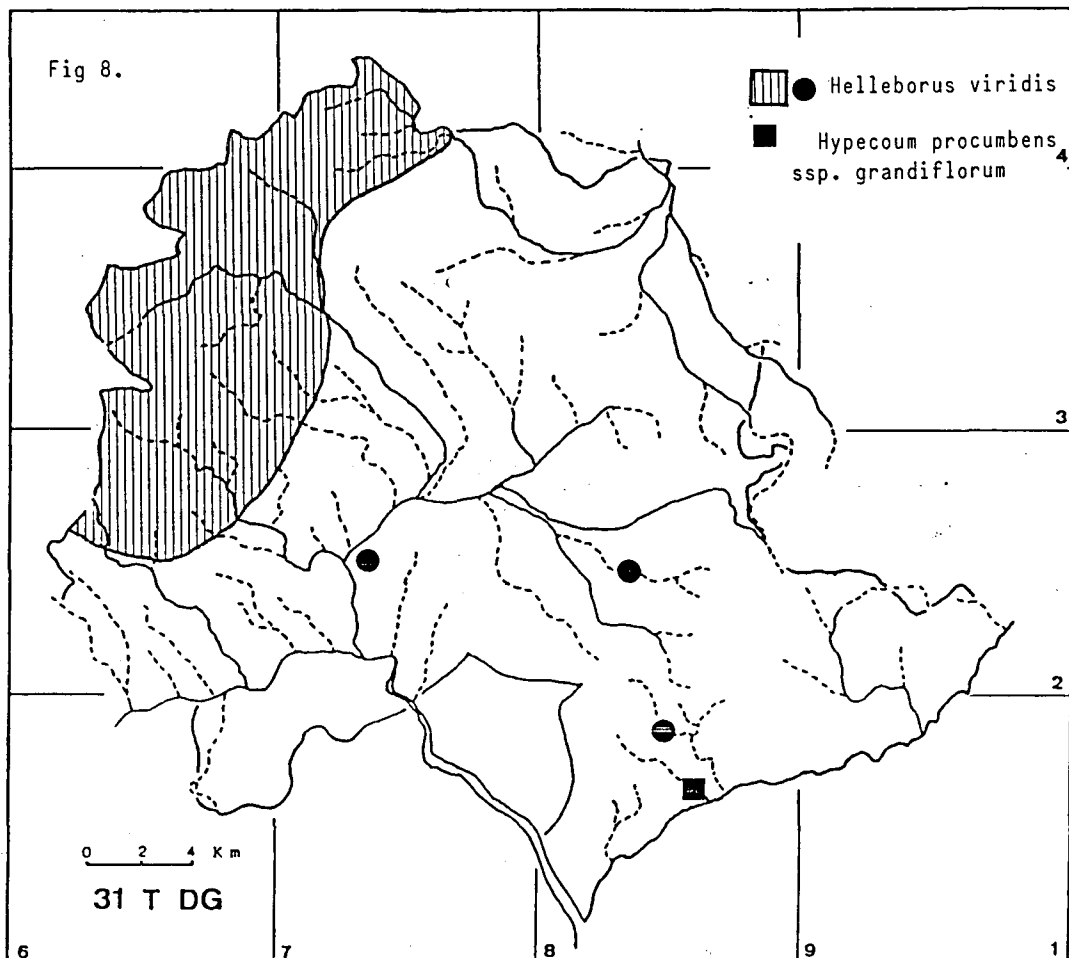
St.F. de Buixalleu i prop de l'estació de l'Entroncament, S. Llensa

La suposem rara i escassa als conreus de la costa. En flor d'abril a maig. Diploaxion (Secalion).

Lloret i Tossa de M., als conreus de cereals.

DG 81, 91, 92.

Med.W.

FAM. CRUCÍFERES

209. *Sisymbrium irio* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llensa

Present a les vores de camins, carreteres i estacions, on localment pot ser abundant, especialment cap a la costa. En flor d'abril a juny. Chenopodietalia.

Lloret i Tossa de M.; Caldes, a les rodalies de l'estació.

DG 62, 71, 81, 83, 91, 92.

Paleotemp.

Sisymbrium orientale L. coneguda de la veïna localitat de Malgrat, al Maresme (P. Montserrat), podria ser també a la zona.

210. *Sisymbrium officinale* (L.) Scop.

Vidreres i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Freqüent als marges de camins i carreteres, indrets incults, platges i lleres dels rius. En flor d'abril a juny. Hordeion leporini, Chenopodion muralis (Bidention).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92. Eur.(Subcosm.)

Descuriana sophia (L.) Webb ex Prantl in Engler & Prantl (*Sisymbrium sophia* L.)

Montsoriu, E. Vayreda 1902

A l'herbari Vayreda existeix un exemplar que, efectivament, sembla correspondre a aquesta espècie; la suposem rara a la zona.

(DG 62)

Plurireg. cont. (subcosm.)

211. *Alliaria petiolata* (Bieb.) Cavara & Grande (*A. officinalis* Andrz. ex Bieb)

Rieres de la Serralada pre-litoral des d'on arriba fins a Blanes per la Tordera; en general escassa a tota la zona. En flor pel maig i juny. Populetales albae.

Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Fogars de T. i Blanes.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73.

Lateeur.

212. *Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh. (*Sisymbrium t.* (L.) Gay.)
Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (la ssp. *sagittata*) (!)
Hostalric, Maçanes i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)
St.F.de Buixalleu, AM. Romo, 1.984 (!)

Conreus, camins i erms, on sol ser molt abundant. En flor de març a abril (maig). Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 91.

Plurireg.

213. *Bunias erucago* L.

Vidreres, Sils i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus i vores de camins, especialment a la plana, on pot ser molt abundant als cultius d'avellaners. En flor per l'abril i maig.

Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes i Maçanes.

DG 72, 73, 74, 82, 83.

Med.

214. *Erysimum longifolium* DC. (*E. australe* Gay, *E. grandiflorum* auct.)
Riudarenes (la var. *ramosum*) i Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font
(ut *E. bocconi* auct.) (!)

Marges assolellats i lleres dels rius de la conca de la Tordera. Sobre la sistemàtica d'aquest tàxon vegeu J. Vigo, 1983:228. En flor pel juny. Chenopodietalia.

Localitzada als marges de la riera de Sta. Coloma i d'Arbúcies (Riudarenes, Maçanes i St.F.de Buixalleu).

DG 62, 72.

Submed.

S. Llensa cita *Erysimum virgatum* Roth. de Gaserans (St.F.de Buixalleu) probablement confosa amb l'espècie anterior.

215. *Malcomia ramosissima* (Desf.) Thell (M. parviflora (DC.) DC.)
Blanes, E. Vayreda, 1902
Al litoral de la comarca, A. Xiberta
Estació de Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
N'hem vist testimonis d'herbari, però no hem retrobat l'espècie a la zona d'estudi.

(DG 71, 81)

Med.

216. *Matthiola incana* (L.) R.Br. in Aiton
Present als penyassegats costaners des de Tossa de M. a la platja Treumal i a la Palomera (Blanes), en general sempre escassa. En flor d'abril a maig. (Crithmo-Limoniom).

Blanes, Lloret i Tossa de M.

DG 81, 91.

Eur.- Med.

217. *Mathiola sinuata* (L.) R.Br. in Aiton
Lloret (Salvador) i Blanes (M. Compañó), J. Cadevall
Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
N'hem vist testimonis d'herbari, però no hem pogut retrobar la planta a la zona; espècie pròpia dels sorrals de les platges, d'on és possible que ja n'hagi desaparegut per l'excessiva freqüentació.

(DG 71, 81)

Med. Atl.

218. *Barbarea verna* (Miller) Ascherson (B. praecox (Sm.) R. Br.)
Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
Hostalric, E. Vayreda, 1902, i també S. Llensa (!)
Camins, erms, lleres dels rius..., on localment pot ser abundosa. En flor per l'abril i maig (juny). Chenopodietalia (Alno-Padion).
Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Sils, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 91, 92.

Lateatl.

219. *Barbarea vulgaris* R. Br. in Aiton
Hostalric, E. Vayreda, 1902, i també S. Llensa
Blanes, P. Montserrat (!)
entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Recs, canals i clarianes del bosc de ribera, especialment a la plana i

a la costa. En flor de maig a juny. (Alno-Padion), Convolvulion sepilii.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Sils, Maçanet, Brunyola, Maçanes, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 91, 92.

Circumbor.

220. Rorippa sylvestris (L.) Besser subsp. sylvestris (Nasturtium sylvestre (L.) R.Br.

Vidreres, Sils i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Sta. Ceclina (Caldes), prop de la font, X. Viñas (!)

Sils, a l'antic estany, O.de Bolòs (!)

Horts i camps humits de la plana, on localment pot ser abundant i convertir-se en una mala herba als cultius. En flor a partir del maig. Secalietalia, Panico-Setarion, Trifolio-Cynodontion.

DG 72, 73, 82, 83.

Euras.

221. Rorippa pyrenaica (Lam.) Reichenb.

Maçanet, E.Vayreda, 1902 i a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars i Maçanet, S. Llena

A la Tordera, P. Montserrat.

N'hem vist aquests testimonis d'herbari però no hem trobat la planta a a comarca d'on la suposem rara i escassa a la zona sud de la comarca. Arrhenatherion.

(DG 61, 62, 71, 72)

S.-Eur.

De l'antic estany de Sils s'havia citat Rorippa amphibia (L.) Besser, Salvador i Pau (in J. Cadevall).

222. Nasturtium officinale R. Br. in Aiton (Rorippa nasturtium-aquaticum (L.) Hayek)

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Riudarenes, a la riera de Sta. Coloma, O.de Bolòs (!)

Caldes i Vidreres, X. Viñas (!)

Pels recs i rieres de tota la zona constituïnt la comunitat del creixenar, des de la costa (riu Tordera i riera de Vallpresona) a la Serralada pre-litoral. En flor pel maig i juny. Glycerio-Sparganion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes,

Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Subatl.-Med.

La cita de Nasturtium asperum per part de S. Llensa, deu correspondre a Rorypa sylvestris (vegeu P. Montserrat, pàg. 74)

223. Cardamine heptaphylla (Vill.) O.E.Schulz (C. pinnata (Lam.)R.Br.)

Escassa i localitzada només l'hem vista a les rieres de Sta. Coloma, abans del poble. Es coneix també de les Guillerries, el Montseny i del Montnegre. En flor pel maig. Alno-Padion.

DG 63, 73.

Oròfit, SW.Eur.

224. Cardamine amara L. subsp. olotensis O.de Bolòs

Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
Rieres i fondalades humides, a la Serralada pre-litoral. En flor pel maig i juny. Alno-Padion.

Maçanet, obacs prop de l'estació de l'Entroncament i també a la riera de Santa Coloma, Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73.

Cat., NE

A l'herbari del Dr. P. Font i Quer del Jardí Botànic "Mar i Murtra" de Blanes, vam veure un exemplar immadur, l'etiqueta del qual deia Cardamine latifolia Vahl. (C. raphaniifolia Pourret) i que segurament pertany a l'espècie anterior (vegeu O.de Bolòs, 1.952).

També hi deu correspondre la cita de Cardamine pratensis L. de S. Llensa (vegeu P. Montserrat, pàg. 73).

225. Cardamine impatiens L.

Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F. i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prop de l'estació de l'Entroncament, O.de Bolòs (!)

Hostalric, G. Lapraz, 1964 (!)

Tossa de M., E. Ballesteros (em premsa) (!)

Rieres i fondalades humides des de la costa (r.de Vallpresona i riu

Tordera) a la Serralada pre-litoral a les vernedes, avellanoses... En flor pel maig i juny (abril). Alno-Padion, Polysticho-Coryletum.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 81, 82, 92. Eur.

226. *Cardamine flexusosa* With.

Escassa i localitzada en punts de la Serralada pre-litoral al domini de l'alzinar muntanyenc, cap a St. Martí Sapresa i Sta. Coloma de F. En flor pel maig.

DG 63, 64, 73, 74. Euras.

227. *Cardamine hirsuta* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus, camins i marges de tota la zona, on sol ser molt abundant. En flor de març a abril. Chenopodietalia, Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92. Circumbor.

228. *Arabis glabra* (L.) Bernh. (A. perfoliata Lam., Turritis g. L.)

Montsoriu, E. Vayreda, 1902

St.F.de Buixalleu, i Maçanes, S. Llença (!)

Clarianes de bosc a la Serralada pre-litoral, on és escassa. En flor pel maig i juny. (Quercion ilicis).

Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes i St.F. de Buixalleu; també m'hem vist un exemplar a Sils, al bosc d'en Pedrer.

DG 62, 63, 64, 72, 73. Circumbor.

229. *Arabis hirsuta* (L.) Scop. subsp. sagittata (Bertol.) Rchb.

Martorell (i també a St.Feliu de G.) a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Present en diversos indrets de la zona, des de la costa a la Serralada pre-litoral, als marges assolellats i rocosos, especialment sobre basalt. (La subsp. hirsuta ha estat citada de les Guillerries i podria trobar-se

també a la zona d'estudi). En flor pel maig (juny). (Quercion ilicis).

Tossa de M., Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 92.

Circumbor.

230. *Arabis turrita* L.

Clarïanes de bosc a la Serralada pre-litoral, cap a Sta. Coloma de F., on és molt rara i escassa. En flor pel maig i juny. (Quercion ilicis).

DG 73.

Lateeur.

231. *Lunaria annua* L. (L. biennis Moench)

Castell d'Hostalric, S. Llensa

Cultivada i naturalitzada en diversos indrets de la comarca: a St.F.de Buixalleu, en marges de camins humits, Brunyola prop del poble i Sils al costat de la carretera de Sta. Coloma. En flor pel maig i juny.

DG 62, 72, 73.

Eurosib.

232. *Alyssum alyssoides* (L.) L. (A. calycinum L.)

Blanes (i també a Tordera) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanet i Maçanes, S. Llensa (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

Freqüent als prats secs, marges i vores de camins de tota la comarca. En flor de març a abril (maig). Thero-Brachypodion, Brachypodion phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Plurireg.

Alyssum minus (L.) Roth. (A. campestre auct. p.p.) .- Citada al Castell d'Hostalric per S. Llensa; no l'hem trobada ni n'hem vist cap testimoni d'herbari.

Alyssum montanum L. subsp. *montanum* var. *guilleriense* O. Bolòs et J. Vigo, coneguda del Montseny i de cap a la Cellera (J. Codina, BC) podria

fer-se, també, a la zona d'estudi, especialment al vessant de Sta. Bàrbara, entre St. Martí Sapresa i Osor.

233. *Lobularia maritima* (L.) Desv. (*Alyssum m.* (L.) Lam.)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llença

Caldes a la carretera de Tossa, X. Viñas (!)

Abundant al litoral, a les platges i marges assolellats, vores de camins... des d'on pot arribar, bé que localitzadament i escassa, cap a Sils, Caldes i Maçanet, sempre en indrets arrecerats. De ben segur que les temperatures extremes que s'enregistren periòdicament limiten l'expansió d'aquesta espècie a la plana de la Selva. En flor tot l'any. Brachypodietalia phoenicoidis (Thero-Brachypodion, Glaucio-Cakilion).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Caldes, Sils, Maçanet, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

234. *Draba muralis* L.

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llença (!)

Marges humits i lleres de les rieres, a la zona sud de la comarca. En flor d'abril a maig.

Maçanet, prop de la Font de les Closes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 72.

W-Eur.

235. *Erophila verna* (L.) Chevall. (*Draba v.* L.)

Maçanet i Caldes (la subsp. verna) a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Vidreres (la subsp. spathulata), A. Xiberta (det. P. Font, BC) (!)

Hostalric, AM. Romo (!)

Platges de Pineda i al domini de l'Isoetion, la subsp. praecox (Steven)

Walters (ut *Draba macrocarpa* Boiss & Heldr.) Walters, P. Montserrat

Vidreres, X. Viñas, la subsp. verna (!)

subsp. verna

Prats i marges secs de tota la comarca. En flor de març a abril. Thero-Airion, Thero-Brachypodion.

subsp. *spathulata* (A.F.Láng) Walters .- Hi podrien correspondre els exemplars de fruit més petits que creixen als prats secs de la zona volcànica de Maçanet i Hostalric.

subsp. *praecox* (Steven) Walters .- Caracteritzada per tenir pèls simples a les fulles, la suposem més escassa que les altres dues: n'hem vist exemplars procedents de la Vall de St. Daniel, al Gironès, recollits per A. Xiberta.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Plurireg.

236. *Neslia paniculata* (L.) Desv. subsp. *thracica* (Velen.) Bornm.
Vidreres (A. Xiberta) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

La suposem molt rara a la comarca ja que es tracta d'una espècie segetal pròpia de camps calcaris; la troballa d'A. Xiberta deu correspondre als camps de la zona esquistosa entre Caulès i Sta. Ceclina.

(DG 82)

Latemed.

237. *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medicus
Blanes a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus, marges, camins i indrets incults de tota la comarca. En flor pel març i abril. Secalietalia, Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Subcosmp.

Exemplars més petits i amb silícules poc desenvolupades podrien correspondre a la subsp. x gracilis (Gren.) O. Bolòs et J. Vigo (C. gracilis Grenier).

238. *Teesdalia nudicaulis* (L.) R.Br. in Aiton

Maçanet, P. Bubani (in J. Cadevall) (!)

A la "vall d'Arbúcies", E. Vayreda (in S. Llensa)

Vores de la riera de Sta. Coloma, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Font de les Closes (Maçanet) O. Bolòs (!)

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas

L'hem recollida a Maçanes als sorrals de la riera i a Sils en arbredes de l'antic estany. En flor pel maig (juny). (Thero-Airion, Helianthemion).

DG 72, 73, 82.

W-Eur.

239. *Teesdalia coronopifolia* (J.P. Bergeret) Thell.

Platja de Blanes, M. Llenas (BC) (!)

Prats secs damunt terrenys saulonosos, on localment pot ser abundant. En flor pel març. Helianthemion guttati. (També n'hem vist exemplars de les localitats costaneres de la veïna comarca del Baix Empordà a l'herbari del Dr. P. Font i Quer).

Sils, en un turó granític entre l'antic estany i la via del tren.

DG 71, 72, (81, 91, 92).

Med. W

240. *Thlaspi perfoliatum* L.

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps i indrets incults de la plana, on localment pot ser abundant. En flor pel març i abril. Secalietalia (Chenopodietalia).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet i Hostalric.

DG 62, 72, 73, 83.

Eur.-Med.

241. *Iberis amara* L.

A l'Entroncament, E. Vayreda, 1902 (!)

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i a l'estació de l'Entroncament, S. Llensa (!)

Només l'hem retrobada als indrets ja esmentats anteriorment, en clarianes de bosc i marges de la via. En flor pel maig. Cistion (Quercion ilicis).

DG 62 72.

Submedit.- Atl.

242. *Iberis intermedia* Guersent subsp. *dunalii* Bub. (Biaurricula dunalii Bubani).

Tossa de M., E. Vayreda (ut I. prostii) (1.890 i 1902) (!)

Lloret de M., Blanes i Tossa de M., J. Cadevall (!)

Blanes, Tossa, Lloret de M., Maçanet, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanet i Maçanes, S. Llença (!)

Blanes i Fogars de T., P. Montserrat (!)

Suredes i brolles tant a la Serralada litoral com a la pre-litoral, on localment pot ser molt abundant. En flor principalment a la tardor i també altres mesos de l'any si les condicions ambientals li són favorables.

Quercetum suberetosum, Cistion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Maçanet, Vidreres a la carretera de Tossa, Sta. Coloma de F. fins a St. Pere Cercada, Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 91, 92.

Cat. NE.

Una varietat d'Iberis umbellata L. (Iberis violetti Soyer-Willemet ex Godron) fou citada d'Hostalric per E. Vayreda, 1902 (vegeu també S. Llença), tal vegada referint-se a algun exemplar cultivat, ja que no n'hem vist cap mostra d'herbari.

Iberis pinnata Gouan .- Citada dels conreus de Sils, AC. Costa (J. Cadevall) i de Riudarenes per S. Llença; és una altra de les espècies segetals que no hem pogut retrobar a la zona.

243. *Biscutella laevigata* L. subsp. *flexuosa* Jordan

Maçanes, S. Llença

Escassa en rocams i marges assolellats de la Serralada pre-litoral, En flor de maig setembre.

Riudarenes, al Santuari de St. Argimon i St. F.de Buixalleu, a Montsoriu.

DG 63, 72, 73.

Eur.

A aquesta subespècie semblen correspondre les plantes que hem recollit a la zona. Disposem, però, d'exemplars immadurs recollits prop del poble de Maçanes, que podrien pertànyer a la subsp. mediterranea (Jord.) Br.-Bl. et al.

244. *Biscutella auriculata* L.

Només l'hem recollida en un camp de cereals a Lloret de M., prop de Fenals, on era molt escassa. En flor per l'abril (maig). Secalio.

DG 81.

Med. W.

245. *Lepidium campestre* (L.) R. Br. in Aiton

Sils, Maçanes i Maçanet (i també a Tordera com la var. pseudoheterophylla) (!)

Hostalric, S. Llena (!)

Marges, vores de camps, camins i indrets incults, on localment por ser abundant. En flor d'abril a maig (juny). Chenopodietalia.

Riudellots, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, fins al cim de St. Bàrbara (854 m), Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 72, 73, 74, 82, 83.

Plurireg.

La cita de Lepidium pseudoheterophyllum per A. Xiberta al litoral i S. Llena a Maçanet deu correspondre a l'espècie anterior.

246. *Lepidium latifolium* L.

Tossa de M. cap a St. Grau, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Cultivada i subespontània a les clarianes del bosc de ribera, on en general és molt localitzada i escassa: només l'hem vista a la riera de Sils, abans del poble i cap a Castanyet, a la riera. En flor pel juny i juliol.

DG 72, 73.

247. *Lepidium graminifolium* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Caulès, X. Viñas

Marges i vores de camins, sovint en ambients ruderals. Sembla ser que els nostres exemplars corresponen a la subsp. suffruticosum (L.) P. Monts. En flor tot l'any. Chenopodietalia.

Blanes, cap a St. Joan i a l'estació; Tossa de M. al poble, Caldes i Sils, a les rodalies de l'estació; Maçanet, Sta. Coloma de F., prop del poble i als murs de St. Pere Cercada, St.F. de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 82, 83.

Latemed.

248. *Cardaria draba* (L.) Desv. (Lepidium d. L.)

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

Marges secs i terrenys incults, en general escassa però localment abundant. En flor per l'abril i maig. Chenopodietalia.

Caldes i Sils a l'estació de ferrocarril.

Maçanet i Hostalric a les rodalies dels nuclis urbans, i cap a St.F. de Buixalleu.

DG 62, 72, 83.

Med.(Subcosm.)

249. *Coronopus didymus* (L.) Sm. (Senebiera didyma (L.) Pers.)

Tossa de M., E. Vayreda 1890 i 1902 (!)

Litoral, A. Xiberta

Terrenys incults de la costa, camins i platges en ambients ruderals. En flor principalment pel març i abril (també altres mesos si les condicions són favorables). Chenopodietalia.

Blanes, Lloret i Tossa de M.

DG 71, 81, 91, 92.

Amèr. S.

250. *Diplotaxis eruroides* (L.) DC.

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a tota la comarca des de la costa fins a la Serralada pre-litoral, als conreus i marges de camp, camins... En flor als mesos de tardor i primavera. Diplotaxion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Med. W.

La cita a les vinyes de Diplotaxis viminea per S. Llensa, es deu tractar d'una confusió.

251. *Diplotaxis muralis* (L.) DC.

Hostalric i St.F. de Buixalleu, S. Llensa (!)

Present en diversos punts de la comarca, sempre escassa i localitzada, a les vores de camins i carreteres, En flor pel juny i juliol. Chenopodietalia.

Maçanet prop del poble, Sta. Coloma de F. cap a Castanyet i Hostalric, peu de la carretera cap a St.F. de Buixalleu.

DG 62, 72, 73.

Med.-Submed.

252. *Brassica oleracea* L. subsp. *robertiana* (Gay) Rouy & Fouc.

Blanes i Tossa de M. (i també cap a St. Feliu de G.), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros (en premsa)

Clarianes de bosc, torrenteres i vores de camins de la zona de Tossa on és, en general, escassa. (Reapareix cap a El Pasteral a les comunitats de fissures de roques silíciques (vegeu O. Bolòs 1956); en aquest punt de la costa, en canvi, pot fer-se en indrets planers i al bell mig del bosc En flor pel març i abril.

Tossa de M., als barrancs de les cales Giverola, Salionç i Vallpresona i zones properes.

DG (81, 91) 92.

Med.-Atl.

253. *Brassica napus* L.

A aquest tàxon semblen correspondre els naps que es cultiven profusament a la comarca, des d'on pot estendre's als marges, camps i camins veïns. La determinació es fa molt difícil, ja que les plantes presenten, també, caràcters de B. rapa L.

Aquestes naps, anomenats popularment "colza" podrien pertànyer, tal vegada, a algun híbrid o varietat entre ambdues espècies.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres. Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes i St.F. de Buixalleu.

DG 62, 72, 73, 74, 82, 83.

254. *Brassica fruticulosa* Cyr. subsp. *fruticulosa*

Blanes, Lloret i Tossa de M., J. Cadevall (!)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i Maçanes, S. Llensa

A Can Mundet (Vidreres), X. Viñas (!)

Molt abundant a la zona costanera a les platges, marges i camins, així

com als penyassegats i clarianes de bosc. Pels solells arriba fins a Vidreres (Caulès), sempre en exposició sud. De ben segur que les baixes temperatures i la inversió tèrmica que s'enregistra a la plana selvatana limita l'expansió d'aquesta espècie, la qual creix en localitats molt més allunyades del mar que no pas les de la Selva (per exemple a la Garrotxa, X. Viñas, com. verb.). En flor principalment de març a juny (i també de novembre a febrer). Chenopodietalia (Cistion).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vidreres, Maçanet i Fogars de T.

DG 71, 72, 81, 82, 91, 92.

Med.

255. *Sinapis arvensis* L.

Camps de cereals a la plana, vores de camins... En flor per l'abril i maig. Secalietalia.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres i Sta. Coloma de F.

DG 72, 73, 82, 83.

Subcosm.

256. *Sinapis alba* L. subsp. *alba*

Camps de cereals de la plana on és més escassa que l'espècie anterior. En flor pel maig. Secalion.

Sta. Coloma de F., als sembrats de la plana.

DG 73.

Subcosm.

Eruca versicaria (L.) Cav. ha estat citada dels sembrats de Sta. Cristina d'Aro (O.de Bolòs, 1959) i és possible també, la seva presència a la comarca.

257. *Erucastrum nasturtiifolium* (Poiret) O.E.Schultz

Present en diversos indrets de la comarca, als marges de l'autopista, vores de carretera i indrets incults. En flor pel maig i juny. Chenopodietalia (Brachypodion phoenicoidis).

Caldes i Sils, a les rodalies del circuit i marges de l'autopista; Hostalric, prop del poble i cap a St.F.de Buixalleu.

DG 62, 72, 73.

Med., Submed. W.

258. *Hirschfeldia incana* (L.) Lagrèze-Fossat (*Sinapis incana* L.)

Blanes i Lloret, J. Cadevall (!)

Blanes i Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Molt abundant als indrets incults, llit de la Tordera i platges de tota la comarca. En flor pel maig i juny. Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Med.

259. *Cakile maritima* Scop. subsp. *aegyptiaca* (Willd.) Nyman

Només l'hem poguda recollir a la platja de Blanes, on és força escassa i a la de Vallpresona, a Tossa de M. En flor de març a maig (juny). Glauccio-Cakilion.

DG 71, 81, 92.

Eur.(Med.)

260. *Rapistrum rugosum* (L.) All. subsp. *rugosum*

Hostalric, S. Llena

Conreus de cereals de la plana. En flor per l'abril i maig. Secalion.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F. i Hostalric.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Plurireg.

261. *Rapahanus raphanistrum* subsp. *raphanistrum*

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Platges de Blanes, P. Montserrat

Conreus, arbredes i terrenys incults, especialment a la plana on pot ser molt abundant. En flor d'abril a maig. Secalietalia (Chenopodietalia).

Blanes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F. i Hostalric.

DG 62, 71, 72, 73, 82, 83.

Subcosm.

FAM. RESEDÀCIES

262. *Reseda alba* L. - Citada de Blanes pels Salvador (J. Cadevall), i també de la platja de Malgrat (Maresme) per P. Montserrat. Bé que no hem pogut retrobar la planta, no veiem cap raó perquè no es pugui fer a la zona.

263. *Reseda phyteuma* L.

Blanes (alguns exemplars com R. aragonensis Loscos et Pardo) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent a tota la zona als conreus, vores de camins i indrets incults. En flor d'abril a juny. Secalietalia, Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92.

Latemed.

Reseda lutea L. .- Ha estat citada de St.F.de Buixalleu per S. Llensa, a les parets i murs del poble.

FAM. DROSERÀCIES264. *Drosera rotundifolia* L.

Torrent de la Plana Basarda (Sta. Cristina d'Aro), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i E. Ballesteros, 1984a (!)

Capçalera del Ridaura, X. Viñas, 1982 (!)

Present al límit dels termes municipals de Tossa, Sta. Cristina i Llagostera (Selva, Baix Empordà i Gironès) als sòls pobres i humits permanentment tot l'any. A l'indret anomenat Pas dels Arrepentits, prop de Can Crispins (T.M. de Llagostera) es fa juntament amb Sphagnum subnitens; sobre l'ecologia i distribució més exacta de l'espècie podeu consultar la bibliografia dels autors esmentats. En flor pel juliol. Nanocyperion flavescens.

DG 92.

Circumbor.

FAM. CRASSULÀCIES265. *Crassula tillaea* Lester-Garland (Tillaea muscosa L.)

Lloret de M., F. Trèmols (J. Cadevall) (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1.984a (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, AM. Romo (!)

Prats d'annuals, humits a la primavera, on localment pot ser molt abundant i també als camins argilosos poc trepitjats. En flor per l'abril (maig). Helianthemion, Thero-Airion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 91, 92.

Holàrt:Med-Atl.

Crassula lycopodioides. Cultivada i subespontània a la zona de Tossa de M. (T. Casasayas i E. Ballesteros, com. verb.).

266. Umbilicus rupestris (Salisb.) Dandy (U. pendulinus DC.) subsp. rupestris

Font de Sta. Ceclina (Caldes) i prop de Can Noguera, X. Viñas (!)

Freqüent a tota la comarca a les parets i murs de cases i roques més o menys humides, des de la costa (Roca Palomera a Blanes i platja Canyelles a Lloret) a la Serralada pre-litoral. En flor pel juny. Asplenietea rupestris (Parietarietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M. fins al cim de Cadiretes, Vilobí, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Med.-Atl.

267. Sempervivum tectorum L.

Només l'hem vist en unes roques prop del Monestir de St. Pere Cercada.

DG 63.

Lateur.

268. Sedum telephium L. subsp. maximum (L.) Krockner (S. maximum (L.) Suter

Hostalric i cap a Montsoriu, S. Llensa (!)

Roques i replans a la Serralada pre-litoral i també en clarianes de bosc a les exposicions sud. En flor pel setembre.

Vilobí a la Crosa de St. Dalmai, Maçanet, prop de l'estació de l'Entroncament, Brunyola als vessants de Sta. Bàrbara, Sta. Coloma de F. a Castanyet, Cladells i al Castell de Farners, Riudarenes a St. Argimon i

St.F.de Buixalleu fins a Montsoriu.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 74.

Lateeur.

269. *Sedum cepaea* L.

La Selva, J. Cadevall

St.F.de Buixalleu, O.de Bolòs 1983a:68

Roques ombrejades de la Serralada pre-litoral on és escassa i localitzada. En flor pel juliol. Anomodonto-Polypodieta.

Sta. Coloma de F., cap a Can Albó (Castanyet).

DG 63, 73.

Eur.:Submed.-Atl.

270. *Sedum dasyphyllum* L. var. *dasyphyllum*

Hostalric, S. Llensa

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Murs i roques basàltiques, parets de cases... en general rara a la comarca ja que és una espècie amant de substrats calcaris. En flor pel juny.

Maçanet, Vidreres i Hostalric, a les parts i murs de les edificacions; Riudarenes cap a St. Argimon.

DG 62, 72, 73, 82.

Lateeur.

271. *Sedum rubens* L. (Crassula r. L.)

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Riudarenes, O.de Bolòs

Blanes, M. Llenas (P. Montserrat)

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Prats secs de la zona sud de la comarca, especialment sobre substrat volcànic; escassa però localment abundant. En flor per l'abril i maig. Thero-Brachypodion (Helianthemion guttati).

Maçanet, Vidreres, Riudarenes, Hostalric i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 72, 82.

Latemed.

272. *Sedum hirsutum* All. subsp. *hirsutum*

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Roques assolellades, tan a la Serralada litoral (Massís d'Ardenya), com la pre-litoral (Roques d'en Planes i Castell de Farners a Sta. Coloma

de F.), en general escassa i molt localitzada. En flor pel juny (maig).
(Anthirrinion asarinae).

DG 62, 72, 92.

Eur: Lateatl.

La cita de Sedum villosum L. a Tossa de M., per E. Vayreda (1890) deu correspondre a l'espècie anterior.

273. Sedum rupestre L. subsp. reflexum (L.) Hegi et Schmid (S. rupestre auct.) var. reflexum

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer
Maçanes, O. de Bolòs (!)

Freqüent a tota la comarca als marges i talussos, clarianes de bosc, rocams. En flor pel juny i juliol. Thero-Airion, Cistion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Submed.

La cita de Sedum anopetalum DC. (S. rupestre subsp. ochroleucum (Chaix)Hegi, per part de A. Xiberta deu correspondre a l'espècie anterior.

274. Sedum sediforme (Jacq.) Pau var. sediforme (S. altissimum Poiret)
Maçanet i Maçanes, O. de Bolòs (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Camins, marges i talussos assolellats, en general en indrets més secs que l'anterior espècie i més abundant. En flor pel juny i juliol. Brachypodiatalia phoenicoidis (Parietarietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,
91, 92.

Latemed.

275. Sedum acre L.

Molt abundant a les vores de les carreteres i autopista de tota la zona, on és en plena expansió i més rarament als teulats i marges assole-

llats. En flor pel juny (maig).

Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 83.

Lateeur.(-Med.)

276. *Sedum caespitosum* (Cav.)Dc. (*S. rubrum* (L.) Thell., *Crassula caespitosa* Cav.)

Maçanet, E. Vayreda (ex P. Bubani) (in J. Cadevall) i també S. Llença (!)
Sils, J. Cadevall (!)

Blanes, M. Llenas (J. Cadevall) (!)

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Vidreres, prop de la carretera de Tossa, X. Viñas (!)

Prats secs d'annuals, tant sobre substrat basàltic com granític, on pot ser molt abundant. En flor per l'abril (maig). Thero-Brachypodium, Helianthemion guttati.

Blanes a la platja de s'Abanell, Tossa de M., Vilobí a la Crosa de St. Dalmai, Sils, Maçanet, Vidreres, i Hostalric i Fogars de T. als marges de l'autopista.

DG 62, 71, 72, 73, 74, 82.

Latemed.

277. *Sedum andegavense* (DC.) Desv.

Relleixos de roques granítiques del Massís d'Ardenya, cap a Roca Alba i a la riera Gotarra, prop de la Torre, a les veïnes localitats d'El Baix Empordà i Gironès (vegeu X. Viñas, L. Vilar, 1985). En flor d'abril a maig. (Helianthemion guttati).

Aquest crespinell només es coneixia del Cap de Creus, d'on el recollí E. Vayreda (vegeu O.de Bolòs, i J. Vigo, 1984, pàg. 303). En una de les seves visites a la interessant zona de Roca Alba, en X. Viñas localitzà uns exemplars de *Sedum* semblants a *S. caespitosum*, però els caràcter dels quals s'assemblaven més a *S. andegavense*; consultant amb la T. Franquesa si l'havia retrobat de la zona del Cap Creus, ens ensenyà exemplars de la mateixa espècie que provisionalment havia determinat com *S. caespitosum*, per la qual cosa vam consultar la planta de l'herbari Vayreda, podent comprovar com els nostres exemplars eren, en efecte, *Sedum andegavense*.

DG 92.

Med.W-Atl.

278. *Sedum album* L. subsp. *album* var. *micranthum* (Bast.) DC.

Marges de la riera de Sta. Coloma, O. Bolòs (!)

Escàs a la Serralada pre-litoral, a les roques granítiques i marges assolellats. En flor pel juny.

Sta. Coloma de F., a les roques d'en Planes i Castell de Farners, i Maçanes al costat de la riera de St. Coloma.

DG 71, 72, 73, 81.

Med. W.

FAM. SAXIFRAGÀCIES

Chrysosplenium opositifolium L. .- Present a les comunitats fontinals del Montseny des d'on arriba, per les rieres, fins a Arbúcies, podria trobar-se també a la zona d'estudi (vegeu O.de Bolòs, 1983a:139).

279. *Saxifraga granulata* L. subsp. *granulata*

La suposem escassa i molt localitzada a tot el territori. N'hem vist exemplars a Maçanet prop de Can Puigferrer, a Sta. Coloma de F. a Can Massaneda i d'Osor, cap El Coll, en marges ombrívols i clarianes de bosc. També es coneix de les veïnes poblacions de Susqueda (S. Llensa, 1949) i Bescanó al Gironès (J. Girbal, 1984). En flor pel maig.

DG 64, 72, 73, 74.

Eur.(Lateatl.-Submed.)

Pittosporum tobira (Thunb.) Aiton fil. .- Plantada als jardins i per fer tanques; l'hem vista naturalitzada a la costa, a les rodalies de la platja Boadella i Sta. Cristina (Lloret de M.).

280. *Platanus x hybrida* Brot (*P. x hispanica* Mill. ex Münch, *P. occidentalis x orientalis*)

Plantat extensivament sobretot a la plana i subespontani al llarg dels cursos fluvials. *Populetalia albae*.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Plurireg. (Holàrt.)

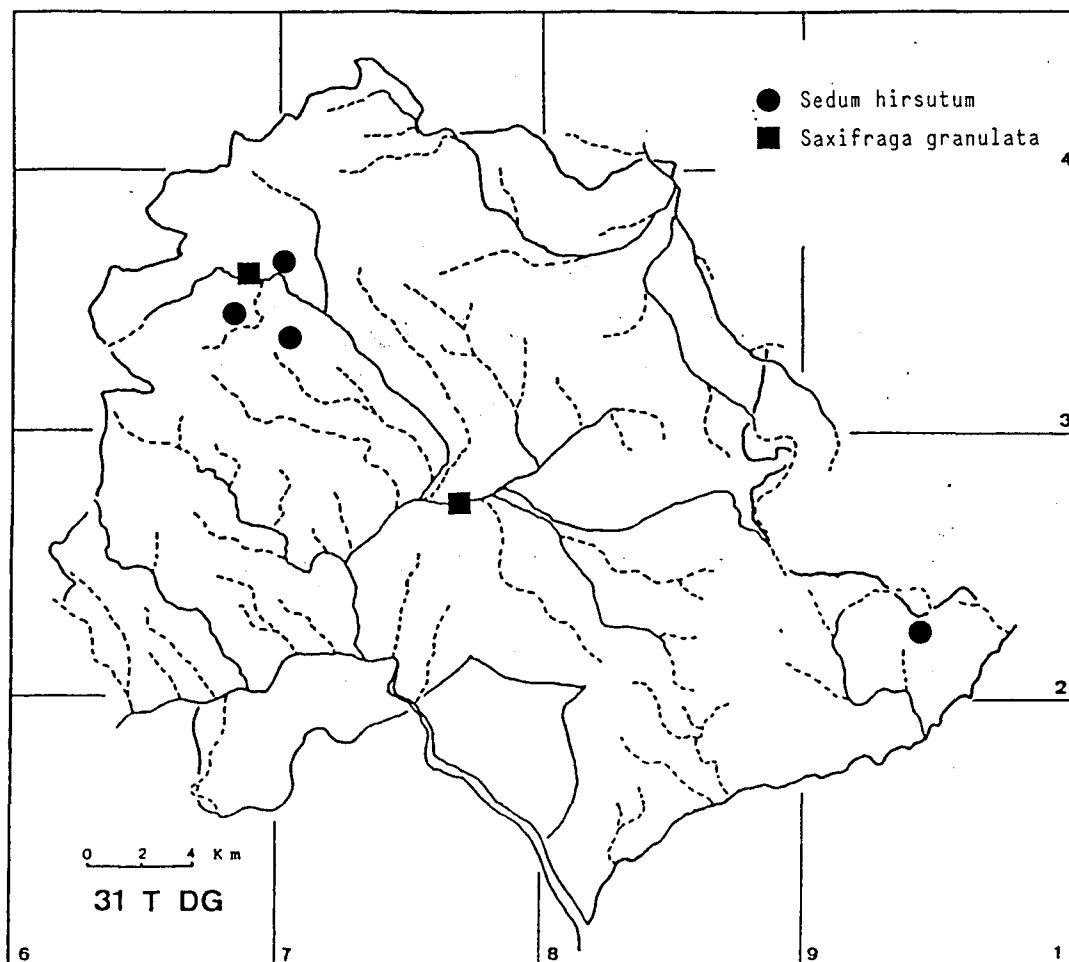

Fig. 9.

FAM. ROSÀCIES

281. *Filipendula vulgaris* Moench (*Spiraea filipendula* L., *F. hexapetala* Gilib)

Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i també O.de Bolòs, 1959 (!)

Present a la plana selvatana (fins cap a Llagostera, J. Girbal) a les clarianes i marges de bosc, sempre sobre substrat argilós o fondalades humides. En flor pel maig i juny. Cistion (Quercion ilicis).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils a Vallcanera i al bosc d'en Pedrer, Maçanet cap a la Font de les Closes i St. Martí Sapresa prop del poble.

DG 72, 73, 74, 82, 83.

Lateeur.

Filipendula ulmaria (L.) ha estat citada per S. Llensa de Maçanes i St.F.de Buixalleu, tal vegada confosa amb l'espècie anterior. És possible, però, la seva presència a la zona, ja que n'hem vist un exemplar de La Cellera recollit per J. Codina al rec del Molí (170 m).

282. *Rubus caesius* L.

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Clarianes del bosc de ribera, marges de camps i camins, estacions... sempre en indrets humits, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor pel maig i juny. Populeta (Chenopodietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Lateeur.

Els híbrids de *R. caesius* amb les altres espècies del subgènere *Rubus* s'han anomenat *R. corylifolius* Sm. N'existeixen citacions de Montsoriu fetes per E. Vayreda, 1902.

283. *Rubus ulmifolius* Schott

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteos, 1981 (!)

Molt abundant a tota la comarca, a les clarianes de bosc, marges de camp i espais oberts un xic humits, tot constituint la bardissa. En flor de

juliol a setembre. Rubo-Coriariteum (Querco-Fagetea).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Holàrt.: submed.-Atl-(Med.)

La cita de Rubus discolor G. et G. per A. Xiberta deu correspondre a l'espècie anterior.

Les citacions de Rubus thirsoideus Wimmer de S. Llensa i R. collinus DC. per A. Xiberta i E. Vayreda (Tossa de M., 1890), poden referir-se a l'espècie següent.

284. **Rubus canescens** DC. (R. tomentosus Borkh. in Roemer)

Maçanet, O.de Bolòs (!)

Clarianes de bosc i bardisses a la Serralada pre-litoral (especialment als boscos de castanyers) on sol ser molt abundant, i fondalades humides de la litoral. Els exemplars semblen correspondre a la subsp. canescens. En flor de maig a juliol. Pruno-Rubion ulmifolii (Querco-Fagetea).

Maçanet, Vidreres, Lloret i Tossa de M. i Fogars de T., a les fondalades i clarianes de bosc de ribera; Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu i Breda.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 82, 92.

Eur.:Submed.-(Med.)

285. **Rubus gr. glandulosi** P.J. Müller

Present a les clarianes de bosc de la Serralada Prelitoral, al domini de l'alzinar muntanyenc (especialment als boscos de castanyers on pot ser localment abundant). Els exemplars semblen presentar els caràcters de R. serpens Weihe in Lej. et Court. (vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984:353-4). En flor pel juliol i agost (juny). Pruno-Rubion ulmifolii (Querco-Fagetea).

St. Martí Sapresa des del vessant de Sta. Bàrbara a l'Espinau, Sta. Coloma de F. a Castanyet i S.M. de Cladell.

DG 62, 63, 64, 73, 74.

Eur.

La cita de Rubus hirtus Waldst. et Kit. de l'Espinau per E. Vayreda, 1902, podria correspondre a l'espècie anterior.

286. *Rosa sempervirens* L.

Tossa de M., E. Vayreda, 1890 i E. Ballesteros, 1981 (!)

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Maçanet, Riudellots, Caldes i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Bosc i bardisses de tota la comarca, tant a l'alzinar com a la sureda, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor pel juny i juliol. Quercion ilicis, Rubo-Coriarietum.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Med.

287. *Rosa canina* L.

subsp. *stylosa* (Desv.) Masclans, R. stylosa Desv.)

N'hem recollit exemplars de Sils, Vidreres i Tossa de M. (bé que deu ser present em més punts de la comarca) en indrets un xic humits: clarianes de bosc de ribera, fondalades... Les plantes semblen correspondre a la var. monsignatica C. Vic.

DG 72, 82, 92.

Eur.

subsp. *canina*

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present a tota la zona especialment a la plana i a la Serralada pre-litoral, a les fondalades, arbredes i marges humits. Els exemplars semblen correspondre a la var. canina. En flor pel juny i juliol.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, St.F. de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 83.

Lateeur.

subsp. *dumetorum* (Thuill.) Kell. et Gams

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

A tota la comarca des de la costa a la Serralada pre-litoral a les clarianes del bosc de ribera i indrets humits. En flor de maig a juny (juliol).

Blanes a les vores de la Tordera i cap El Vilar, Tossa de M. a la

riera, Riudellots, Vilobi, Caldes, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F. de Buixalleu i Hostalric.

DG 62, 71, 72, 73, 82, 83, 92.

Submed.

La cita de Rosa arvensis Huds. com a roser comú a la Selva per A. Xiberta deu referir-se a alguna de les subespècies de R. canina. R. arvensis es present als boscos del Montseny, Guilleries i Montnegre, per la qual cosa és possible que es faci al límit de la zona però no pas a terra baixa.

290. Rosa pouzinii Tratt.

La suposen rara i escassa a la zona d'estudi; disposem d'un exemplar immadur procedent de St. Maurici (Caldes) que hi podria correspondre.

(DG 82, 83).

Latemed.N (Submed.)

291. Rosa agrestis Savi

Clarianes de bosc i marges, principalment a la zona costanera, on sol ser escassa. En flor pel maig i juny. Rubo-Coriarietum (Quercion ilicis).

Blanes cap a St. Joan, Lloret de M. a la urbanització de la cala Calafats i prop del Tunel de Montoriol, i Vidreres prop de Can Llobet.

DG 81, 82, 91, 92.

Latesubmed.- (Med.)

292. Rosa micrantha Borrer ex Sm. in Sowerby

St.F.de Buixalleu i Maçanes, S. Llensa (!)

Present a tota la comarca a les bardisses i clarianes de bosc on pot ser localment abundant. Els nostres exemplars han estat recollits sobre substrats argilosos i basàltics i semblen correspondre a la var. micrantha. En flor pel maig i juny. Rubo-Coriarietum, Quercion ilicis.

Blanes, cap a Can Rabassa, Riudellots a la Font d'en Vilà, Vilobí a Sta. Margarita, Caldes a St. Maurici i Sta. Ceclina, Maçanet, Sta. Coloma de F., Maçanes i St.F. de Buixalleu.

DG 61, 71, 72, 73, 82, 83.

Eur.

Rosa rubiginosa L. semblant a l'anterior però amb els sèpals erectes o patents ha estat indicada de per S. Llensa a Maçanes i St.F.de Buixalleu, així com de les Guilleries; és possible, doncs, la seva presència a la

zona.

Rosa moschata Herrm. i R. gallica L. són cultivades i hom les pot trobar subespontànies als marges i vores de camins a les rodalies de masies abandonades (Fogars de T., S. Llensa); hem pogut observar, però, que fora de la "protecció humana" els individus acaben desapareixent.

293. *Agrimonia eupatoria* L. subsp. *eupatoria*

Blanes i Caldes a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Clarïanes de bosc, marges i pastures un xic humides des de la costa a la Serralada pre-litoral, generalment sobre sediments. En flor principalment de maig a juny (també als mesos tardorals). Brachypodium phoenicoidis (Querco-Fagetea).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateur.

294. *Sanguisorba minor* Scop.

subsp. *verrucosa* (Ehrenb. ex Dcne.) Holmboe (*S.verrucosa* (Ehrenb.)

A. Braun, *Poterium magnolii* Spach)

Tossa de M. a la carretera de St. Feliu de G., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Platges de Blanes, P. Montserrat

Present a la zona marítima on és escassa i localitzada als marges assolellats i prats secs, de la zona de Tossa. En flor pel maig (abril). Thero-Brachypodium.

DG (71, 81) 91, 92.

Med.

subsp. *muricata* (Gremli) Briq. (*Poterium muricatum* Spach)

Blanes, Caldes, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes i Hostalric, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanet i Breda, S. Llensa (!)

Abundant a tota la comarca des de la costa a la Serralada pre-litoral, als prats secs, marges de camps i camins i carreteres. En flor de maig a juny. Brachypodietalia phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Holàrt.: Med.-Submed.

La cita de Poterium dictyocarpon (la subsp. minor) com a comuna a la comarca per A. Xiberta deu correspondre a la subsp. muricata. Disposem d'exemplars recollits a la Serralada pre-litoral, al domini de l'alzinar muntanyenc, que podrien correspondre a la subsp. minor, present a les Guillerries i Montseny. D'altra banda alguns exemplars de la subsp. muricata amb fruit de cares poc rugoses podrien pertànyer a la subsp. cerebralis Böcher et Larsen (es diferencia de les altres subespècies per el nombre superior de cromosomes: vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984, pàg. 373).

296. Geum urbanum L.

Maçanet i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Freqüent als boscos de ribera i fondalades humides de tota la comarca. En flor de maig a juny. Querco-Fagetea.

Blanes, Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 82, 83, 92.

Eur.

297. Potentilla erecta (L.) Rauschel (P. tormentilla Neck)

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Vidreres i Sta. Coloma de F. (i també a Sta. Cristina d'Aro), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, Martorell i Fogars de T., S. Llensa (!)

Maçanes, O.de Bolòs (!)

Caldes, W. Zeller, 1959 (!)

Brolles, fondalades i prats humits d'annuals, a la plana i a la Serralada pre-litoral; a la litoral és més escassa i només es coneix de la capçalera del Ridaura i vessant nord del Massís d'Ardenya. En flor pel maig i juny. (juliol). Nanocyperion flavescens, Molinio-Arrhenatherion (Cistion).

Tossa de M., Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 72, 73, 74, 82, 92.

Eur.

298. *Potentilla sterilis* (L.) Garcke (*P. fragariastrum* Ehrh.)
Sta. Coloma de F., Maçanes i Anglès a l'herbari del Dr. P. Font (!)
Riera de Sta. Coloma, prop de l'Entroncament, O.de Bolòs
Tossa de M., E. Ballesteros (en premsa)

Bosc de ribera i fondalades humides, on localment pot ser abundant.
En flor pel març i abril. Alno-Padion (Querco-Fagetea).

Vilobí, al llarg del riu Onyar des d'on arriba fins a Fornells (J. Girbal); Vidreres, escassa a les rieres i St. Martí Sapresa al vessant de Sta. Bàrbara.

DG 72, 73, 74, 82, 83.

Eur.

299. *Potentilla argentea* L.
Martorell, P. Font i A. Bolòs (BC) (!)
Fogars de T., S. Llensa

La suposem rara i escassa als prats secs i marges de bosc, principalment a la Serralada pre-litoral; només l'hem vista de la veïna població d'Osor. En flor pel maig.

DG 61, 64, 72.

Eur.

300. *Potentilla reptans* L.

Marges de camp i camins un xic humits, vores de basses i recs de tota la comarca, així com en prats de l'antic estany de Sils. En flor de maig a juliol (i també fins al setembre). Molinio-Arrhenatherion, Secalietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Holart.

301. *Potentilla hirta* L.

A l'estació de l'Entroncament, J. Cadevall
Maçanet, Vidreres i Fogars de T., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i també S. Llensa (!)

Rara i escassa als marges de bosc, brolles i herbeis secs. L'hem vista a Riudellots, prop del Polígon i a Sils cap el bosc d'en Pedrer. En flor

pel maig (juny).

DG 61, 71, 72, 83.

Med. NW.

302. *Potentilla recta* L.

Blanes i també a Maçanes (com *P. inclinata*), a l'herbari del Dr. Font (!)

Maçanet, J. Cadevall i també S.Llensa

Martorell, O.de Bolòs

Caldes, X. Viñas (!)

Fondalades i herbeis un xic humits a la part sud de la comarca, en general escassa i localitzada; només l'hem recollida a Sils a l'antic estany, en un marge humit cap a Maçanet. En flor pel maig i juny. (*Brachypodium phoenicoidis*).

DG 71, 72, 82.

Holàrt.

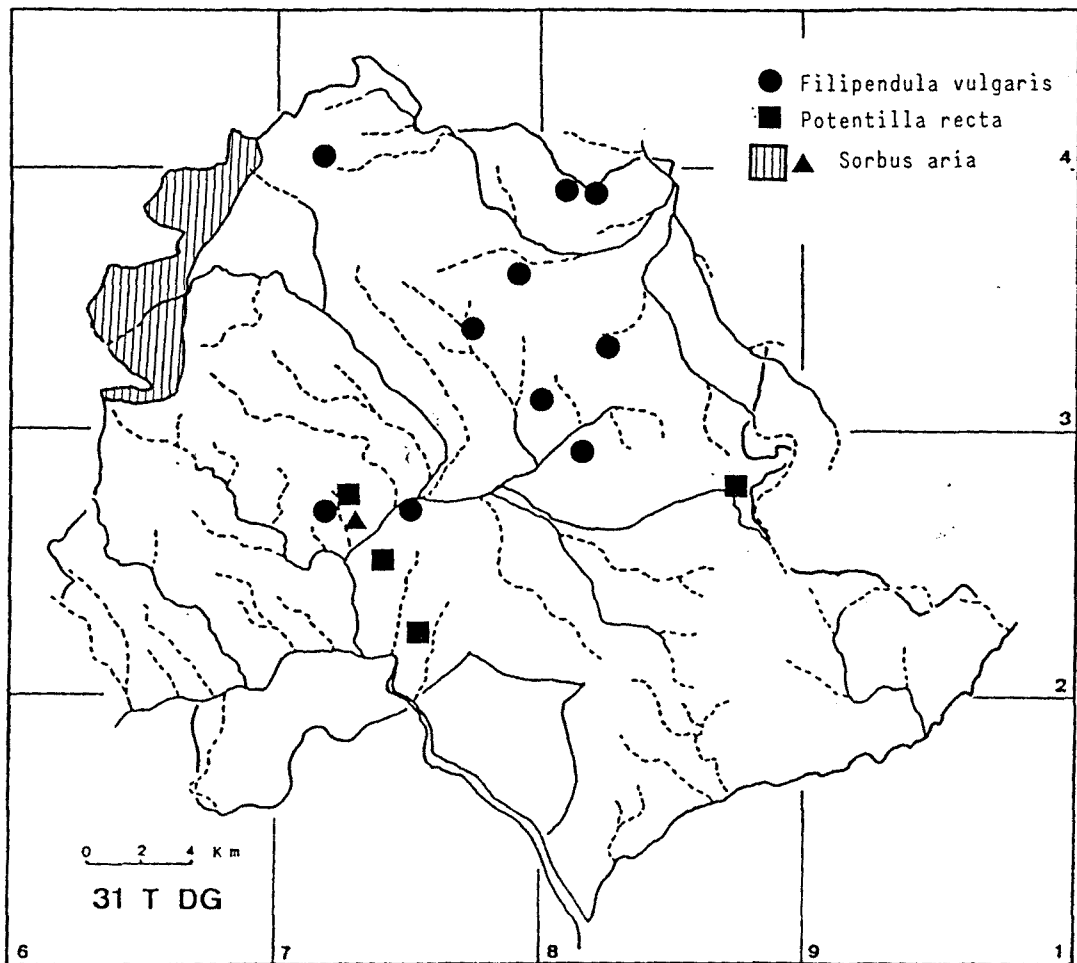

Fig. 10.

Potentilla inclinata Vill. fou citada de Maçanes per S. Llensa. A l'herbari del Dr. P. Font hem vist la planta procedent del Mas Gelabert, que correspon, al nostre parer, a P. recta.

303. Potentilla neumanniana Rchb. (P. verna L. p.p. et auct., P. tabernaemontani Asch.) var. hirsuta (DC.) O. Bolòs et J. Vigo
Sils i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)
Maçanes, S. Llensa (!)

Prats secs, marges de camins i carreteres i clarianes de bosc, especialmet a la plana sobre substrat sedimentari i basàltic, on sol ser força abundant. En flor de març a abril. Thero-Brachypodion (Brachypodion phoenicoidis).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 72, 73, 74, 82,83.

Latesubmed.-(Med.N.)

304. Fragaria vesca L.

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Freqüent a les fondalades i clarianes de bosc caducifoli de tota la comarca. En flor d'abril a maig. Querco-Fagetea.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Lateur.

305. Aphanes arvensis L. (Alchemilla a. (L.) Scop.)

Sta. Coloma de F., E. Vayreda (BC) (!)

Vidreres, J. Cadevall (!)

Sils, Blanes, Maçanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font (!) i també a Sta. Coloma de F., 1961.

Fogars de T., S. Llensa

Platja de Blanes, P. Montserrat

St.F.de Buixalleu, AM. Romo, 1984 (!)

Camps de cereals i d'avellaners i prats d'annuals de tota la comarca. En flor de maig (abril) a juny. Scleranthion annui (Secalietalia), Thero-Airion (Helianthemion guttati).

A més de les localitats citades podem afegir: Vilobí, Caldes, Vidreres, Brunyola, Riudarenes.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 82, 83.

Lateur.

306. *Aphanes microcarpa* (Boiss. et Reut.) Rothm. (Alchemilla m. Boiss. et Reut.)

La suposem rara i escassa als conreus de la plana. Es coneix de Sta. Coloma de F. i Martorell, P. Font, 1954 i de les veïnes localitats de Sta. Cristina d'Aro (cap a Can Mingo a l'herbari de P. Font, i O.de Bolòs, 1959) i de Cassà de la Selva (J. Girbal).

DG 73, 83, 92.

Holàrt.: Med.-Eur.

307. *Pyrus malus* L. (Malus communis Lamk.)

Caldes, Maçanet, Vidreres i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font (!)

subsp. malus (Malus sylvestris Mill.)

Martorell, P. Font (J. Amaral, 1968)

L'Esparra, S. Llensa (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Bardisses i fondalades a la zona sud de la comarca. En flor per l'abril. (Querco-Fagetea).

Maçanet, Vidreres, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 82.

Eur.

subsp. mitis (Wallr.) O. Bolòs et J. Vigo (Malus domestica Borkh.

Prop de l'Entroncament, O.de Bolòs (!)

Se'n poden veure restes d'antics cultius als marges de camp i de bosc als mateixos indrets que l'anterior.

308. *Pyrus communis* L. subsp. pyraster (L.) Asch. et Graebn. (P. pyraster (L.) Borkh.

Caldes, Vidreres i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present als boscos de la plana i a les Serralades, als obacs i clarianes, bardisses, vora dels rierols i rieres... En flor per l'abril. Rubo-Coriarietum, Quercion ilicis. (La subsp. communis es cultivada i se'n poden veure exemplars en camps i marges de bosc).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Eur.

309. *Sorbus domestica* L.

Cap a Sta. Cristina (Lloret de M.), a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Freqüent a tots els boscos de la comarca a les fondalades i obacs. Sovint hom el veu en forma arbustiva o de petit arbre ja que els propietaris els tallen per la manca d'interés forestal. En flor per l'abril i maig. Quercion ilicis.

Blanes al barranc de la platja Treumal, Lloret de M. a Sta. Cristina i cap a Montoriol, Tossa de M. als torrents de les cales i fins al cim de Cadiretes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 73, 81, 82, 83, 91,92.

Latesubmed.-(Med.N.)

S. Llensa cita també (1945:189) exemplars arbustius de Sorbus aucuparia L. , a Maçanet, Riudarenes, Fogars de T. i St.F.de Buixalleu.

310. *Sorbus aria* (L.) Crantz.

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Fogars de T. i Maçanes, S. Llensa i O.de Bolòs

Present a la Serralada pre-litoral, a les rouredes i a l'alzinar muntanyenc, per damunt de 500 (400) m. Els exemplars corresponen a la subsp. aria. Quercion pubescenti-petraeae, Quercetum mediterraneo-montanum.

St. Martí Sapresa, al vessant de Sta. Bàrbara i Coll de Roscall; Sta. Coloma de F., cap a Castanyet i l'Espinau, Maçanes i St.F. de Buixalleu.

DG (61) 62, 63, 64, 73, 74.

Lateeur.

311. *Sorbus torminalis* (L.) Crantz

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

St. Grau (Tossa de M.), Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Sils, O. Bolòs (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Present als boscos de les Serralades, a les fondalades i obacs, on en general no es molt abundós; més rar a la plana selvatana. En flor pel maig.

Quercion ilicis, Sorbo-Quercetum canariensis, Carici-Quercetum canariensis.

Lloret de M. obacs de Montoriol, Tossa de M. al Massís d'Ardenya, Vilobí, a la urbanització can Tarrés, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 72, 73, 74, 82, 92.

Latesubmed.

L'híbrid (S. torminalis x S. aria) x S. torminalis (=S. x latifolia (Lamk.) Pers ?) ha estat assenyalat de Maçanes per S. Llensa (vegeu l'explicació que en fa a la pàg. 190). En la figura reproduïm les fulles dels dos progenitors típics i de l'exemplar híbrid que vam veure a l'herbari del Dr. P. Font; com es pot apreciar l'exemplar té més retirada a S. torminalis que no pas a S. aria, d'aquí la nomenclatura proposada per S. Llensa (LÀM. 2)

312. *Pyracantha coccinea* M. Roemer

Plantat al llarg dels marges de l'autopista i subespontani a la zona de Vilobí i Riudellots, als boscos de la rodalia de l'Aeroport; també l'hem vist cap a Tossa de M., a la cala de Salionç. En flor pel maig.

DG 83, 92.

Holàrt.: Submed.-Med.

313. *Mespilus germanica* L.

Vidreres, X. Viñas (!)

N'hem vist exemplars en flor i fruit cap a Sta. Ceclina (Caldes) i Caulès (Vidreres), a les fondalades de l'alzinar, on era molt localitzat (plantat ?). També a Vilobí prop de poble als marges de camp. En flor pel maig.

DG 73, 82.

Submed.E (natur.)

314. *Crataegus monogyna* Jacqu. subsp. *monogyna* var. *brevispina* (G. Kunze) Dippel

St. Grau (Tossa de M.), a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i E. Balles-teros, 1981 (!)

Bardisses, clarianes i vorades de boscos caducifolis de tota la comarca, sense ser en general molt freqüent. En flor per l'abril i maig.
Querco-Fagetea.

Lloret de M. a les fondalades de Montoriol, Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., St.F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

315. *Prunus avium* (L.) L. var. *silvestris* (Kirschl.) Dierb.

St. Grau (Tossa de M.) i Vidreres a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i E. Ballesteros, 1981 (!)

Maçanet i Maçanes, S. Llena (!)

Present als boscos de les Serralades, principalment als obacs i torrenteres, però nul a la plana selvatana. En flor per l'abril (març). Querco-Fagetea.

Tossa de M. des del torrents de les platges al cim de Cadiretes, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

316. *Prunus spinosa* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (i també a Maçanes, 1961) (!)

Bardisses, vorades i clarianes de bosc de tota la comarca, especialment a la plana i al llarg dels cursos fluvials a la costa. En flor pel març (febrer, abril). Rubo-Coriarietum (Quercion ilicis, Populetalia albae).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

Prunus domestica L. subsp. domestica .- En fondalades i vores de rieres de Maçanet i Brunyola hem vist peus aïllats, en general poc vigorosos, segurament plantats antigament.

FAM. MIMOSÀCIES

Acacia dealbata Lk. .- Plantada als jardins de tota la comarca i vores de cases, des d'on pot estendre's als marges veïns i ser localment abundant principalment a la costa: Lloret de M. entre Sta. Cristina i la platja de la Boadella i cala Canyelles, Tossa de M. a la carretera cap a St. Feliu de Guíxols...

FAM. PAPILIONÀCIES (FABÀCIES)

Cassia italica (Mill.) Lamk ex Andrews. (C. obovata Colladon) .- Objecte de cultiu medicinal en temps passats (fou citada de la costa per A. Xiberta) però inexistent avui dia a la zona; la planta la introduïren per primer cop al Principat uns frares d'Hostalric (vegeu comentari de S. Llensa pàg. 196).

Gleditsia triacanthos L. .- Cultivada als jardins i per fer tanques i subespontania en diversos indrets de la comarca: Tossa de M. a les rodalies del poble, Sils en un marge de l'antic estany, Sta. Coloma de F. prop de Can Xifra, Riudarenes vores de camp prop del poble i Caldes a la carretera de Cassà.

317. Ceratonia siliqua L.

Maçanes i Fogars de T. (cap a Tordera), S. Llensa

Escassa a la zona costanera segurament com a resta d'antics cultius. En general els exemplars són molt debilitats i, a l'igual que els que hem pogut observar al Massís del Montgrí, van ser molt afectats pel fred del gener de 1985. Els arbres que cità de Maçanes S. Llensa, d'uns 40 anys (vegeu pàg. 196) degueren morir arran del fred de 1956. (Cistion).

Lloret de M. des de St. Pere del Bosc a Sta. Cristina i Tossa de M. des del límit amb Lloret fins a la cala Vallpresona així com la zona baixa de la muntanya de St. Grau (< 150 m).

DG 81, 91, 92.

Med. S.

318. Ulex parviflorus Pourr. subsp. parviflorus

St. Martí Sapresa, J. Codina (com U. provincialis Lois.) (!)

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Brolles i clarianes de bosc des de la costa a la Serralada pre-litoral, on pot arribar fins a 400 m als solells. En flor principalment de febrer a abril. Cistion (Quercion ilicis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Med.W. (Ibero-occit.)

319. *Calicotome spinosa* (L.) Lk. subsp. *spinosa*

Hostalric, S. Llensa (!)

Brolles i clarianes de bosc de tota la comarca on sol ser força abundant sobretot a les Serralades. En flor de maig a juny. Cistion, Quercion ilicis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Med. NW. (S.)

320. *Sarothamnus scoparius* (L.) Wimmer ex Koch (*Cytisus s.* (L.) Lk., *Genista s.* (L.) Lamk., *S. vulgaris* Wimm.) subsp. *scoparius*

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llensa (!)

Brolles i clarianes de bosc a la plana i a la Serralada pre-litoral i fondalades humides de la litoral, on localment pot ser molt abundant. En flor pel maig (juny). Cistion, Quercion ilicis (Prunello-Sarothamnetum scoparii).

Blanes cap a Can Rabassa, Lloret de M. a St. Pere del Bosc i obacs de Montoriol, Tossa de M. cap a Cadiretes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateatl.-(Eur.)

321. *Sarothamnus arboreus* (Desf.) Webb subsp. *catalaunicus* (Webb) C. Vic. (*S. catalaunicus* Webb, *S. malacitanus* (Boiss.) Boiss. subsp. *catalaunicus* (Webb) Heyw., *Cytisus arboreus* (Desf.) DC. subsp. *catalaunicus* (Webb) Maire), *Cytisus malacitanus* Boiss subsp. *catalaunicus* (Webb) Heywood)

Maçanet, E. Vayreda, 1902 (!)

Maçanes i St.F. de Buixalleu, S. Llensa (!)

Freqüent a les brolles i suredes de la Serralada litoral, però rara a la plana i a la pre-litoral. En flor pel març i abril (maig). Cisto-Sarothamnetum catalaunici, (Cistion).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Caldes, Maçanet, Vidreres i Fogars de T.

Escassa a Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, i St.F.de Buixalleu.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 91, 92. Endèm. cat. (Med.W.)

322. *Genista hispanica* L. subsp. *hispanica*

Vidreteres, J. Cadevall (!)

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

A l'Entroncament, Maçanes i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Fogars de T., P. Montserrat (!)

Freqüent a la plana selvatana i punts de les Serralades en marges de bosc i brolles de bruc d'escombres. En flor pel maig (juny). Cistion.

Tossa de M. al cim de Cadiretes, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreteres, St. Martí Sapresa, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 83, 92. Latesubmed.W.

323. *Genista scorpius* (L.) DC. in Lamk. et DC. subsp. *scorpius*

Escassa al nord de la comarca, entre Riudellots i Vilobí, en esguard de substrat argilós, a les clarianes de boscs mixtos d'alzines i roures. En flor d'abril a maig. Cistion (Aphyllanthion).

DG 83. Ibero-occit. (Latemed.W.)

324. *Genista tinctoria* L.

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Riudellots a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Brolles i clarianes de bosc en indrets planers i marges assolellats, sobretot a la plana. En flor pel maig i juny. Cistion.

Riudellots prop de l'Aeroport, Vilobí a Salitja i prop de Can Tarré, Caldes, Sils, Vidreteres i Breda prop del poble.

DG 62, 72, 73, 82, 83. Eur.

325. *Genista pilosa* L.

Maçanes, Martorell i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Fogars de T., P. Montserrat (!)

Maçanet, O.de Bolòs (!)

Brolles i clarianes de bosc de la Serralada pre-litoral, tant a l'al-

zinar com a la sureda i des de la zona de Maçanet fins a les Guillerries i el Montseny. En flor pel maig i juny. Cistion (Quercion ilicis, Calluno-Genistion).

Maçanet, escassa a les rodalies de l'Entroncament; St. Martí Sapresa, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74.

Lateatl.- (Eur.C.)

326. Genista linifolia L. (Teline linifolia (L.) Webb et Berth., Cytisus linifolius (L.) Lamk.) subsp. linifolia

Blanes, J. Pujol (in J. Cadevall) i també P.Montserrat (!)

Bosc de Lloret i de Tossa, J. Cadevall (!)

Tossa de M. (i també a Romanyà de la S.) a l'herbari del Dr. P. Font, E. Vayreda, 1890 i també E. Ballesteros, 1984a (!)

Entre Sta. Ceclina i Llagostera (prop de Can Ruyra), X. Viñas

Freqüent i localment abundant a la zona marítima a les brolles i suredes des de la zona d'El Vilar (Blanes) i St. Pere del Bosc (Lloret de M.) a la cala Vallpresona (Tossa de M.). En flor pel maig (abril, juny). Cisto-Sarothamnetum catalaunici.

DG 81, 91, 92.

Med. SW (NW)

Genista purgans L. havia estat citada de Maçanet per E. Vayreda (in J. Cadevall) per error (vegeu P. Font, 1947). També deu ser una confusió amb alguna altra de les espècies del gènere la citació de G. hirsuta Vahl per part d'A. Xiberta.

327. Genista triflora (L'Hérit.) Rouy (Cytisus triflorus L'Hérit.)

Maçanes i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Breda, G. Lapraz, (!)

Tossa de M., W. Zeller, 1959 (!)

Brolles i clarianes de bosc de tota la comarca; a la costa es fa en fondalades i torrenteres humides. En flor pel març i abril (maig). Quercion ilicis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

328. *Genista monspessulana* (L.) O. Bolòs et J. Vigo (Teline m. (L.)
C. Koch, Cytisus monspessulanus L., Genista candicans L.)
Tossa de M. i a l'Entroncament, E. Vayreda, 1890,(i també J. Cadevall) (!)
Vidreres, W. Zeller, 1959 (!)

Brolles i suredes sobretot a la Serralada litoral, on localment pot
ser molt abundant. En flor per l'abril i maig. Cisto-Sarothamnetum catalau-
nici (Quercion ilicis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Maçanet, Vidreres, Riudarenes,
Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 91, 92.

Med.

329. *Chamaespartium sagittale* (L.) P. Gibbs (Genista sagittalis L.
Cytisus s. (L.) Koch, Genistella s. (L.) Gams in Hegi) subsp.
sagittale

Sils i Vidreres, P. Font i Quer, 1961 (!)

Escassa a la plana a les brolles de bruc d'escombres: només l'hem
recollida a Sils prop del poble i a Vilobí en un bosc entre Can Sis i el
torrent de Gabastre. En flor pel maig. Lavandulo-Ericetum scopariae.

DG 72, 73.

Latesubmed.-(Atl.)

330. *Chamaecytisus supinus* (L.) Lk. (Cytisus supinus L.), subsp.
supinus, var. gallicus (Kerm.) C. Vic. (Cytisus gallicus Kern.)

Zona volcànica, A. Xiberta

Sils, W. Zeller, 1959 (!)

Escassa a les brolles de bruc d'escombres de la plana. En flor de maig
a juny. Lavandulo-Ericetum scopariae.

Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet i Vidreres.

DG 72, 73, 82, 83.

Lateeur.W.

331. *Cytisus sessilifolius* L.

Maçanes i Fogars de T., S. Llensa

Tossa de M. a St.Grau, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

(Prop de Can Banyà, a Sta. Cristina d'Aro, E. Ballesteros, en premsa) (!)

La suposem escassa i localitzada a la comarca: hem vist exemplars
d'herbari també de La Cellera (J. Codina), BC.

332. *Spartium junceum* L.

Lloret de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Brolles i marges de bosc, camps abandonats... de tota la comarca.
Cistion, Brachypodion phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes,
 Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.
 de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Med. N(S)

333. *Argyrolobium zanonii* (Turra) P.W. Ball (*Cytisus argenteus* L., A. argenteum Wk., non Eckl. et Zeyh.)

Plana de la Selva (A. Xiberta) (!)

Martorell i St.F.de Buixalleu, S. Llena

Entre Tossa de M. i St.Feliu de G., W. Zeller, 1959

Prats secs i clarianes de bosc de la plana on en general és força
 escassa. (Veiem possible la seva presència a més indrets de la comarca dels
 que assenyalem aquí). En flor de maig a juny. Thero-Brachypodion, Lavandulo-
Ericetum scopariae.

Riudellots, Vilobí i Caldes.

DG (62, 72) 73, 83.

Med.

334. *Robinia pseudoacacia* L.

Molt abundosa a les vores dels cursos fluvials, i fondalades de tota
 la comarca. En flor pel maig. Populeta albae (Querco-Fagetea).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes,
 Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.
 de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Amer. N.

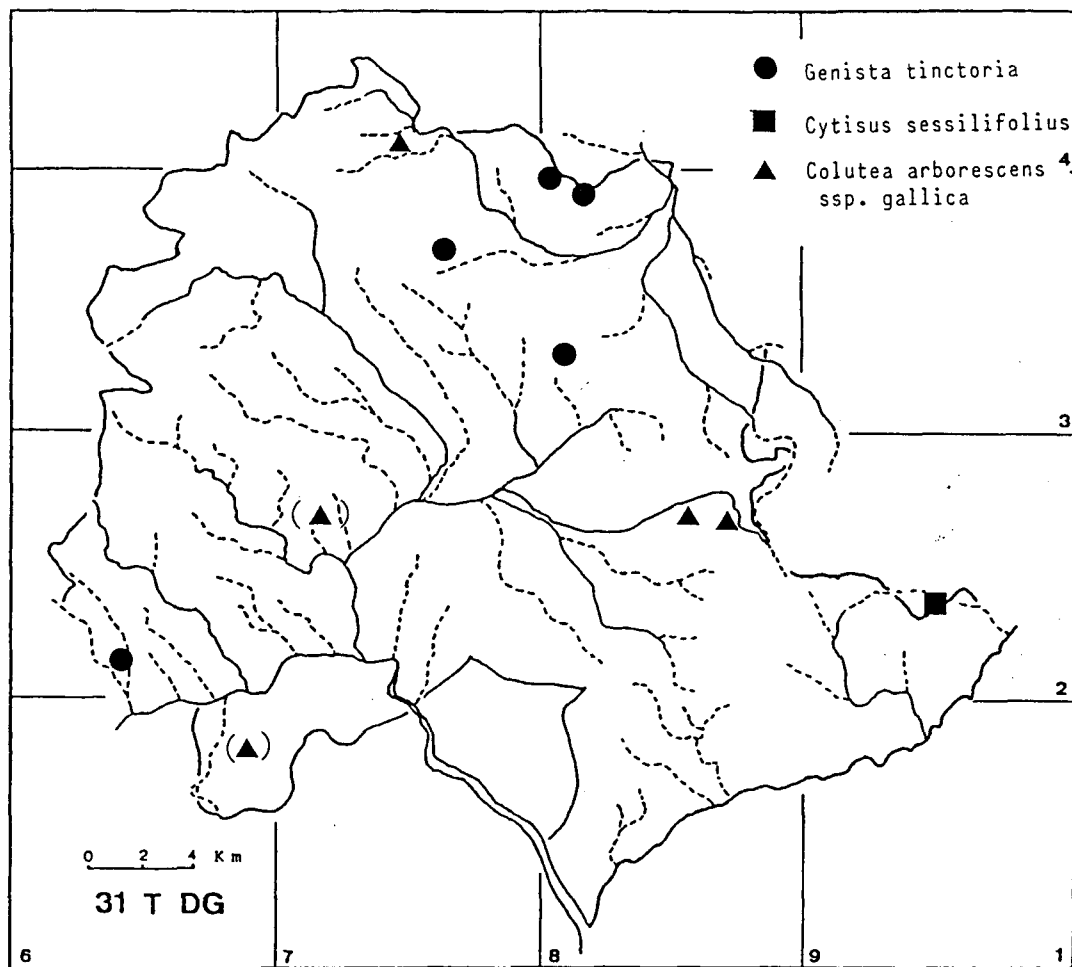
335. *Colutea arborescens* L. subsp. *gallica* Browicz

Maçanes i Fogars de T., S. Llena

Vidreres, X. Viñas (!)

Brolles i clarianes de bosc, sobretot al domini de l'alzinar, on en
 general és escassa. Només l'hem vista a Vidreres, a Caldes (prop de Sta.

Ceclina) i a Brunyola als alzinar sobre substrat argilós prop del poble. En flor pel maig. Sembla ser que a la Selva els exemplars correspondrien a la f. brevialata (Lange) Browicz bé que les plantes ultrapassen sempre els dos metres d'alçada. Quercion ilicis.

DG (61, 72) 73, 82.

Latesubmed.

336. Lupinus angustifolius L. subsp. angustifolius

Sils, Hostalric, Salvador (J. Cadevall) (!)

Hostalric, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T., S. Llensa (!)

Platja de Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals sobre sòl sorrenc principalment a la Serralada litoral.

En flor pel maig (abril). Helianthemion guttati.

Blanes, Lloret de M., Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F. a Castanyet, Breda, Hostalric.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82.

Med.

La subsp. reticulatus (Desv.) P. Cout. figura també en el catàleg d'A. Xiberta, on és indicada al litoral; probablement es tracti d'un error (vegeu O. Bolòs i J. Vigo, 1984:468).

Lupinus albus L. fou cultivada a la comarca, segons consta en els treballs de A. Xiberta i S. Llensa, però no n'hem retrobat cap exemplar.

337. Astragalus monspessulanus L. subsp. monspessulanus var. chlorocyaneus (Boiss. et Reut.) Costa

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

Escassa a la costa i zona nord de la comarca, als prats secs, pinedes i marges de bosc. En flor pel maig i juny. (Aphyllanthion, Thero-Brachypodion).

Lloret de M. en un penyassegat de la platja de la Boadella i prop de la urbanització Lloret Blau; Tossa de M., a la carretera de Lloret; Riudellots prop del Polígon i rodalies de l'aeroport.

DG 81, 83, 91, 92.

Holàrt.

Astragalus sesameus L. coneguda del Gironès i del Maresme podria trobar-se també a la comarca.

338. *Astragalus glycyphyllos* L.

Maçanet, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Fogars de T., S. Llensa
Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Clarianes de bosc especialment a les fondalades i indrets humits al domini de l'alzinar on en general és escassa. En flor pel maig i juny. (Quercion ilicis).

Tossa de M. al cim de Cadiretes, Vidreres prop de Can Llobet i de la urbanització Lloret Blau, Breda a Montsoriu i Sta. Coloma de F. a St. Miquel de Cladell.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 92.

Eur.

Astragalus hamosus L.

Maçanet, herb. Vayreda (!)

Planta que també figura en el catàleg d'A. Xiberta, bé que nosaltres no l'hem trobada a la zona.

DG 72.

Med.

339. *Astragalus stella* Gouan

Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

La suposem rara i escassa a la comarca: només hem vist l'exemplar d'herbari del Dr. Font.

DG 72.

Med. W (E)

340. *Biserrula pelecinus* L.

La Selva, E. Vayreda (J. Cadevall)

Al litoral, A. Xiberta

La suposem rara i escassa a la zona costanera: n'hem vist testimonis d'herbari de St. Feliu de Guíxols (h. C.U.G.) i del Maresme (P. Montserrat).

Med.

341. *Vicia narbonensis* L.

Plana de la Selva, A. Xiberta

Martorell, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus (sobretot farratges) i arbredes de la plana. En flor d'abril a maig. Secalietalia, Diplotaxion.

Sils i Maçanet.

DG 72.

Latemed.

342. *Vicia bithynica* (L.) L.

Blanes, Maçanet, Sils i Vidreres, J. Cadevall (!)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.) (!)

Conreus, prats de Sils, marges i camins de tota la comarca, principalment a la plana i a la costa on sol ser abundant. En flor d'abril a maig (juny). Secalietalia.

Blanes (abundant a la platja de s'Abanell), Lloret de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Brunyola, Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92.

Latemed.-(atl.)

343. *Vicia lathyroides* L.

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals tant sobre substrat granític com basàltic. En flor d'abril a maig. Thero-Airion, Helianthemion guttati.

Blanes, Lloret de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 83.

Eur.-Med.

344. *Vicia pannonica* Crantz subsp. *purpurascens* (DC.) Arcang. (V. purpurascens DC.)

Sta. Coloma de F., O.de Bolòs

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Escassa als conreus de cereals de la plana: només la coneixem de cap a Vidreres i Maçanet. En flor pel maig. Secalion mediterraneum.

DG (73) 72, 82.

Latemed.-(Eur.)

345. *Vicia hybrida* L.

Maçanet, E. Vayreda, 1902 (!)

St.F.de Buixalleu, S. Llena

Escassa als marges de camp i de bosc de la plana: només l'hem vista en uns marges de camp a la Crosa de St. Dalmai i a Maçanet. En flor d'abril a maig. Brachypodion phoenicoidis.

DG (62) 72, 73.

Med.

346. *Vicia lutea* L. var. *hirta* (Balb. ex DC.) Lois.

Sils, Blanes i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, com. verb.)

Conreus i marges de camp; escassa però localment abundant. En flor pel maig. Secalietalia, Brachypodion phoenicoidis.

Riudellots, Maçanet i Vidreres.

DG 71, 72, 82, 83, 92.

Latemed.(Submed.)

347. *Vicia sepium* L.

Riudellots i Blanes (al riu Tordera) a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Freqüent als boscos humits, fondalades i vores del cursos fluvials a terra baixa. En flor pel maig i juny. Querco-Fagetea.

Caldes (a Sta. Ceclina), Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, (71) 72, 73, 82.

Eur.

348. *Vicia sativa* L.

subsp. *nigra* (L.) Ehrh. (V. angustifolia (L.)Reich.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Marges de camp i clarianes de bosc de tota la comarca així com als prats de l'antic estany de Sils. En flor pel maig i juny. Secalietalia, Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Med.-Submed.

subsp. *amphicarpa* (Dorthes) Asch. et Graebn. (V. amphicarpa Dorthes.)

Dorthes.)

Només l'hem trobada a Brunyola en una terrera granítica abandonada entre el riu Onyar i la carretera a St. Dalmai. En flor d'abril a maig. (Helianthemion guttati).

DG 73.

Med.

subsp. *sativa*

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus i marges de camp de tota la comarca; freqüentment plantada (var. *sativa*) entremig dels cultius d'userda i raigràs. Planta molt variable que pel cap baix pot separar-se en tres varietats: X. Viñas cita la var. *cordata* (Wulf.) Arc. de Vidreres.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Holàrt.

Vicia ervilia (L.) Willd. és assenyalada a la Selva per O.de Bolòs i J. Vigo, 1984; ha esta citada també d'Hostalric per S. Llensa, i hem vist un plec d'herbari procedent de La Cellera (J. Codina). Malgrat no haver-la trobada veiem possible, doncs, la seva presència a la Comarca.

351. *Vicia hirsuta* (L.) S.F.Gray

Blanes, Sils i Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Marges de camp i de bosc de tota la comarca. En flor d'abril a maig. Secalietalia, Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83,

91, 92.

Holàrt.(Subcosm.)

352. *Vicia disperma* DC.

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Vores de camps i marges a la plana i la costa, on en general és força escassa. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion.

Blanes cap El Vilar, Lloret de M. marges al peu de la carretera de

Tossa, Maçanet als prats secs sobre basalt i Vidreres cap a Can Llobet.

DG 71, 81, 82.

Med. W.

353. *Vicia tetrasperma* (L.) Schreber

subsp. *pubescenes* (DC.) Asch. et. Graebn. (*V. pubescens* (DC.) Lk.)

La suposem rara i escassa: només l'hem trobada a Maçanet als prats secs sobre substrat volcànic. En flor pel maig.

DG 72.

Med.

subsp. *tetrasperma*

Vidreres i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Entre Vidreres i Llagostera, X. Viñas (!)

Marges de camps i de bosc i herbassars en indrets un xic humits de la plana. En flor pel maig. Secalietalia.

Riudellots, cap a l'Aeroport; Caldes prop de la urbanització Mas Roig; Sils al bosc d'en Pedrer i St.F.de Buixalleu prop de la riera d'Arbúcies.

DG 62, 72, 73, 83.

Lateeur.

subsp. *gracilis* (Lois.) Hook. (*V. tenuissima* (Bieb.) Schinz et Thell.

Prop de Sils, W. Zeller, 1959

La suposem més rara que la subespècie anterior: només l'hem trobada a Salitja (Vilobí) en un marge de camp prop de l'Aeroport. En flor pel maig.

DG 73.

Latemed.-(Atl.)

356. *Vicia benghalensis* L. (*V. atropurpurea* Desf.)

Sta. Coloma de F., E. Vayreda, 1902 (!)

Blanes, Vidreres i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps i marges de camins de tota la comarca. En flor d'abril a maig. Secalietalia.

Blanes, als conreus i platja de s'Abanell, Lloret de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Med.

357. *Vicia villosa* Roth. (*Cracca villosa* (Roth) Godr.)

subsp. *villosa*

Maçanet, E. Vayreda (J. Cadevall i també S. Llensa)

subsp. *dasycarpa* (Ten.) Cavillier (*V. varia* Host., *Cracca v.*
(Host) Gren. et Godr.)

Conreus i vores de camps de tota la comarca, principalment a la plana
i a la Serralada pre-litoral. En flor pel maig. Secalietalia.

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de
F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Holàrt.: Submedt.- Med.

subsp. *pseudocracca* (Bertol.) Rouy (*V. pseudocracca* Bertol.)

Marges de camp i de bosc a la zona nord de la comarca. En flor de maig
a juny.

Vilobí a St. Dalmai i Salitja, Riudellots a les rodalies de l'Aero-
port.

DG 73, 83.

Med.W.

359. *Vicia cracca* L.

subsp. *gerardi* (All.) Gaud. (*V. incana* Gouan)

Vidreres i a St. Grau (Tossa de M.), a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Clarianes i vorades de bosc principalment a la Serralada pre-litoral i
també al Massís d'Ardenya on pot ser molt abundant. En flor pel maig i
juny. Querco-Fagetea.

Tossa de M. a Cadiretes, Vilobí, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F.,
Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 82, 92.

Submed.

subsp. *cracca* (*Cracca major* Franken.) fou citada de Fogars de T.
per S.Llensa, tal vegada confosa amb alguna de les altres dues subespècies.

subsp. *tenuifolia* (Roth) Gaud. (*V. tenuifolia* Roth)

Vidreres, A. Xiberta, BC (det. P. Font) (!)

Disposen d'exemplars recollits a Maçanet de tiges poc pubescents i raïms més llargs que la fulla corresponent que podrien pertànyer a aquesta subespècie. En flor pel maig.

(S. Llensa cita V. leiocarpus Gren et Godr. d'Hostalric: no sabem amb exactitud a quina espècie es deu referir)

360. Lathyrus aphaca L.

Blanes i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Marges de camps en cultius segetals, principalment a la plana. En flor de maig a juny. Secalium mediterraneum.

Vilobí, Caldes, Sils, Vidreres, Sta. Coloma de F., Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 83.

Holàrt.

361. Lathyrus nissolia L.

A. Xiberta (catàleg)

Blanes, Caldes i Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

La suposem rara i escassa als conreus de la plana: n'hem vist testimonis d'herbari però no hem pogut retrobar la planta a la zona d'estudi.

DG 71, 72, 82.

Latesubmed.

362. Lathyrus ochrus (L.) DC. in Lamk. et DC.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus i marges de camp, principalment a la plana. En flor d'abril a maig. Secalium mediterraneum.

Caldes, Sils, Maçanet i Vidreres.

DG 71, 72, 82, 83.

Med.

363. Lathyrus clymenum L. ampl. Arcang. (L. articulatus L. amp. Fiori)

Blanes (L. clymenum + L. articulatus a la platja) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

Marges de camps i indrets incults principalment al litoral on pot ser abundant. Exemplars de fulles estretes que podrien correspondre a la subsp. articulatus (L.) Briq., són freqüents a la costa. En flor d'abril a maig. Hyparrhenietum (Secalietalia)

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Sils, Maçanet, Vidreres, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 81, 82, 91, 92.

Med. S (N)

364. *Lathyrus pratensis* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanes, S. Llensa (!)

Herbeis humits i marges de camps principalment a la plana. En flor pel maig i juny. Arrhenatherion.

Blanes als recs i aiguamoixos del delta, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 82, 83.

Eur.

Lathyrus setifolius L. és assenyalada també a la Selva per O.de Bolòs i J. Vigo, 1984.

365. *Lathyrus sphaericus* Retz.

Sta. Coloma de F., E. Vayreda (J. Cadevall) (!)

Vilobí, Sils, Maçanet i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals tant sobre substrat volcànic com granític, camins i marges de camp des de la costa als cims de Montsoriu i St. Argimon (633 i 470 m) En flor d'abril a maig. Helianthemion guttati (Secalietalia).

Blanes a la platja, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 63, 71, 72, 73, 82, 83.

Latemed.

366. *Lathyrus angulatus* L.

Hostalric, E. Vayreda, 1902

Sta. Coloma de F., J. Cadevall (!)

Blanes, Maçanet, Maçanes a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Entre Sta. Ceclina i Llagostera, E. Ballesteros, 1984a (!)

Prats terofítics sobre granit, on localment pot ser abundant. En flor d'abril a maig. Helianthemion guttati.

També l'hem trobada a Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Riudarenes, Breda i Fogars de T.

367. *Lathyrus hirsutus* L.

Maçanes, S. Llensa

Malgrat no haver pogut trobar la planta a la zona d'estudi veiem possible la seva presència als prats i camps de la plana. Es coneix també del Gironès a Llagostera (J. Girbal).

(DG 72)

Latesubmed.-(Med.)

368. *Lathyrus annuus* L.

Lloret, Vidreres, Sils i Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps de cereals, principalment a la plana i marges propers. Secalion mediterraneum (Brachypodion phoenicoidis).

A més de les localitats indicades pel Dr. Font podem afegir les de Maçanet, Sta. Coloma de F., Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 72, 73, 81, 82, 83.

Med.

369. *Lathyrus tingitanus* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Molt abundant als marges de camp, carreteres i platges on és en plena expansió fins i tot a les brolles i clarianes de bosc. En flor d'abril a juny. Brachypodietalia phoenicoidis, Diplofaxion, Glaucio-Cakilion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí a les rodalies de la Crosa de St. Dalmai, Brunyola a St. Martí Sapresa i Sta. Coloma de F.

DG 71, 73, 81, 91, 92.

Med. SW.

370. *Lathyrus cicera* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Camps de cereals i marges principalment a la zona sud de la comarca. En flor pel maig. Thero-Brachypodion (Secalion)

Maçanet i Sils.

DG 71, 72.

Med.

371. *Lathyrus latifolius* L.

Blanes, Riudellots, Maçanet i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Maçanes (la var. ensifolius), O.de Bolòs

Comuna a les bardisses i brolles i vorades de bosc de tota la comarca. Planta molt variable (vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984, pàg. 522). En flor de maig a setembre.

Lathyrus cirrhosus Ser. in DC. .- Ha estat assenyalada de les vores de la riera d'Arbúcies per S. Llensa; caldria confirmar la cita amb exemplars d'herbari.

Lathyrus saxatilis (Vent.) Vis., fou assenyalada a Sils per Costa (J. Cadevall), però no l'hem trobada ni n'hem vist cap exemplar d'herbari.

372. Lathyrus linifolius (Reich.) Bässler (L. macrorrhizus Wimm., L. montanus Bernh.)

St. Martí Sapresa, J. Codina i Sta. Coloma de F., E. Vayreda (J. Cadevall) (!)

Vidreres, Maçanes i Hostalric, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanes, O. de Bolòs (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Bosc caducifolis i fondalades de la Serralada pre-litoral i vora dels cursos fluvials a la litoral. Espècie variable, en la qual s'hi distingeixen la varietat linifolius i la montanus (Bernh.) Bässler: ambdues són assenyalades a la Selva (vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984, pàg. 525), bé que tots els nostres exemplars d'herbari corresponen a la var. montanus. En flor d'abril a juny. Querco-Fagetea.

Lloret a la fondalada de Montoriol, Tossa de M. a la capçalera de la riera, Vidreres a les rieres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Hostalric.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 81, 82, 92.

Eur.

373. Lathyrus niger (L.) Bernh. subsp. niger

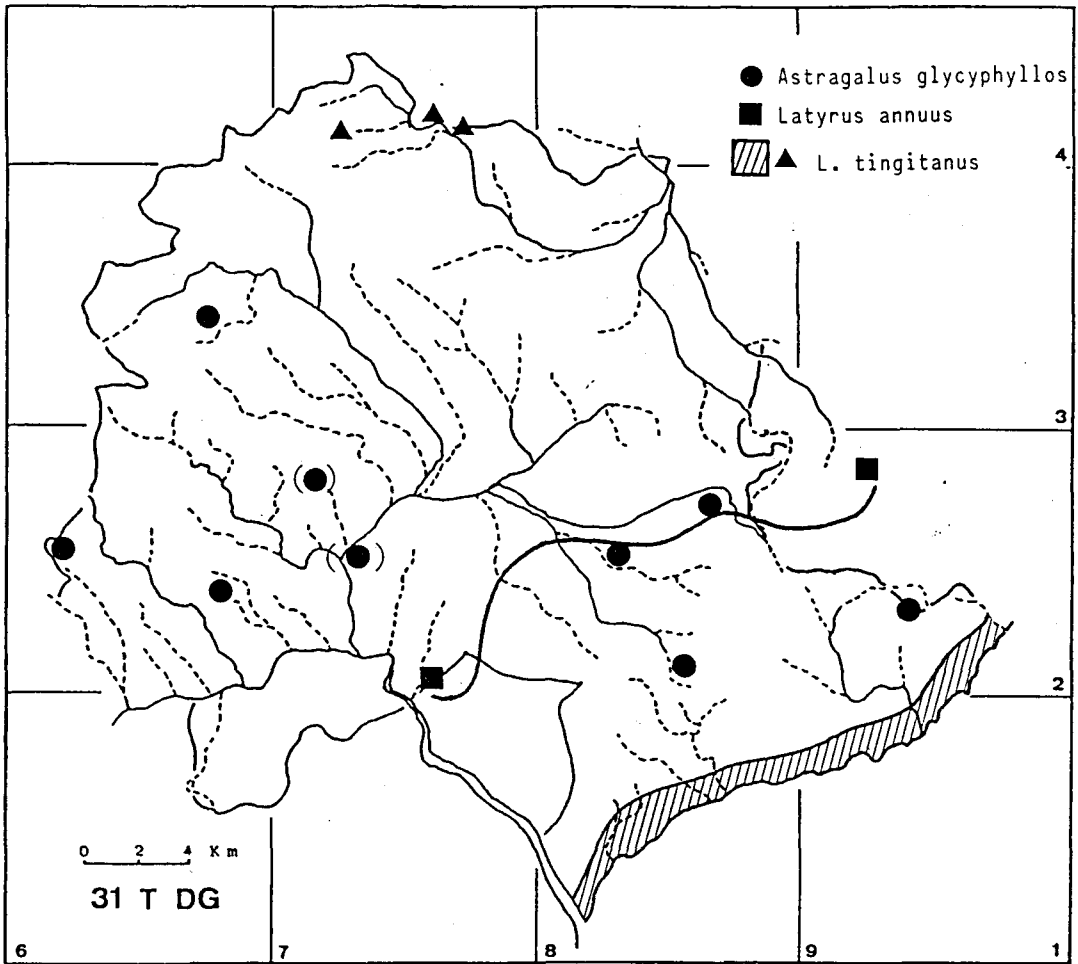
St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

Sils, A. Xiberta (BC) (!)

Riudarenes i Maçanes, O.de Bolòs (BC) (!)

Present en diversos punts de la comarca, en general sempre escassa a les fondalades i marges de bosc humit. En flor pel maig i juny. (Querco-Fagetea).

Sils a Vallcanera, Maçanet a la Font de les Closes, Vidreres prop de Can Llobet i St. Martí Sapresa cap a l'Espinau.

Lathyrus vernus (L.) Bernh. fou citada d'Hostalric per E. Vayreda (S. Llensa), segurament per error.

Lathyrus palustris L. ha estat citada de Maçanet per E. Vayreda i de Maçanes (S. Llensa); es tracta d'una espècie que no figura a la Flora dels Països Catalans segons O.de Bolòs i J. Vigo (confosa amb L. cirrhosus ?).

374. Ononis spinosa L.

Entre Breda i l'Entroncament, al llarg de la via (la subsp. spinosa), S. Llensa

Vidreres (la subsp. procurrens), O.de Bolòs

Caldes (la subsp. procurrens), W. Zeller, 1959

Vidreres (la subsp. antiquorum), X. Viñas

Comuna a les vores dels conreus, marges i camins de tota la comarca. Planta molt variable: la subsp. més freqüent és, al nostre parer, la ssp. antiquorum (L.) Arcang., localment abundant en marges i camins de la plana; També disposem d'exemplars que podrien correspondre a la subsp. procurrens (Wallr.) Briq. (O. repens L.), procedents de Maçanes. Pel que fa a la subsp. spinosa podria fer-se també a la Selva (vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984:530).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Hostalric i Breda.

375. Ononis minutissima L. f. saxatilis (Lamk.) Sirjaev

Lloret de M., J. Cadevall (!)

Caldes i St.F.de Buixalleu, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Maçanes, S. Llensa

Escassa i localitzada en diversos punts de la comarca: només la coneixem de Lloret de M. cap a Sta. Cristina i dels prats secs de Riudellots prop del Polígon i de Vilobí a Sta. Margarita. En flor pel maig i juny. Thero-Brachypodium (Cistion).

Ononis pusilla L. La suposem rara i escassa a la zona: n'hem vist un exemplar procedent de Quart del Gironès a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i es citada també de la població veïna d'Aiguaviva (J. Girbal).

376. *Ononis natrix* L. subsp. *natrix* var. *natrix* (var. major Boiss.)

Lloret de M., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Estació de l'Entroncament i Maçanes, S. Llena

Vidreres, X. Viñas

Present a la zona costanera, als marges, vores de camins i indrets incults, on localment pot ser abundant, però rara a la plana. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Caldes als marges de la carretera prop del poble i cap a Sta. Ceclina i Sils a les rodalies del Polígon.

DG 71, 72, 81, 82, 83, 91, 92.

Latemed.

La subsp. *ramosissima* (Desf.) Batt. et Trab. pròpia dels sorrals del litoral podria fer-se també a la zona. És citada al catàleg d'A. Xiberta i n'hem vist un exemplar a l'herbari del Dr. Font procedent de S'Agaró (Baix Empordà); prop del poble de Tossa hem recollit plantes de folíols estrets que hi podrien correspondre.

377. *Ononis reclinata* L.

Litoral, A. Xiberta

La suposen molt rara a la zona costanera: només l'hem trobada en un prat sec a St. Cristina, entre Blanes i Lloret de M. En flor pel maig. Thero-Brachypodion.

DG 81.

Latemed.

378. *Melilotus neapolitana* Ten.

Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Escass als herbassars de les vores de camins i carreteres, principalment a la plana. En flor pel maig (abril) i juny. Thero-Brachypodion.

Sils i Maçanet.

DG 72, 82.

Med.

379. *Melilotus indica* (L.) All. (M. parviflora Desf.)

Blanes (i també a la Platja d'Aro), a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Entre Tossa i Vidreres, X. Viñas (!)

Indrets incults i vores de conreus i camins, principalment a la costa on localment pot ser molt abundant. En flor d'abril a maig (juny). Thero-Brachypodion (Brachypodietalia phoenicoidis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Maçanet, Sils i Sta. Coloma de F.

DG 71, 72, 73, 81, 91, 92.

Latemed.

380. *Melilotus alba* Desr. in Lamk.

Caldes, a la carretera de Tossa, X. Viñas (!)

Marges de camins i carreteres en indrets un xic humits de tota la comarca, on localment por ser abundant. En flor de juny (maig) a agost. (Dauco-Melilotion, Brachypodion phoenicoidis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Lateeur.

381. *Melilotus sulcata* Desf.

Conreus de les rodalies d'Hostalric, S. Llena

La suposem rara i escassa: només l'hem trobada a Sils, a les rodalies de l'estació. En flor pel maig (juny). (Hordeion leporini).

DG 72.

Med.

382. *Melilotus elegans* (Brot.) Ser. in DC.

La suposem rara i escassa a la plana: només l'hem recollida de Vilobí, a les rodalies de l'Aeroport. En flor pel juny (maig). Thero-Brachypodion.

DG 73, 74, 83.

Med.

383. *Melilotus officinalis* (L.) Desr. in Lamk.

La suposem rara i escassa a la Serralada pre-litoral, als marges humits i clarianes del bosc de ribera: només l'hem recollida a Sta. Coloma de F., en un marge de la riera de Castanyet. En flor pel juny (J. Girbal parla d'una segona floració tardoral al setembre).

DG 73.

Lateeur.

384. *Psoralea bituminosa* L.

La Selva, la var. plumosa Reich., E. Vayreda 1902

Blanes i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i Fogars, S. Llensa (!)

Vores de camins i carreteres, brolles i clarianes de bosc de tota la comarca, tant a l'alzinar com la sureda. En flor de maig a juliol. Brachypodietalia phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixal·leu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

Trigonella foenum-graecum L. .- Cultivada antigament, segons S. Llensa i A. Xiberta (J. Cadevall parla, també, d'una cita dels Salvador de Blanes). Només hem vist exemplars d'herbari procedents de la Cellera (J. Codina), bé que a la zona de Banyoles (Gironès) J. Girbal l'assenyala subespontània.

Trigonella monspeliaca L. Citada del litoral per A. Xiberta. Bé que no l'hem trobada ni n'hem vist cap exemplar d'herbari, podria fer-se també a la zona d'estudi.

385. Trigonella polycerata L.

N'existeix un exemplar a l'herbari Vayreda, recollit a Maçanet (vegeu F. Masclans, 1966:51 i Boldu-Molero, 1979:44); es tracta d'una planta estèpica pròpia de contrades continentals i probablement accidental a la comarca.

(DG 72)

Med.W estèpica: Ibero-magreb.

386. Medicago marina L.

Litoral, A. Xiberta

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

N'hem vist els testimonis d'herbari però no hem pogut retrobar aquesta espècie als sorral·ls de la platja de Blanes; ben segur que en deu haver desaparegut a causa de l'excés de freqüentació (possiblement aquesta era la única localitat a la comarca, ja que la resta de platges són de sorra gruixuda i doncs menys propícies per al seu creixement).

(DG 71, 81)

Latemed.

387. Medicago lupulina L.

Maçanet, herb. Vayreda (no determinada) (!)

Blanes i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Sils, O. de Bolòs (!)

Herbassars, prats humits i jonqueres de tota la comarca. Els nostres exemplars corresponen a la var. lupulina. En flor d'abril a juny. Molinio-Arrhenatheretea (Brachypodion-phoenicoidis).

Blanes als recs i canals del delta, Lloret i Tossa de M. a les clarianes dels torrents i fondalades, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Lateur.-(Med.)

388. *Medicago sativa* L. subsp. *falcata* (L.) Urb. (M. falcata L.)

Tossa de M., E. Vayreda, 1890

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

La suposem rara i escassa als marges de camp de la plana: només l'hem recollida a Sils en un marges de l'antic estany. En flor pel maig.

DG 72.

Lateur.-(Med.N)

la subsp. *sativa* és emprada com a farratgera i l'hem vista subespon-tània com a resta de cultius (Caldes, Sils, Maçanet, Brunyola...) als marges de camps, camins i també a les vores de l'autopista (plantada ?).

389. *Medicago orbicularis* (L.) Bartal.

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Herbeis i prats secs principalment a la costa i a la plana sobre substrat volcànic. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion (Brachypodietalia phoenicoidis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots prop de l'aeroport, Vilobí cap a Salitja, Sils i Maçanet.

DG 72, 73, 81, 82, 83, 91.

Med.

Medicago scutellata

Maçanet, E. Vayreda 1902

Delta de la Tordera, O.de Bolòs i J. Vigo, 1984.

La suposem molt rara i escassa a la zona: a l'herbari Vayreda no hi ha cap exemplar recollit a la comarca.

390. *Medicago minima* (L.) Bartol

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats secs, especialment sobre basalt i marges de tota la comarca, des de la costa (var. *recta* (Desf.) Burn.) fins als cims de Sta. Bàrbara i Motsoriu (var. *minima*). En flor d'abril a juny. Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Med. i Latesubmed.

391. *Medicago rigidula* (L.) Desr. in Lamk.

Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars de T. i a l'estació de l'Entroncament, S. Llena
Maçanet, O.de Bolòs (!)

Prats secs d'annuals a la plana sobre materials basàltics i també a la costa. Planta variable: els exemplars de la costa semblen pertànyer a la var. *agrestis* (Ten.) Burn. (*M. depressa* Jord.), i els de Sils a la var. *gerardi* (Kit.) Burn. En flor d'abril a juny. Thero-Brachypodion.

Sta. Cristina, entre Blanes i Lloret de M.; Vilobí a la crosa de St. Dalmai i Salitja; Sils a l'estació i Maçanet.

DG 61, 62, 72, 73, 81, 82, 83.

Latemed.

392. *Medicago doliata* Carmign. (*M. turbinata* Willd., Cad. et auct. pl., non (L.) All., *M. aculeta* Fl.Eur., an Gaertn. ?)

Fogars de T., S. Llena

Delta del riu Tordera, P. Montserrat (!)

La suposem rara i escassa al litoral.

(DG 61, 71, 72)

Med.

393. *Medicago murex* Willd. var. *murex*

Escassa a la platja de Blanes d'on ja la cita J. Casellas, 1962. Malgrat les intenses recerques que hem dut a terme cada primavera, d'encà que començarem el treball, només n'hem vist una mata, en flor pel maig d'enguany.

394. *Medicago littoralis* Rhode ex Loisel.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals i sorrals de les platges on pot ser molt abundant. En flor d'abril (març) a maig. Thero-Brachypodion (Glaucio-Cakilion).

Blanes a la platja de s'Abanell i Roca Palomera, Lloret i Tossa de M.

DG 71, 81, 91, 92.

Med.

395. *Medicago truncatula* Gaertn. (M. tribuloides Desr.)

Lloret de M., herb. Vayreda (no determinada) (!)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals a la costa i sobre substrat basàltic a la plana. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion.

Blanes a la platja, Lloret cap a Sta. Cristina i Maçanet.

DG 71, 72, 81.

Med.

Medicago disciformis DC. fou assenyalada a Maçanet i Hostalric per E. Vayreda. Al seu herbari hi ha un exemplar amb aquesta denominació: bé que és una mostra petita i immadura sembla, efectivament, correspondre a aquest tàxon.

396. *Medicago arabica* (L.) Huds.

Sils i Vidreres, J. Masferrer, i Sta. Coloma de F., E. Vayreda (in J. Cadevall) (!)

Lloret de M. i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i Maçanet, S. Llensa (!)

Vores de camins i conreus de tota la comarca, principalment en indrets un xic humits i calcigats. En flor d'abril a maig. Trifolio-Cynodontion.

Blanes a la platja, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83,

91, 92.

Holàrt.: Med.- Submed.-Atl.

397. *Medicago praecox* DC.

La Selva, E. Vayreda, 1902

Escassa però localment abundosa a la zona marítima, als sorrals i prat
d'annuals. En flor de març a abril (maig). (Helianthemion guttati, Glaucio-
Cakilion).

Blanes a la platja de s'Abanell.

DG 71, 72.

Med.

398. Medicago nigra (L.) Krocker (M. polymorpha L. em. Shinnars, non
em. Krocker, M. hispida Gaertn.)

subsp. microcarpa (Urb.) O.de Bolòs et J. Vigo (M. polycarpa
Willd., M. hispida ssp. polymorpha auct.)

Blanes i Lloret, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Present a la costa i punts de la plana, als prat d'annuals de sòl
magre. En flor d'abril a maig (juny). Thero-Brachypodion (Chenopodietalia).

Blanes, Lloret de M., Vilobí i Sils a l'estació.

DG 71, 72, 73, 81.

Latemed.

subsp. nigra (M. lappacea Desr.)

Blanes, Vidreres i Maçanet, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus i marges de camp, principalment a la plana i la costa. En flor
d'abril a maig. Secalietalia (Thero-Brachypodion).

Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet i
Sta. Coloma de F., St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

Ambdues subespècies són molt variables i s'han descrit diverses varietats de cada una (vegeu J. Casellas, 1962 i O.de Bolòs i J.Vigo, 1984:576). A la platja de Blanes J. Casellas assenyala per la subsp. microcarpa la var. denticulata (Willd.) O.de Bolòs i J. Vigo (var. microdon (Batt.) Jah. et Mairie); d'altres exemplars s'acosten a la var. polygyra (Urb.) O.de Bolòs et J. Vigo. Pel que fa a la subsp. nigra els nostres exemplars semblen correspondre a la var. pentacycla (DC.) O. Bolòs et J. Vigo.

400. Trifolium strictum L. (T. laevigatum Poir.)

A. Xiberta (catàleg)

Entre Sta. Ceclina i Llagostera, E. Ballesteros, 1984a

Tossa de M., E. Ballesteros (en premsa)

Escassa i localitzada als prats d'annuals de les Serralades: l'hem recollida a Sta. Ceclina (Caldes) i cap Osor. En flor pel maig i juny. (Nanocyperion flavescens, Isoetion).

DG 64, 82, 92.

Lateur.: Atl.-Submed.-(Med.)

401. Trifolium patens Schreb. in Sturm

Brunyola, A. Xiberta, BC (det. P. Font) (!)

Hem vist l'exemplar d'herbari, però no l'hem poguda retrobar a la zona.

DG (73, 74)

Eur. S: Atl.-Submed.

402. Trifolium campestre Schreber in Sturm (T. procumbens auct.)

Blanes, Sils, Vidreres, Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Maçanes, O.de Bolòs (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, AM. Romo, 1984 (!)

Prats d'annuals i marges de camps de tota la comarca. Sembla ser que els nostres exemplars corresponen a la var. minus (Koch) Gremlí. En flor d'abril a maig (juny). Helianthemion guttati, Thero-Airion, Thero-Brachypodium.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola i St. Martí Sapresa fins al cim de Sta. Bàrbara (840 m), Sta. Coloma de F., Riudarenes, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,

83, 91, 92.

Holàrt.

403. Trifolium dubium Sibth. (T. minus Sm, T. filiforme L. p.p.)

Vidreres, J. Cadevall (!)

Sils, Caldes, Riudarenes i Maçanes, a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Prats i herbeis humits a la plana i a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a maig. (Arrhenathrion, Isoetion).

Riudellots, Vilobí, Caldes a Sta. Ceclina, Sils, Brunyola, Riudarenes i Hostalric.

DG 62, 63, 72, 73, 82, 83, 92.

Eur.

Trifolium micranthum Viv. (T. filiforme L.p.p.) ha estat assenyalada de les localitats costaneres de la Selva i el Baix Empordà (F. Trèmols in J. Cadevall, Braun-Blanquet in P. Montserrat, pàg. 63 i O.de Bolòs (1959: 87); (tal vegada també hi fossin assimilables alguns dels exemplars de l'herbari del Dr. Font que duïen l'etiqueta de T. filiforme i que hem inclòs en l'espècie anterior). O. Bolòs i J. Vigo (1984:582) l'assenyalen com a possible a la Selva, bé que nosaltres no l'hem vist mai a les comunitats de l'Isoetion.

404. Trifolium ornithopodioides L.

Prats humits de la desembocadura de la Tordera, P. Montserrat

DG 71, 81.

Holàrt.: Atl.- Med.

Trifolium suffocatum L. .- Indicada de Cadequès a la Selva per E. Vayreda i també del litoral per A. Xiberta i de Fogars de T. per S. Llensa, la suposem rara i escassa en punts de la costa.

405. Trifolium glomeratum L.

Vidreres, J. Cadevall (!)

Blanes, Maçanet i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Platja de Blanes, P. Montserrat (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Prats secs d'annuals principalment a la costa i a la plana on pot ser-hi molt abundant. En flor d'abril a maig (juny). Helianthemion guttati, Thero-Brachypodion (Isoetion).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Sils, Caldes, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixal·leu i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91, 92.

Latemed.

Trifolium spumosum L. fou indicada al delta de la Tordera per M. Colmeiro, bé que no n'existeixen mostres d'herbari que avalin la citació.

406. Trifolium nigrescens Viv.

Sils, Vidreres i estació de l'Entroncament, J. Cadevall (!)

Caldes, Sils i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Platja de Blanes, P. Montserrat (!)

Hostalric i St.F.de Buixal·leu, AM. Romo, 1984 (!)

Caulès, X. Viñas (!)

Molt abundant a les vores de camins i prats secs un xic calcigats, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor d'abril a maig. Hordeion leporini, Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

407. Trifolium repens L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Conreus i prats un xic humits de tota la comarca, on sol ser molt abundant. Els nostres exemplars semblen correspondre a la subsp. i varietat repens. En flor d'abril a juliol (i fins al setembre als jardins i camps regats). Molinio-Arrhenatheretea, Secalietalia.

Blanes als conreus del delta, Lloret de M. als horts de Fenals, Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Lateur.-(Med.)

S. Llensa cita també Trifolium thalii Vill. (ut T. caespitosum DC., tal vegada confós amb l'espècie anterior.

408. Trifolium subterraneum L.

Sta. Coloma de F., E. Vayreda (J. Cadevall) (!)

Blanes, Vilobí i Riudarenes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

Prats d'annuals on localment pot ser abund ant especialment a la costa i a la plana. Els nostres exemplars semblen correspondre a la var. subterraneum, bé plantes més petites que creixen als prats secs volcànics de Maçanet i Sils podrien pertànyer a la var. brachycladum Gib. et Belli. En flor d'abril a maig. Helianthemion guttati (Thero-Brachypodion).

Blanes a les rodalies dels càmpings, Tossa de M. a la cala de Vallpre-sona, Vilobí a la Crosa de St. Dalmai, Sils i Maçanet.

DG 71, 72, 73, 92.

Holàrt.: Med.-Atl.

409. *Trifolium fragiferum* L.

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars de T. i St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Capçalera del Torrent de Noguera (Vidreres), X. Viñas (!)

Prats humits i calcigats principalment la plana, on pot ser localment abundosa. Els exemplars corresponen a la var. fragiferum. En flor de juny a agost. Trifolio-Cynodontion.

Vilobí, Caldes, Sils i Maçanet.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83.

Holàrt.

410. *Trifolium tomentosum* L. var. *tomentosum*

Maçanet, herb. Vayreda (!)

Hostalric, S. Llensa

Zona volcànica, A. Xiberta

Vidreres, X. Viñas (!)

Camins i prats calcigats de la plana i la costa. En flor d'abril a maig. Hordeion leporini (Trifolio-Cynodontion)

Blanes, als camins del delta, Lloret cap a Sta. Cristina i Sils.

DG 62, 71, 72, 81, 82.

Med.

411. *Trifolium ressupinatum* L. var. *ressupinatum*

Maçanet, E. Vayreda, 1902

Prats de Sils, J. Cadevall, (!)

Delta de la Tordera, P. Montserrat

La suposem rara i escassa als prats humits de Blanes i als de l'antic estany de Sils.

DG 71, 72.

(Med.-Submed.-Atl.)

412. *Trifolium scabrum* L.

Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Vidreres, X. Viñas (!)

Prats secs d'annuals de tota la comarca, on pot ser molt abundant. En flor d'abril a juny. Thero-Brachypodion.

Blanes a la platja, Riudellots a les rodalies de l'aeroport, Vilobí a la Crosa de St. Dalmai, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Hostalric i Fogars de T.

413. *Trifolium striatum* L.

Sta. Coloma de F., E. Vayreda, 1902

Marges de la riera de St. Coloma a Maçanes, S. Llensa

La suposem rara i escassa als prats secs d'annuals de les serralades: només l'hem recollida de Sta. Ceclina (Caldes), prop de la Font. En flor pel maig.

DG (72, 73) 82.

Holàrt.:Submed.-Atl.-Med.

414. *Trifolium bocconeii* Savi var. *bocconeii*

A. Xiberta (catàleg)

Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

Escassa als prats d'annuals principalment a la plana. En flor pel maig. Helianthemion guttati.

DG 72, 82.

Latemed.-(Atl.)

415. *Trifolium rubens* L.

Maçanes, S. Llensa (!)

Caulès (Vidreres), X. Viñas, 1986 (!)

Claritanes de boscos tant a la plana com a les Serralades, en general poc abundant. Bé que tots els nostres exemplars pertanyen a la var. rubens, la var. villosum Vis. et Sacc. és assenyalada també a la Selva per O.de Bolòs i J. Vigo, 1984. En flor pel juny i juliol. Querco-Fagetea.

Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brnyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes i St.F.de Buixalleu.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 74, 82, 83.

Eur.

416. *Trifolium lappaceum* L. var. *lappaceum*Vidreres, M.Llenas (in J.Cadevall) i també a l'herbari del Dr. P.Font (!)

Sta. Ceclina (Caldes), X. Viñas (!)

La suposem molt rara i escassa a la comarca: només l'hem trobada en un prat humit prop de Sta. Ceclina d'on ja l'havien recollida els autors esmentats. En flor pel juny. (Trifolio-Cynodontion).

417. *Trifolium cherleri* L.

Maçanet i Riudarenes (i també a la Platja d'Aro), a l'herbari del Dr. P.

Font i Quer (!)

Caulès (Vidreres), X. Viñas (!)

Comuna als prats secs d'annuals tant sobre substrat volcànic com granític. En flor pel maig (abril, juny). Thero-Brachypodium (Helianthemion guttati).

Blanes, Lloret de M., Sils, Maçanet, Vidreres, St.F.de Buixalleu i Hostalric.

DG 62, 71, 72, 81, 82.

Med.

La cita de Trifolium medium L. per A. Xiberta deu tractar-se d'una confusió amb alguna altra de les espècies del gènere.

Trifolium hirtum All.

N'hem vist exemplars procedents de les Guillerries a l'herbari Vayreda, del Montnegre (P.Montserrat) i d'Arbúcies (A. Bolòs), per la qual cosa es podria fer també a la zona.

418. *Trifolium arvense* L.

Blanes, Maçanet i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font (!)

Platja de Blanes, P. Montserrat (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, AM. Romo, 1984 (!)

Prats d'annuals, sobretot damunt substrat genític on sol ser molt abundant. Els exemplars semblen correspondre a la var. arvense. En flor pel maig i juny. Thero-Airion, Helianthemion guttati.

A més de les localitats citades pels autors esmentats podem afegir: Lloret de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Vidreres, Brunyola, Riudarenes, Maçanes, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Holàrt.

419. *Trifolium angustifolium* L.

Blanes, Riudellots i Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric, S. Llena (!)

Freqüent als marges i vores de camins, terres remogudes en indrets saulonos de les Serralades on localment pot ser molt abundant. En flor pel maig i juny. Helianthemion (Thero-Brachypodion).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Med.

420. Trifolium stellatum L.

St.F.de Buixalleu, S. Llensa (!)

Prats secs d'annuals sobretot en indrets volcànics. En flor pel maig. Thero-Brachypodion.

Tossa al peu de la carretera a Llagostera, Sils, Maçanet i Vidreres.

DG 62, 72, 82, 92.

Med.

421. Trifolium squamosum L.

Caldes, Sils i Sta. Coloma de F., a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats humits del delta de la Tordera, P. Montserrat

Escassa i localitzada als prats de dall de Sils. Els exemplars pertanyen a la sub sp. squamosum. En flor pel maig. Gaudinio-Arrhenatheretum.

DG 71, 72.

Holàrt.: Med.-Atl.

422. Trifolium incarnatum L. subsp.

Montsoriu, E. Vayreda (J. Cadevall)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Només hem vist la subsp. incarnatum en camps de cultiu de Caldes i Sant Martí Sapresa; del Montseny i les Guillerries s'ha assenyalat també la ssp. molineri (Balb. ex Horn.) Hook. f.

423. Trifolium sylvaticum Gérard in Lois. (T. smyrnaeum Boiss., T. lagopus Pourr., non Gars.)

A. Xiberta (catàleg)

Montsoriu i Maçanet, E. Vayreda, 1902 (també a Viladrau i Espinelves, (BC)

La suposem rara i escassa als prats secs d'annuals de la Serralada pre-litoral.

DG (72).

Med. N.

424. *Trifolium ligusticum* Balbis ex Lois.

St. Martí Sapresa, J. Codina

A. Xiberta (catàleg)

Entre Sta. Ceclina i Llagostera, E. Ballesteros, 1984a (!)

La suposem rara i escassa als herbassars i marges un xic humits: només l'hem trobada entre Sta. Ceclina (Caldes) i Vidreres.

DG (73) 82.

Med. W(E).

425. *Trifolium ochroleucon* Huds. var. *ochroleucon* (T. ochroleucum)

Montsoriu, herb. Vayreda (no determinada) (!)

Sils i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Caldes, O.de Bolòs (!)

Breda, G. Lapraz, 1962-76 (!)

Marges i clarianes de bosc a la plana i a la Serralada pre-litoral sobretot en boscos caducifolis. En flor pel juny. Querco-Fagetea (Cistion).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu i Breda.

DG 62, 63, 64, 72, 73, 82, 83.

Lateur.

426. *Trifolium pratense* L. var. *pratense*

Blanes i Vidreres, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Freqüent als prats humits i marges de camp de tota a comarca. La var. sativum Schreber in Sturm., l'hem vista cultivada algunes vegades als horts de la plana. En flor pel maig. Molinio-Arrhenatheretea.

Blanes, Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 61, 71, 72, 73, 82, 92.

Holàrt.

427. *Dorycnium pentaphyllum* Scop. subsp. *pentaphyllum*

Brolles i marges de bosc de tota la comarca, tant a la plana com a les Serralades. Els exemplars corresponen a la var. pentaphyllum. En flor pel maig i juny. Cistion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils,

Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Med. W.

428. *Dorycnium hirsutum* (L.) Ser. in DC. (*Bonjeania hirsuta* (L.) Reichb.)

Lloret de M. (la var. *subrubescens*), P. Font, 1954

Brolles i marges de bosc de tota la comarca. En flor pel maig i juny.
Cistion (Quercion ilicis).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92.

Med.

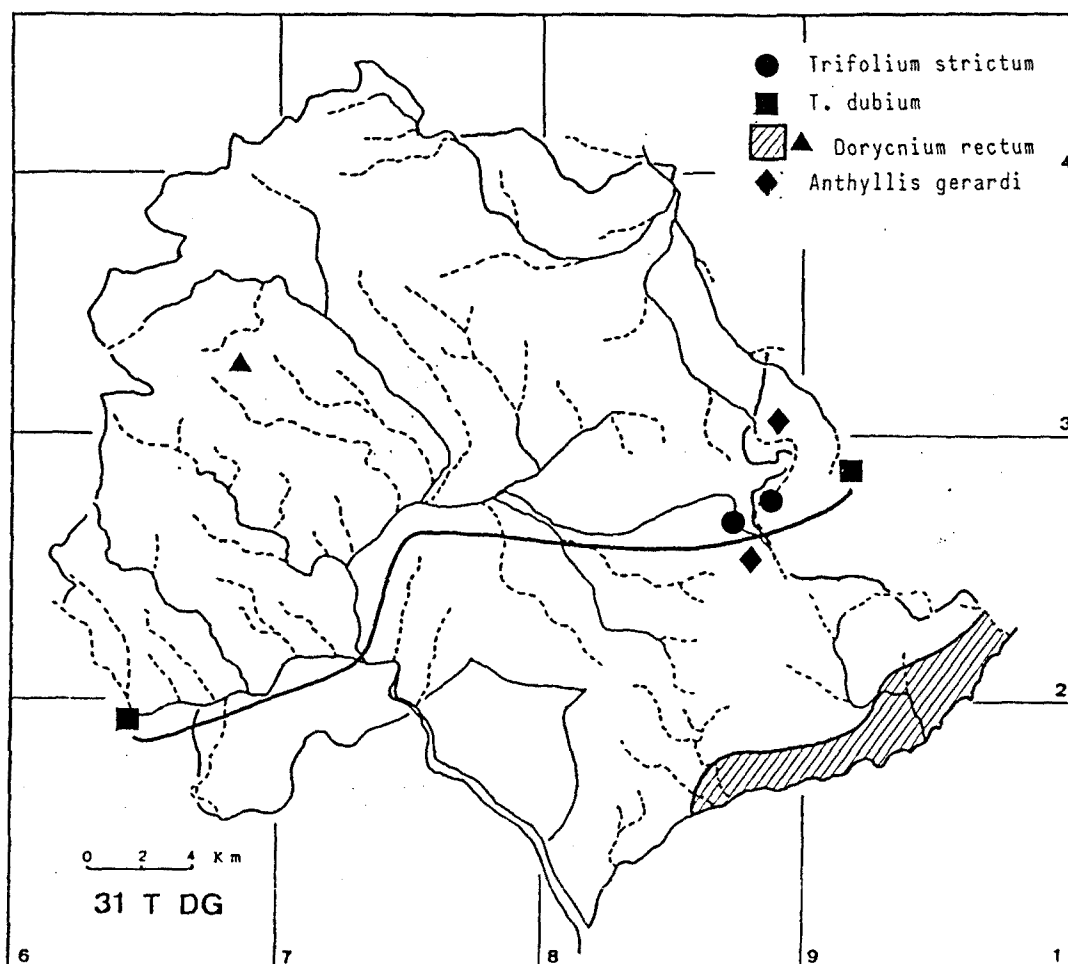

Fig. 11.

429. *Dorycnium rectum* (L.) Ser. in DC. (*Bonjeania recta* (L.) Reichb.)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1981 (!)

Torrenteres i recs de la costa, principalment a les clarianes del bosc de ribera. En flor pel juny i juliol. Molinio-Holoschoenion (Populetalia albae).

Lloret de M. a la riera de Passapere i Tossa de M. a la riera i torrents de les cales Salionç, Vallpresona i Giverola; vessant sud de St. Pere (entre Riudarenes i Sta. Coloma de F.).

DG 63, 81, 91, 92.

Med.

430. *Lotus ornithopodioides* L.

Hostalric, S. Llena

Maçanet, O. de Bolòs (!)

A Can Mundet (Vidreres), X. Viñas (!)

Prats secs d'annuals, tant sobre basalt com granit; localment abundant a la Serralada litoral. En flor d'abril a maig. Helianthemion guttati, Thero-Brachypodion.

Blanes, Lloret de M., Sils, Maçanet, Vidreres.

DG 62, 71, 72, 81, 82.

Med.

431. *Lotus edulis* L.

A l'herbari del Dr. P. Font i Quer hem vist un exemplar immadur recollit a Blanes, que podria pertànyer a aquesta espècie. Es coneix de les comarques veïnes: a Malgrat (P. Montserrat) i St. Feliu de Guíxols, el mateix Dr. Font (BC).

DG 71.

Med.

Lotus parviflorus Desf.

Blanes, J. Pujol (herb. Vayreda)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (i també en premsa)

P. Montserrat (vegeu pàg. 69) creu que la planta de l'herbari Vayreda, així com les que recollí el Dr. P. Font de Sils, han de correspondre a l'espècie següent. Nosaltres disposem d'exemplars que, efectivament, tenen molta retirada amb L. parviflorus, però malauradament, no són amb els fruits prou madurs (a l'igual que els existents als BC procedents de Tossa recollits per E. Ballesteros) com per assegurar-ne una correcta determinació.

432. *Lotus angustissimus* L.

Fogars de T., S. Llensa

Tossa, Lloret de M. i entre Sta. Ceclina (Caldes) i Llagostera, E.
Ballesteros, 1984a (!)

subsp. *angustissimus* var. *angustissimus*

Riudellots, Sils i Vidreres a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats d'annuals un xic humits, principalment a la plana i a la Serralada litoral. En flor de juny (maig) a juliol. Isoetion, Nanocyperion flavescens.

A més de les localitats esmentades l'hem vista a Blanes, Caldes, Vilobí, Brunyola i Sta. Coloma de F.

DG 72, 73, 74, 82, 83.

Latemed.-(Atl.)

subsp. *suaveolens* (Pers.) O. Bolòs et J. Vigo (L. suaveolens
Pers., L. hispidus auct.)

Blanes i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer

Caracteritzada per tenir el llegum més petit que la subespècie anterior, la suposem rara i escassa: només l'hem trobada a Sils en herbeis humits, damunt sòl argilós, bé que el fruit dels nostres exemplars no és madur i no podem confirmar si es tracta d'aquesta subespècie o de L. parviflorus.

DG 71, 72.

Med. W(E)-Atl.

434. *Lotus pedunculatus* Cav. (L. uliginosus Schkuhr)

St. Martí Sapresa, J. Codina

A. Xiberta (catàleg)

Maçanes, S. Llensa

Escassa en punts de la Serralada pre-litoral, als recs i fondalades humides, al domini de l'alzinar muntanyenc: només l'hem trobada a Sta. Coloma de F. cap a Castanyet (> 500 m). En flor pel juny i juliol.

DG 63.

Eur.

Formes de Lotus corniculatus que creixen en indrets humits (p. ex. prop de l'Entroncament) poden presentar també la tija fistulosa (var. sennennii A. Fernades ?) i recordar a l'espècie anterior (vegeu O.de Bolòs

i J. Vigo, 1984:619 i 621).

435. *Lotus corniculatus* L.

subsp. *tenuifolius* (L.) Hart. (*L. tenuis* Waldst. et Kit.ex Willd.)

Blanes, Maçanet i Sils, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Prats humits de la plana i del delta de la Tordera. En flor pel maig i juny. Trifolio-Cynodontion, Gaudinio-Arrhenatheretum.

DG 71, 72.

Holàrt.

subsp. *corniculatus*

Blanes, Tossa de M. i Riudellots, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Fogars de T., S. Llença

Abundant als marges de bosc i prats secs de tota la comarca. Planta variable dins la qual s'hi han descrit moltes varietats: els exemplars de tiges i folíols pilosos, propis d'indrets més secs (p. ex. al Puig Sardina a Riudarenes i Maçanes) podrien correspondre a la var. *ciliatus* Koch (v. *kochii* Chrtova-Zert.) (vegeu O.de Bolòs i J. Vigo, 1984:620). En flor de maig (abril) a agost. Brachypodietalia phoenicoidis (Cistion).

Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F.de Buixalleu, Breda.

DG 61, 62, 72, 73, 82, 83.

Holàrt.

437. *Tetraglonobus maritimus* (L.) Roth (*T. siliquosus* (L.) Roth) var. *siliquosus* (L.) O.Bolòs et J. Vigo (*L. corniculatus* L. var. *siliquosus* (L.) Fiori)

A. Xiberta (catàleg)

Escassa en herbeis humits, principalment del litoral: Blanes i Lloret de M. En flor pel maig (abril). Molinio-Holoschoenion.

DG 71, 72.

Holàrt.

438. *Anthyllis gerardi* L. (*Dorycniopsis* g. (L.) Boiss.)

Escassa però localment abundant a les brolles i marges de bosc entre Llagostera (J. Girbal), Caldes (X. Viñas) i Vidreres. En flor pel maig i juny. Cistion, Helianthemion guttati.

DG 82, (83, 92).

Med. W.

439. *Anthyllis tetraphylla* L.

Hostalric, S. Llensa

Maçanet, O.de Bolòs (!)

La suposem rara i escassa a la zona sud de la comarca: només l'hem trobada als prats secs d'annuals sobre substrat volcànic. En flor d'abril a maig. Thero-Brachypodion.

DG (62) 72.

Med.

Anthyllis vulneraria L. .- N'hem vist un exemplar procedent de la Cellera recollit per J. Codina: la suposem molt rara i escassa a la part nord de la Serralada pre-litoral.

440. *Scorpiurus muricatus* L. subsp. subvillosus (L.) Thell. (S. subvillosus L.)

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric i St.F.de Buixalleu, S. Llensa

Freqüent als prats secs d'annuals a les Serrralades, tant sobre granit com basalt. En flor d'abril a maig (juny). Thero-Brachypodion.

Lloret de M., Vilobí, Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola i Sta. Coloma de F.

DG 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83.

Med.

Coronilla minima L. podria fer-se també a la zona, bé que nosaltres no li hem trobada. Figura al catàleg d'A. Xiberta i és citada d'Aiguaviva per J. Girbal.

441. *Coronilla scorpioides* (L.) Koch

Vidreres, (A. Xiberta) P. Font (BC) (!)

N'hem vist aquest exemplar d'herbari però no l'hem poguda retrobar a la zona: la suposem molt rara als camps de cereals. (En flor pel maig). (Secalium mediterraneum).

(DG 82)

Med.

442. *Coronilla varia* L.

Vores de l'autopista on pot ser localment abundant, des d'Hostalric a Riudellots i marges propers; fora d'aquests indrets només l'hem vista a la

Crosa de St. Dalmai, als marges d'un abocador industrial. En flor de maig a juny. (Brachypodium phoenicoidis).

DG 61, 62, 72, 73, 74, 83.

Submed.

Coronilla emerus L. subsp. **emerus**

A l'Entroncament, Fogars i St.F.de Buixalleu, S. Llença

N'hem vist exemplars de contrades veïnes a la zona d'estudi (Girona i Bescanó, A. Xiberta, La Cellera, J. Codina i Anglès cap Osor, A. Bolòs) a l'herbari del consulta del BC; P. Montserrat també la cita d'Orsavinyà, prop de Remió, damunt substrat calcari. És possible la seva presència, doncs, cap a Fogars.

443. Ornithopus pinnatus (Mill.) Druce (O. ebracteatus Brot.)

Entre Sta. Ceclina (Caldes) i Llagostera, A. Xiberta, BC, X. Viñas i E. Ballesteros, 1984a (!)

Prats d'annuals sobres sòls saulonosos, bé que menys freqüent que l'espècie següent. En flor d'abril a maig. Helianthemion guttati, Isoetion.

A més de l'indret esmentat, és possible la seva presència a la platja de Blanes, ja que P. Montserrat la cita de les de Pineda i Malgrat.

DG (71) 82.

Latemed.-(Atl.)

444. Ornithopus compresus L.

Maçanet, E. Vayreda, 1902 (!)

Sils, J. Cadevall (!)

Blanes, Riudarenes i també a Maçanet (A. Xiberta), a l'herbari del Dr.

P. Font i Quer (!)

St.F.de Buixalleu i Hostalric, S. Llença i també AM. Romo (!)

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a (!)

Prats secs d'annuals sobre granit i camps saulonosos, sobretot als d'avellaners. En flor d'abril a juny. Helianthemion guttati (Diplotaxion, Isoetion).

A més de les localitats esmentades l'hem trobada també a Lloret de M., Vilobi, Caldes, Sils, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Maçanes, Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 91, 92.

Med.

445. *Ornithopus perpusillus* L.

Sta. Ceclina (Caldes), A. Xiberta, BC (det. P. Font)

Planta dels prats terofítics del Thero-Airion del Montseny i les Guillerries que excepcionalment pot fer-se, també, a la plana de la Selva.

DG (82)

Lateatl.-(Submed.).

Hippocrepis multisiliquosa L. subsp. *ciliata* (Willd.) Maire (H. ciliata Willd.)

Maçanes i St.F.de Buixalleu, S. Llensa

Assenyalada també a la zona litoral per O.de Bolòs i J. Vigo, 1984: 643.

446. *Hippocrepis comosa* L. subsp. *glauca* (Ten.) Rouy (H. glauca Ten., H. rossetii Senn.)

Fogars de T. i St.F.de Buixalleu, S. Llensa

Brolles i prats secs als extrems nord i sud de la comarca, on en general és força escassa. En flor pel maig i juny. (Cistion, Aphyllanthion).

Riudellots als boscos prop de l'aeroport i del Polígon, Vilobí cap a Sta. Margarita i Caldes a Franciac.

DG (61, 62) 73, 74, 83.

Med.

447. *Onobrychis caput-galli* (L.) Lamk.

Caldes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Entre Tossa i Llagostera, X. Viñas

Prats secs d'annuals sobre sòl volcànic on és molt rara: només l'hem trobada a Maçanet prop de la carretera a Martorell. En flor pel juny (maig). Thero-Brachypodion.

DG 72, 82.

Med.

Onobrychys supina ssp. supina és coneguda de les localitats veïnes de Bescanó, A. Xiberta (det. P. Font) i La Cellera, J. Codina, (BC) i podria fer-se també a la zona.

Onobrychis viciifolia Scop. (O. sativa Lamk.) .- Cultivada rarament: nomes l'hem vista a Caldes, prop del poble i St. Martí Sapresa. En flor pel maig i juny.

FAM. OXALIDÀCIES

448. *Oxalis corniculata* L. ssp. *corniculata*

Blanes, a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Horts i marges de camps, així com indrets incults, estacions... de tota la comarca. En flor d'abril a juny (també a la tardor). Secalietalia (Chenopodietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 91, 92. Subcosm.

449. *Oxalis articulata* Savigny in Lam.

Marges un xic humits, sobre tot al domini del bosc de ribera, vores de de camins i carreteres; la suposem en plena expansió. En flor a partir de maig.

Blanes a la Tordera i prop de l'Empresa SAFA, Sils cap a Vallcanera i al llarg de la riera de Sta. Coloma.

DG 71, 72, 73. Amèrica S.

450. *Oxalis latifolia* Kunth in Humb.

Can Noguera, X. Viñas (!)

Hostalric i Maçanes, T. Casasayas, 1984 (!)

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

La suposem també en expansió: l'hem trobada a als jardins de Lloret i a Salitja (Vilobí). En flor principalment de juny a setembre.

DG 62, 72, 81, 82. Amèrica S. o Àfrica S.

451. *Oxalis corymbosa* DC.

Camps de ragadiu, horts i marges un xic humits, principalment a la plana: Blanes, Caldes, Maçanet i Sta. Coloma de F. En flor d'abril a juliol.

DG 71, 72, 73, 82. Amèrica S.

Oxalis acetosella L. .- N'hem vist un exemplar procedent d'Anglès (M. Gallardo) a l'herbari del Dr. P. Font i Quer i és assenyalada també a St.

Martí Sapresa per J. Codina i de Montsoriu per E. Vayreda (J. Cadevall). És possible doncs la seva presència a la zona.

Oxalis pes-caprae L. present a les contrades marítimes del Maresme i el Baix Empordà podria fer-se també a les localitats selvatanes, bé que nosaltres no li hem sabut veure.

FAM. GERANIÀCIES

452. Geranium sanguineum L.

St. Martí Sapresa, J. Codina (!)

A l'Entroncament, Sils i Vidreres, J. Cadevall (!)

Maçanes, O.de Bolòs (!)

Vidreres, a la carretera de Lloret, X. Viñas (!)

Present als boscos i brolles de la plana on localment pot ser abundant i també en fondalades humides. En flor de maig a juny. Cistion.

Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes i Breda.

DG 62, 72, 73, 82, 83.

Lateur.

Geranium nodosum L. coneguda de La Cellera, on la recollí J. Codina, podria fer-se també a les fondalades humides de la Serralada pre-litoral, sobretot al vessant de Sta. Bàrbara.

453. Geranium bohemicum L. subsp. lanuginosum (Lamk) O. Bolòs et J. Vigo (G. lanuginosum Lam.)

Planta pròpia d'indrets cremats rara a la zona: n'hem vist exemplars en diversos punts del Massís d'Ardenya, al límit de la zona amb el Gironès (vegeu X. Viñas i L. Vilar, 1985). Es coneix també del Maresme (P. Montserrat, pàg. 141). En flor pel maig.

DG 92.

Med.- Eur.

Geranium pyrenaicum Burm. - Citada de Montsoriu per E. Vayreda (in J. Cadevall).

454. *Geranium rotundifolium* L.

Sils i Maçanes, O.de Bolòs (!)

Caulès (Vidreres), X. Viñas (!)

Arbredes, marges i herbeis de tota la comarca, des de la costa a la Serralada pre-litoral. En flor de maig a juliol. Brachypodietalia phoenicoidis.

Blanes, Lloret de M., Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes i Maçanes.

DG 71, 72, 73, 74, 81, 82, 83.

Plurireg.

455. *Geranium molle* L.

Hostalric, S. Llensa (!)

Marges, camins, conreus i prats secs de tota la zona. En flor d'abril a juny. Secalietalia, Brachypodietalia phoenicoidis.

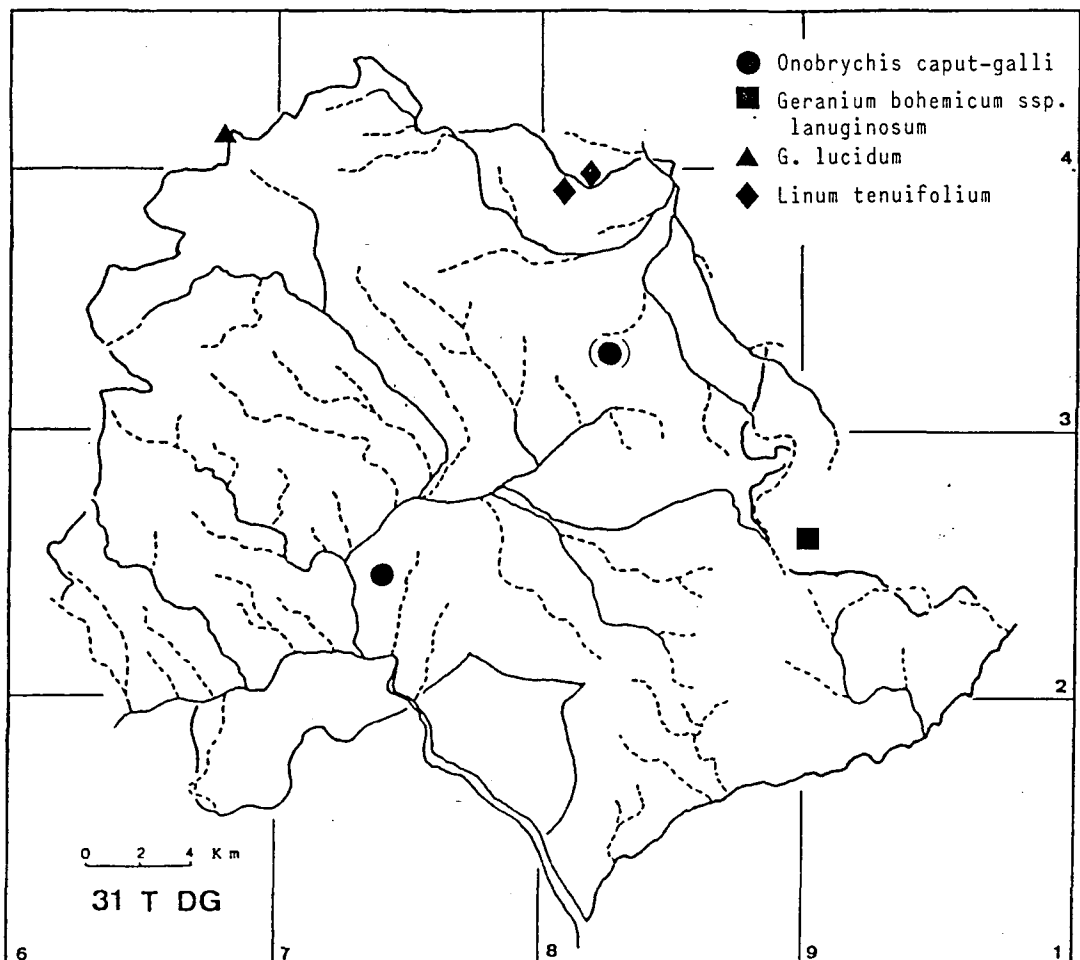

Fig. 12.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Subcosm.

456. Geranium columbinum L.

A l'Entroncament, E. Vayreda, (J.Cadevall) (!)

Hostalric i Fogars de T., S. Llensa (!)

Marges i prats secs principalment a les Serralades. En flor de maig a juny. Brachypodietalia phoenicoidis (Thero-Brachypodion).

Lloret de M., Tossa de M., Caldes, Maçanet, Vidreres, Brunyola i Sta. Coloma de F.

DG 61, 62, 72, 73, 81, 82, 91, 92.

Lateur. (Circumbor.)

457. Geranium dissectum L.

Maçanes i St.F. de Buixalleu, S. Llensa (!)

Prats i herbeis humits de tota la comarca, des de la platja de Blanes als cims de Sta. Bàrbara (840 m). En flor d'abril a juny. Gaudinio-Arrhenatherion, Trifolio-Cynodontion.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Riudellots, Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, Maçanes, St.F. de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Subcosm.

458. Geranium lucidum L.

Montsoriu, J. Cadevall

A l'Entroncament i St.F. de Buixalleu, S. Llensa

La suposem rara i escassa en punts de la Serralada pre-litoral: només l'hem recollida al cim de Sta. Bàrbara (840 m), a les parets enrunades de l'ermita. En flor pel juny. (Parietarietalia).

DG (62, 63, 72), 64.

Med.- Atl.

459. Geranium robertianum L. subsp. robertianum

Parets humides, vora les estacions i al llarg de la via, i també a les

fondalades humides, boscos de castanyers i clarianes del bosc de ribera de tota la Comarca. En flor d'abril juliol. Querco-Fagetea (Chenopodietalia).

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Brunyola, Sta. Coloma de F., Riudarenes, St.F.de Buixalleu, Breda, Hostalric i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 71, 72, 73, 74, 81, 82,
83, 91, 92.

Lateeur. (Subcosm.)

subsp. **purpureum** Vill.

Tossa de M., E. Ballesteros, 1984a

La suposem rara i escassa en indrets humits de les Serralades.

DG 92.

Eur. SW.

Erodium chium (L.) Willd. subsp. **chium**

De Cadaqués a la Selva, herb. Vayreda (ut E. littoreum Léman) (!)

Hostalric (la var. catalaunicum Sennen et Pau), S. Llensa

Bé que no hem retrobat la planta veiem possible la seva presència a la comarca.

461. **Erodium malacoides** (L.) L'Hér. in Aiton subsp. **malacoides**

Marges i herbeis secs de tota la comarca. En flor d'abril a juny.

Brachipodietalia phoenicoidis, Chenopodietalia.

Blanes, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí, Caldes, Sils, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F., St.F.de Buixalleu, Hostalric, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 71, 72, 73, 81, 82, 83, 91.

Med.

Erodium ciconium (L.) L'Hér. in Aiton ha estat citada de Maçanes i St.F.de Buixalleu per S. Llensa, tal vegada confosa amb la següent.

462. **Erodium cicutarium** (L.) L'Hér. in Aiton subsp. **cicutarium**

Blanes, J. Pujol (herb. Vayreda) (!)

Hostalric (la f. gracilis), herb. Vayreda (!)

Maçanes (la var. pimpinellifolium (Cav.) Sm.), S. Llensa

Hostalric, AM. Romo, 1984 (!)

Platja de Blanes (la var. pimpinellifolia), P. Montserrat

Prats secs d'annuals, principalment a la plana i a la Serralada pre-li-

toral, on pot ser abundosa als indrets volcànics. En flor d'abril a juny.
Thero-Brachypodion, Thero-Airion (Helianthemion guttati).

Vilobí a St. Dalmai, Sils prop del poble, Maçanet, Vidreres, Brunyola, Sta. Coloma de F. a St. Miquel de Cladell, Hostalric, St.F.de Buixalleu, Breda i Fogars de T.

DG 61, 62, 63, 64, 72, 73, 74, 82.

Plurireg.

463. Erodium moschatum (L.) L'Hér. in Aiton
Vidreres, X. Viñas (!)

Prats secs, marges i vores de camins, principalment a la plana i a la Serralada litoral, on localment pot ser abundant. En flor de març a maig.
(Helianthemion guttati, Brachypodietalia phoenicoidis).

Blanes a ls platja i cap a Sta. Cristina, Lloret de M., Tossa de M., Vilobí a St. Dalmai, Caldes, Maçanet i Vidreres.

DG 71, 72, 73, 81, 82, 91, 92.

Med. (Subcosm.)

FAM. TROPEOLÀCIES

Tropaeolum majus L. .- Cultivada i subespontània en punts de la costa: rodalies de la platja Canyelles a Lloret de M.

FAM. ZIGOFIL.LÀCIES

464. Tribulus terrestris L.

Litoral, A. Xiberta

Blanes, J. Cadevall i a l'herbari del Dr. P. Font i Quer (!)

Hostalric (la f. albidus), S. Llensa

Tossa de M., E. Ballesteros (com. verb.)

La suposem rara i escassa en marges i camins, prats secs i sorrals de les rieres, a la costa i part sud de la zona. En flor pel juliol i agost.
Thero-Brachypodion (Chenopodietalia).

Blanes a les rodalies del'estació i sorrals de l'aiguabarreig de la Tordera i riera d'Arbúcies.

DG 62, 71, 81, 91.

Termo.-Cosm.